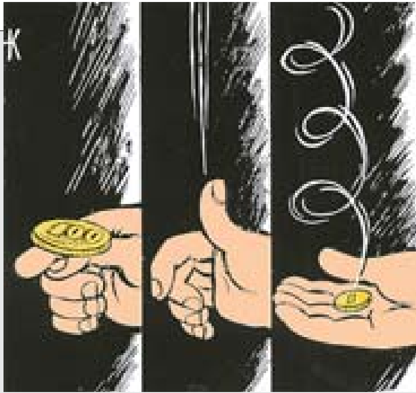

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Тенденції

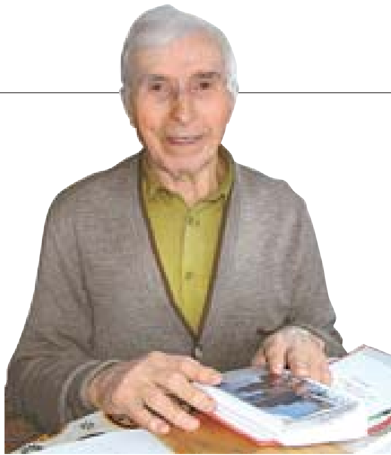

Повернути довіру «Турботі»

СТОР. 14

Енергобезпека

До рацпропозицій кандидата «водяних» наук примазувалися чиновники

СТОР. 17

Спорт

Одноголосно...

СТОР. 24

№ 189 (4939) СУБОТА, 9 ЖОВТНЯ 2010 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР

Дві держави відтепер мають ще одну спільну рису

Україна і Франція стали ще більше схожі після того, як 1 жовтня наша держава наблизилася до такої ж форми правління, як у Франції. Про це Президент України Віктор Янукович заявив під час зустрічі з Президентом Франції Ніколя Саркозі в Парижі. «Вважайте, що ми друзі» — такими словами Ніколя Саркозі розпочав зустріч з українським Президентом, підкресливши, що «як друзі, французи готові підтримати вас у всіх ваших пріоритетних напрямах».

СТОР. 9

Володимир ЛИТВИН: «Важливо підтримати та зберегти парламентаризм на належному рівні»

Україна, Литва та Польща налаштовані на активізацію роботи тристоронньої Міжпарламентської асамблеї.

Учора Голова Верховної Ради України завершив свій робочий візит до Литовської Республіки, де брав участь у засіданні Міжпарламентської асамблеї Верховної Ради України, Сейму Литовської Республіки, Сейму та Сенату Республіки Польща.

СТОР. 3

Нобелівську премію миру відправлять до китайської в'язниці

Лауреатом Нобелівської премії миру за 2010 рік став китайський дисидент Лю Сяобо, котрий нині перебуває у в'язниці, **передає** Reuters.

СТОР. 9

Київ «продукує» щорічно мільйон тонн відходів

Фото УНІАН (з архіву «Голосу України»).

Київрада затвердила «Програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства Києва на 2010—2014 роки». Наскільки успішною буде її реалізація — залежить від того, як спрацює влада. Але серед пріоритетних завдань, визначених програмою, є одне, яке неможливо виконати без участі всіх киян: утилізація сміття.

СТОР. 6

Іван ДРАЧ: «Без знання англійської ми не станемо конкурентоспроможними у світі»

Іван Драч — знакова фігура в українській літературі. Автор багатьох поетичних книжок і кіносценаріїв, добре відомий своєю творчістю на пострадянських теренах, у країнах Східної і Південної Європи. Лауреат багатьох престижних премій, Герой України.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

За його активної участі як організатора і голови новоствореного Руху творилася новітня вітчизняна історія, найяскравішим виявом якої стало відродження української державності. І сьогодні Іван Драч не закрився у своїй творчій робітні, а живе суспільними турботами. Він, зокрема, входить до Громадської гуманітарної ради при Президентові України, вже протягом багатьох років очолює громадську організацію «Україна-Світ».

Як сьогодні живеться і пишеться письменнику, що він думає з приводу політичних і культурних процесів, які відбуваються в Україні і світі, — все це стало темою розмови під час зустрічі Івана Драча з колективом редакції «Голосу України». А ще Іван Федорович закликав усіх вивчати англійську мову, без знання якої ми ніколи не станемо конкурентоспроможними у сучасному світі. І, звісно, прочитав свої нові поезії.

Докладніший матеріал про цю зустріч — в одному з наступних номерів газети.

Я ВАМ ПИШУ...

Марно вірю, марно сподіваюсь?

В Україні 2010-й гучно оголосили Роком ветеранів. Відшуміли свята — і про нас, ветеранів війни, одразу забули. Уряд обіцяв забезпечити інвалідів I групи Великої Вітчизняної автотранспортом, адже для нас це життєво необхідно. Ми — старі люди, часто хворіємо, тож до лікарні чи за харчами, або на дачу чи на ветеранське зібрання самотужки й не дістатися. На таксі — надто дорого, адже коштів бракує і на найнеобхідніше.

Минув День Перемоги — і жодного автомобіля в Новій Одесі інвалідам не дали. Обіцяли вручити на День незалежності, та знову про нас забули. Хоча в бюджеті на це виділено понад 50 млн. гривень. В управлінні соцзахисту виправдовуються: цих грошей уже немає, мовляв, уряд використав на інші потреби, як-от на Євро-2012. Навіщо нам — старим людям — те Євро? Для нас по хліб сходити — проблема. Невже ми марно вірили і марно сподівалися?..

Г. МЕТРЕБКО.

Нова Одеса Миколаївської області.

КОРОТКО

■ Одразу чотири великі ярмарки-продажі сільгосппродукції організувала сьогодні у Херсоні облдержадміністрація. Городину і молоко, консерви й олію городяни купуватимуть за цінами, що на 10—50 відсотків нижчі за ринкові, **інформує наш власкор Василь ПІДДУБНЯК.**

■ Середній розмір пенсії у жителів Черкаської області станом на 1 жовтня зріс до 986 гривень. Рік тому цей показник становив 844 гривні, **передає наш власкор Лідія ТИТАРЕНКО.**

■ Створено робочу групу для перевірки законності приватизації Корделівського цукрового заводу, **повідомили у Вінницькій ОДА (УНІАН)**

■ У Львові триває фестиваль «Свято сиру і вина» **(УНІАН).**

Цього року в Україні пеню за несплату комунальних послуг не нараховуватимуть

Верховну Раду, Президента і місцеві ради обиратимуть на п'ять років?

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 8 жовтня

Депутати попередньо ухвалили і направили на розгляд Конституційного Суду законопроект про внесення змін до Конституції України (щодо проведення чергових виборів Президента України, народних депутатів України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, міських, сільських, селищних рад та сільських, селищних, міських голів), авторами якого є народні депутати О. Єфремов, А. Мартинюк і І. Шаров. За це проголосували 265 депутатів. Голова Тимчасової спеціальної комісії з опрацювання конституційних змін Адам Мартинюк зауважив, що цим законопроектом передбачається встановити єдиний п'ятирічний термін повноважень для глави держави, парламентаріїв, депутатів місцевих рад та сільських, селищних і міських голів. Згідно із законопроектом, президентські вибори відбуватимуться в останню неділю березня п'ятого року повноважень, а вибори до парламенту і до місцевих рад та сільських, селищних і міських голів — в останню неділю жовтня п'ятого року повноважень.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Іван Плющ, Володимир Рибак.

Члени ТСК майже одностайно підтримали проект конституційних змін, проте депутат Руслан Князевич («НУ—НС») виступив із окремою думкою. Він вважає, що варто об'єднати цей законопроект із уже попередньо схваленими конституційними змінами щодо термінів повноважень депутатів місцевих рад, обраних на чергових виборах.

А на початку пленарного засідання традиційно у п'ятницю у Верховній Раді відбулася година запитань до уряду. Депутати з фракції БЮТ запропонували заслухати інформацію Кабінету Міністрів щодо соціально-економічної ситуації в Україні, бюджетного процесу та наслідків прийняття Податкового кодексу.

Депутати також ухвалили зміни до Регламенту Верховної Ради задля унормування його положень до чинної Конституції. Проект було внесено Головою Верховної Ради В. Литвином та його першим заступником А. Мартинюком. Зокрема, з Регламенту вилучено норми щодо парламентської коаліції та опозиції (відтепер у парламенті не буде такого поділу), дозволено депутатам виходити з однієї фракції та переходити в іншу, об'єднуватися у депутатські групи на правах фракції. Кількість депутатів у фракціях та групах має становити не менш як 15 чоловік. Квоти розподілу посад голів комітетів та членів комітетів визначаються пропорційно від кількісного складу депутатських фракцій. Врегульовується порядок обрання та відкликання з посад керівників парламентських комітетів, голосування за Прем'єр-міністра, Голову НБУ, Уповноваженого з прав людини, Голову Рахункової палати, членів Конституційного Суду, Вищої ради юстиції та інших високопосадовців, яких призначає Верховна Рада.

Пропозиція залишити в Регламенті всі попередні норми щодо прав опозиції, зокрема, при формуванні порядку денного, організації діяльності опозиційного уряду, не знайшла підтримки — «за» проголосували лише фракції БЮТ і частково «НУ—НС», 133 депутати. Це спричинило обурення з боку депутатів із меншості, оскільки Президент на останній зустрічі з лідерами фракцій пообіцяв, що опозиція матиме можливість висловити свою точку зору. Опозиціонери вимагали не ставити на голосування в цілому законопроект про Регламент, надати змогу депутатам внести свої пропозиції до другого читання й повернутися до його розгляду наступного пленарного тижня. Зрештою, зміни до Регламенту схвалено в цілому (253 «за»).

Головуючий А. Мартинюк також оголосив про входження депутата Валентина Зубова до складу фракції Партії регіонів. Цей депутат обраний від БЮТ, а потім був позафракційним. У сесійній залі депутати продовжували збір коштів депутату Юрію Буту, котрий за рішенням суду вимагає у журналістки «5 каналу» 20 тисяч гривень як компенсацію за образу в телефірі.

Парламентарії привітали з днем народження свою колегу Юлію Ковалевську **(на знімку).**

Юліана ШЕВЧУК.

Економічна конституція пройшла перше читання

Вечірнє засідання 7 жовтня

Верховна Рада ухвалила за основу проект Податкового кодексу, внесений на розгляд парламенту Кабінетом Міністрів. За відповідне рішення проголосувало 258 народних депутатів.

Водночас парламент не підтримав альтернативний законопроект депутата від «НУ—НС» Миколи Катеринчука. За його документ проголосувало лише 124 парламентарії.

В ухваленому за основу урядовому документі пропонується визначити принципи побудови податкової системи, перелік податків, зборів (обов'язкових платежів), що підлягають сплаті до бюджетів усіх рівнів.

Інвестиційно-інноваційна складова реформування податку на прибуток підприємств, згідно з проектом, забезпечуватиметься поетапним зниженням ставки податку на прибуток з 25 до 16 відсотків (у 2011-му та 2012 роках — 19 відсотків, 2013-му та 2014 роках — 18 відсотків, 2015-му — 17 відсотків, 2016-му — 16 відсотків).

В умовах реформування спрощеної системи оподаткування передбачається надання спеціальних інвестиційних пільг: запровадження на п'ять років нульової ставки податку для новостворених суб'єктів господарювання, а також підприємств зі щорічним обсягом доходів до трьох мільйонів гривень.

Окрім того, передбачається на 10 років звільнити від оподаткування прибутку підприємства легкої промисловості та суб'єкти господарської діяльності з надання готельних послуг, підприємства суднобудівної та літакобудівної галузей.

Проектом Податкового кодексу також передбачено зміцнення фінансової бази місцевих бюджетів з одночасним скасуванням неефективних місцевих податків і зборів. Документом пропонується скасувати 12 місцевих податків і зборів, а саме: комунальний податок, податок з реклами, ринковий збір, 9 інших місцевих податків і зборів, які не відіграють істотної ролі у формуванні місцевих бюджетів (збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг; збір за право використання місцевої символіки; збір за видачу ордера на квартиру; збір з власників собак; збір за участь у бігах на іподромі; збір за проведення місцевого аукціону, конкурсу розпродажу і лотерей).

Народні обранці від опозиції під час обговорення законопроекту заявляли про необхідність відправити його на доопрацювання у Кабінет Міністрів. Зокрема, народний депутат від «НУ—НС» Ярослав Джоджик вважає, що цей документ потребує істотного доопрацювання. У ньому не забезпечено виконання основних принципів функціонування податкової системи, яка має бути зрозумілою для платників податків, формувати партнерські стосунки з державними інституціями, сприяти розвитку національного виробника, формувати такі податкові норми, які не створюють преференцій для імпортерів на внутрішньому ринку та сприяти розвитку малого та середнього бізнесу. Також у проекті, на його переконання, не задіяні стимулююча та регулююча функції податків та неузгоджені норми щодо оподаткування малих платників податків, в залежності від їх функціонування у вигляді юридичних чи фізичних осіб. А парламентарій Юрій Кармазін вважає, що урядовий проект Податкового кодексу — документ для України без українців. І його норми далекі від демократії.

У свою чергу представники коаліції запевнили, що до другого читання документ доопрацюють. Народний депутат Володимир Вечерко (ПР) переконаний, що цей документ дасть змогу знизити фіскальний тиск на бізнес, забезпечити платформу для відродження економіки, а також перетворить податкові органи на більш демократичні. Окрім того, народні обранці розглянули низку проектів постанов про обрання та звільнення суддів і ухвалили відповідні рішення.

Верховна Рада звільнила з посад 14 суддів Верховного Суду, 4 — Вищого адміністративного суду і 2 суддів Вищого господарського суду України. Всі судді були звільнені зі своїх посад у зв'язку з поданням ними заяв про відставку.

Сергій МЕЛЬНИК.

МІСЦЕВІ ВИБОРИ-2010

«Лікнеп» із заступником голови ЦВК Андрієм Магерою

Списки виборців

Списки виборців формуються на основі даних Державного реєстру виборців. Є два види списків: попередні та уточнені. Попередні — це списки, які надходять до виборчої дільниці від органів ведення реєстру через територіальні виборчі комісії для подальшого опрацювання. Тобто уточнюються, вдосконалюються. Уточнений — це список, який безпосередньо використовується під час голосування.

Внесення змін

Кожен виборець не пізніш як за 10 днів до дня виборів (до 20 жовтня 2010 року включно) має отримати іменне запрошення, в якому повідомлятиметься про включення його до попереднього списку виборців відповідної виборчої дільниці та адреса дільничної виборчої комісії, де йому пропонується проголосувати. Якщо таке запрошення не надійшло, то потрібно перевірити наявність свого прізвища у списку виборців. Бажано прийти до дільниці з паспортом.

У день голосування зміни та уточнення до списку виборців вносяться виключно на підставі рішення суду.

Водночас закон дозволяє безпосередньо в день голосування виправляти неточності та технічні описки. Наприклад, у ПІБ виборця вкралася помилка і замість «Іваненко Ігор Іванович» у списку написано «Іваненко Ігорь Іванович», але решта паспортних даних збігаються, можна не звертатися до суду. Голова, заступник чи секретар комісії роблять відповідну позначку в списку, виправляють технічну помилку і виборець отримає бюлетень для голосування.

Записала Олена ГОРБУНОВА.

Має бути загальнонародним новий закон про захист суспільної моралі

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Про нехтування етичними та моральними нормами, віковічними духовними та людськими цінностями, як то добро, честь, справедливість, наслідком чого є нинішній надзвичайно загрозливий стан суспільної моралі в нашій країні, йшлося з днями на спільному засіданні міжфракційної депутатської групи Верховної Ради «За духовність, моральність та здоров'я України» і Національної експертної комісії з питань захисту суспільної моралі. Народні депутати, члени зазначеної комісії, науковці, митці, представники релігійних і громадських організацій з більшості областей обговорювали законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про захист суспільної моралі».

Верховна Рада у 2003 році ухвалила чинний закон, яким визначені правові основи захисту суспільства від поширення продукції, котра негативно впливає на суспільну мораль. Однак через його недоліки — зосередженість лише на продукції сексуального та еротичного характеру, невідповідність сучасному рівню розвитку інформаційних технологій, невизначення відповідальності за розповсюдження шкідливої інформації призвели до неспроможності законодавчо захистити суспільство від аморальності.

Отож, незважаючи на наявність закону про захист суспільної моралі, в нашій країні останнім часом набули катастрофічного поширення, зокрема, алкоголізм, тютюнопаління, наркоманія, ВІЛ/СНІД, дитяча порнографія, проституція, насильство, жорстокість тощо.

На підтвердження цього наводились жахливі цифри. Так, за даними Всесвітньої організації здоров'я, із 40 країн, де проводився моніторинг, в Україні діти вживають найбільше алкоголю. Він є причиною смерті майже 30 відсотків українських чоловіків. Цигарки палять понад 70 відсотків першокурсників профтехучилищ, 55 — вузів, 50 — десятикласників і 40 — восьмикласників. Більш як 30 відсотків юнаків та 14 — дівчат вперше закурили в 11 років.

Парадоксальним є те, що ці шкідливі звички прямо чи приховано рекламують на телебаченні, у кінофільмах.

Дослідники-психологи стверджують: 58 відсотків учнів загальноосвітніх шкіл готові копіювати негативну поведінку окремих теле- і кіногероїв, а 37 — протиправні дії. Зарубіжні дослідники доводять, що телебачення має нести відповідальність за 10 відсотків кримінальних злочинів, скоєних громадянами. Що діти, які щоденно дивляться телевізійні передачі зі сценами насильства та жорстокості, схильні до вчинення кримінальних злочинів навіть відносно своїх батьків та однолітків.

Негативно впливають на психічний і моральний розвиток дітей та молоді також низькопробні відеопродукція, музичні та художні твори, друковані матеріали. Надзвичайну загрозу суспільній моралі несе Інтернет, доступ до якого зростає, а правових механізмів убезпечення і захисту суспільства, особливо дітей, немає.

Підготовленим законопроектом, який є фактично новим законом, передбачається створення правових, економічних та організаційних засад, які сприятимуть реалізації права громадян на інформаційний простір, вільний від матеріалів, що становлять загрозу фізичному, інтелектуальному, моральному та психічному стану населення, удосконалення механізмів державного регулювання, нагляду та контролю у сфері захисту суспільної моралі.

Проектом передбачено зобов'язати інтернет-провайдерів за рішенням суду протягом доби забезпечувати технічними засобами видалення з національного сегменту Інтернету контенту, який шкодить суспільній моралі. Заборонити в телевізійних і радіопрограмах (крім каналів з обмеженим доступом) з 6-ї до 23-ї години, а також у рекламі, мобільному контенті, комп'ютерних іграх, ЗМІ, орієнтованих на дітей, фільмах без обмеження глядацької аудиторії демонструвати померлих або важко поранених, акти вандалізму, а також позитивну оцінку насильства (порушення цієї норми може бути підставою для анулювання ліцензії телекомпанії).

Окрім заборонних заходів, проектом пропонується введення профілактичних — для боротьби з негативним впливом на дітей продукції, що завдає шкоди суспільній моралі. Зокрема, передбачається здійснити держзамовлення на розробку та розповсюдження спеціалізованого обладнання з функцією батьківського контролю за змістом телепрограм, а також обладнання з обмеження доступу дітей до еротичної продукції в телекомунікаційних мережах, впровадження критеріїв класифікації комп'ютерних ігор у залежності від віку споживачів.

Законопроектом передбачається створення Єдиної спеціалізованої інформаційно-телекомунікаційної системи даних щодо стану суспільної моралі, фінансування якої має здійснюватися з державного бюджету.

За одностайною думкою багатьох учасників обговорення, цей закон повинен мати характер загальнонародного. Його проект вже обговорено у багатьох навчальних закладах, наукових установах, молодіжних і трудових колективах, під час численних «круглих столів» тощо і скрізь отримав схвальну оцінку. Утім, на зібранні лунали застереження про можливу складність ухвалення цього законопроекту чинним складом Верховної Ради.

Провели спільне засідання голова міжфракційної депутатської групи у Верховній Раді Павло Унгурян та голова Національної експертної комісії з питань захисту суспільної моралі Василь Костицький.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Документом пропонується скасувати 12 місцевих податків і зборів

Ми рішуче налаштовані зробити свій внесок у посилення енергетичної безпеки в Європі

Виступ Голови Верховної Ради України Володимира Литвина під час засідання Міжпарламентської асамблеї Верховної Ради України, Сейму Литовської Республіки, Сейму та Сенату Республіки Польща

Шановні пані та панове!

Ключовою умовою глобалізованого енергетичного ринку має бути енергетична безпека.

А якщо врахувати, що енергетична безпека є пріоритетним фактором національної безпеки кожної країни для забезпечення її сталого розвитку, ми мусимо бачити майбутнє в стратегічних вимірах глобальної енергетичної безпеки та взаємодії. Отже, наше спільне майбутнє в галузі енергетики означає загальну відповідальність, загальні ризики і спільні вигоди.

Саме з огляду на це Україна розглядає зміцнення енергетичної безпеки країни, як невід'ємний внесок у спільну безпеку енергетики майбутнього Європи і світу. Безперебійне постачання споживачам енергоресурсів за доступними цінами, розвиток відновлювальних джерел електроенергії та теплової енергії, глибоке реформування української економіки задля зниження її надвисокої енергоємності, зростання енергоефективності та енергозбереження, надійність і стабільність транзитних потужностей в Україні — це пріоритетні напрями підсилення енергетичної безпеки нашої держави у національних та спільних інтересах.

Комплексний розгляд питань енергетичної безпеки в Європі передбачає пошук спільних підходів і ефективних механізмів для адекватного реагування на ті ризики та виклики, які виникають сьогодні під час функціонування енергоринків на рівні окремих країн і Європи у цілому.

Енергоринок України стає невід'ємною складовою європейського ринку, зокрема, магістральні нафтогазові системи України сьогодні практично вже інтегровані у системи Євросоюзу, що створює надійну основу формування спільної стратегії посилення енергетичної безпеки України та ЄС.

У цьому контексті важливого значення набуло підписання Україною Протоколу про приєднання до Договору про заснування Енергетичного співтовариства під час 8-го засідання Ради міністрів Енергетичного співтовариства у м. Скоп'є (Македонія) 24 вересня ц. р.

Передумовою підписання цього документа стало набрання чинності Законом України «Про засади функціонування ринку природного газу», який запровадив загальноєвропейські принципи функціонування ринку природного газу в нашій державі.

Членство України в Енергетичному співтоваристві сприятиме створенню єдиного з Євросоюзом стабільного, недискримінаційного, відкритого конкурентного середовища обігу енергоносіїв та матеріалів з метою ефективного забезпечення зростаючих потреб споживачів цих товарів. Це також підвищить рівень безпеки енергопостачання в Європейському регіоні.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Очікуємо, що приєднання України до Енергетичного співтовариства допоможе залучити додаткові інвестиції в її енергетичний сектор, а також створить умови для вільного доступу українських компаній до ринків ЄС.

Подальша імплементація норм енергетичного законодавства Євросоюзу має посилити рівень інтеграції і узгодження правил функціонування енергоринків України та Євросоюзу, а також сприяти розбудові співробітництва в енергетичній сфері з країнами ЄС на двосторонньому рівні на засадах взаємовигідного партнерства.

У цьому зв'язку відзначу, що в Україні уважно стежать за формуванням єдиного ринку електроенергії та газу ЄС. Ми свідомі того, що цей процес відбувається нелегко. Вважаємо, що з прийняттям нової енергетичної стратегії ЄС на період до 2020 року будуть закладені більш стабільні та взаємовигідні рамки співробітництва з третіми країнами. Нам необхідно співпрацювати разом, адже Євросоюз не може обійтись без такої співпраці, зокрема у сфері постачання та транзиту енергоносіїв.

Україна рішуче налаштована зробити свій внесок у посилення енергетичної безпеки в Європі на засадах впровадження прозорих ринкових правил, норм та стандартів ЄС.

Уряд і парламент України останнім часом значно просунулися на цьому шляху, що робить енергоринок нашої держави привабливим не тільки для національних, а й для іноземних компаній та інвесторів.

Сьогодні Україна має переконливі аргументи для партнерів у Європі і в Росії, які безспірно доводять, що її газотранспортна система є економічно вигіднішою і являє собою більш безпечний шлях для транспортування російського газу до Європи, ніж новий маршрут по дну Чорного моря, передбачений проектом «Південного потоку».

Безумовно, Україна зацікавлена в модернізації власної газотранспортної системи і готова вкладати значні кошти в цей проект. Але цілком природнім є наше бажання отримати гарантії того, що Європейський Союз купуватиме у Росії певні обсяги газу, які транспортуватимуться нашою територією, а Росія буде відповідні обсяги газу продавати. Тільки за умови наявності і продавця і покупця з'являється сенс вкладати кошти в модернізацію газотранспортної системи.

При цьому хотів би привернути увагу, що з ЄС у нас цілковите порозуміння з цього приводу. Під час недавніх переговорів Прем'єр-міністра України М. Азарова з Європейським комісаром з питань енергетики Гюнтером Еттінгером ми переконалися, що Брюссель повністю усвідомлює: саме через Україну пролягає найбільш рентабельний і надійний шлях транспортування російського газу до Європи.

Тому зараз ми ведемо інтенсивний діалог з нашими закордонними партнерами, насамперед в ЄС, як можна найефективніше інвестувати кошти у газотранспортну систему України, у відповідну інфраструктуру, і яким чином розробити найкращий бізнес-план на майбутнє.

Україна належить до числа ініціаторів вироблення загальноєвропейської енергетичної політики, що рівною мірою задовольнить права та інтереси країн, які видобувають та виробляють енергетичні ресурси, країн-транзитерів і країн-споживачів. Правила мають бути єдині і справедливі. Тоді вони стануть прийнятними та непорушними для всіх сторін процесу.

Основоположними для нас є принципи відкритості й прозорості енергетичного ринку, передусім — механізму утворення цін. Прозорі та взаємовигідні відносини між усіма партнерами в енергетичній сфері — це основа майбутньої глобальної системи енергетичної безпеки. Як я вже наголошував, жодна країна світу сьогодні не здатна забезпечити її самостійно. Важливим її елементом ми вважаємо європейську Енергетичну хартію, цілі і принципи якої Україна повністю поділяє.

До пріоритетів України у справі зміцнення енергетичної безпеки, диверсифікації шляхів енергопостачання, безумовно, належить створення єдиного простору транзиту енергоресурсів, який об'єднає регіони Балтики, Чорного моря і Каспію. Важливо, що ця ініціатива уперше була виголошена українською стороною на Енергетичному саміті в Кракові у травні 2007 року. Вона цілком відповідає цілям і духу європейської Енергетичної хартії, відкриває нові можливості для її успішної реалізації і розвитку.

Вважаю за необхідне також привернути увагу до того, що в цілому Україна сьогодні виводить свою енергетичну політику на якісно новий рівень, що передбачає вищий ступінь надійності і впровадження нових енергозберігаючих технологій. Бачу в цьому величезний потенціал для взаємодії з нашими закордонними партнерами. Переконаний, що настав час зосередити міжнародні зусилля на створенні принципово нових технологій енергозабезпечення і енергозбереження. Це дозволить нам виробити нове бачення екологічної безпеки, охорони довкілля.

Тематика співробітництва у сфері енергетики та енергетичної безпеки є одним із пріоритетів стратегічного партнерства між Україною та Литвою. В останні роки ця тема перебуває у центрі уваги українсько-литовських контактів практично на всіх рівнях.

Великі можливості у цій сфері надає нам Меморандум між Кабінетом Міністрів України і Урядом Литовської Республіки про співробітництво в енергетичній галузі, який містить пріоритетні напрями українсько-литовського енергетичного співробітництва і нині є головним регулюючим інструментом взаємовідносин сторін у реалізації спільних проектів у галузі енергетики.

Прагнучи до інтеграції України в Європейський енергетичний ринок, ми сприятимемо подальшому зміцненню безпеки поставок енергоносіїв та прозорості в енергетичному секторі, а також спільній участі в енергетичних проектах.

З метою розширення українсько-литовського співробітництва з енергетичної проблематики Україна зацікавлена в участі у реалізації проекту будівництва нової АЕС на території Литви, як шляхом залучення українських компаній та фахівців, так і постачання матеріалів та устаткування українського виробництва.

Підтверджуємо, що Україна готова ділитися власним досвідом виведення з експлуатації Чорнобильської АЕС, майданчик якої завжди відкритий для досліджень литовських фахівцями з Ігналінської АЕС у разі, якщо виникне необхідність відповідних консультацій.

Сподіваємося, що найближчим часом буде підписана двостороння Угода між Державним комітетом ядерного регулювання України і Державною інспекцією з безпеки ядерної енергетики Литовської Республіки про обмін інформацією та співробітництву у сфері регулювання безпеки при використанні ядерної енергії у мирних цілях, яку сторони зараз опрацьовують.

Наочною і конкретною формою взаємодії в енергетичній сфері могло б стати постачання до Литви електроенергії з України з використанням транзитного потенціалу Білорусі. Варто залучати Білорусь до спільних справ — як наших тристоронніх, так і європейських, бо відчуження Білорусі від цих процесів не дасть нічого доброго ні самій Білорусі, ні білоруському народу. Причетні господарюючі суб'єкти трьох країн сьогодні працюють над уточненням технічних параметрів цього проекту.

Ми також готові організовувати разом з литовськими спеціалістами грунтовне вивчення та впровадження в Україні досвіду Литви у питаннях розвитку енергозберігаючих технологій, використання альтернативних, насамперед — відновлюваних джерел енергії, виробництва і використання біопалива тощо.

Дякую за увагу.

м. Вільнюс, 8 жовтня 2010 р.

Володимир ЛИТВИН: «Важливо підтримати та зберегти парламентаризм на належному рівні»

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У рамках візиту Володимир Литвин зустрівся із Прем'єр-міністром Литовської Республіки Андрюсом Кубілюсом. На зустрічі, повідомила прес-служба парламенту, йшлося про євроінтеграційні перспективи нашої держави та стан двосторонніх українсько-литовських відносин. Як зауважив литовський Прем'єр-міністр, його країна входить до неформального об'єднання «кола друзів України», і позиція Литви щодо подальшого розширення Євросоюзу та надання Україні чіткої перспективи членства в ЄС "є твердою та послідовною».

У свою чергу, Володимир Литвин наголосив, що, говорячи про євроінтеграцію України, «ми в першу чергу наполягаємо на тому, аби зафіксувати питання про її європейську перспективу». «Нам потрібен маяк, який би чітко визначав нашу ціль», — сказав він. Водночас глава парламенту зазначив, що Україні вкрай важливо зберегти взаємовигідні партнерські відносини з Росією.

Було обговорено й питання подальшого розвитку двосторонніх відносин у торговельно-економічній та інвестиційній сферах, а також у галузі сільського господарства, транспорту та енергетики. Крім того, на думку В. Литвина, значної уваги потребує і розвиток гуманітарного співробітництва, оскільки в наших країн надзвичайно великі можливості співпраці в інтелектуальній сфері.

Можливість співпраці в гуманітарній сфері Голова Верховної Ради Володимир Литвин обговорив і з Головою Сейму Литовської Республіки Іряною Дягутєнє. Голова Сейму запропонувала заснувати спільний гуманітарний форум, до якого долучились б наукові інститути. «Учені України й Литви могли б спільно створювати наукові праці, наукові лабораторії, здійснювати обмін студентами», — сказала вона, додавши, що в рамках гуманітарного форуму може бути створено й економічний форум. В. Литвин підтримав таку ініціативу та висловив готовність до спільного об'єднання зусиль. Він повідомив, що матиме розмову з науковцями Національної академії наук України з тим, щоб перевести в практичну площину цю добру ідею. «Маємо визначити перелік досліджень, які будуть цікаві обом сторонам», — сказав керівник українського парламенту. На його думку, найперше це можуть бути історичний і мовний аспекти. В. Литвин також вважає за доцільне долучити до цієї роботи науковців і студентів Київського та Чернівецького національних університетів. «Це розширюватиме межі наших зв'язків», — зазначив він.

Торкаючись питань внутрішньої політики, В. Литвин, зокрема, зауважив, що сьогодні можна говорити про стабільність і передбачуваність в Україні, саме тому й можливим став його візит, «бо в іншому разі я б не залишив країну».

В. Литвин також повідомив про перспективи конституційної реформи в Україні, зазначивши, що найближчим часом мають бути внесені зміни до Конституції у частині каденції Верховної Ради. При цьому він наголосив на важливості підтримки та збереження парламентаризму в Україні.

Подальшу долю конституційної реформи Голова Верховної Ради обговорив і під час зустрічі з Маршалком Сенату Республіки Польща Богданом Борусевичем. Він, зокрема, повідомив, що в п'ятницю Верховна Рада України планує направити на розгляд Конституційного Суду законопроект про внесення змін до Конституції України в частині термінів повноважень глави держави, парламенту та місцевих органів влади. Якщо Конституційний Суд, сказав Голова Верховної Ради, не висловить застережень стосовно цього законопроекту, то ще на поточній сесії «ми маємо проголосувати за нього ще раз простою більшістю, а вже на наступній черговій сесії для остаточного затвердження цих змін — конституційною більшістю від свого складу». Наступним етапом після детального вивчення законодавчих актів, які потребують змін у зв'язку з рішенням Суду, зазначив В. Литвин, стане ретельна робота стосовно приведення у відповідність до нього українського законодавства. Зокрема, за його словами, окрім того, що парламент ухвалив закон про Кабінет Міністрів України, на п'ятницю запланований розгляд законопроекту про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Оцінюючи поточну політичну ситуацію в державі, В. Литвин зауважив, що бачить свою відповідальність у тому, щоб «утримати парламентаризм на належному рівні». Це, за його словами, означає, що «ми стоїмо на демократичних позиціях».

Уже по завершенні зустрічі Голова Верховної Ради України Володимир Литвин і Маршалок Сенату Республіки Польща Богдан Борусевич повідомили журналістам, що Україна та Польща налаштовані на активізацію роботи тристоронньої Міжпарламентської асамблеї Україна—Литва—Польща.

За словами В. Литвина, сторони налаштовані посилити координацію роботи Асамблеї, зокрема, в частині активізації роботи її комітетів та посилення контролю за дотриманням досягнутих домовленостей. За його словами, наступне засідання Асамблеї має відбутися у березні 2011 року.

Б. Борусевич зазначив, що Асамблея має «певну винятковість», пояснивши, що до її складу входять дві країни-члени Євросоюзу, а Україна є важливою європейською державою, яка прагне до вступу в ЄС. Він також поінформував, що відбулася цікава розмова щодо спільних завдань із підготовки до чемпіонату ЄВРО-2012.

Крім того, вчора Голова Верховної Ради Володимир Литвин зустрівся з Президентом Литовської Республіки Далею Грібаускайте **(на знімку)**. Глава Литовської держави підтвердила, що її країна готова підтримувати Україну «у будь-яких питаннях, які є важливими для неї, і, особливо, в питанні євроінтеграції». «Ми намагаємося, аби рівень уваги до України з боку європейських структур не зменшувався», — підкреслила вона.

У свою чергу, В. Литвин наголосив на важливості реалізації політики втягування України в європейський простір і висловив переконання у необхідності розробки «дорожньої карти» набуття безвізового режиму з країнами-членами Євросоюзу.

Під час зустрічі сторони високо оцінили рівень українсько-литовських взаємин, звернувши увагу, що багато можливостей для їх розвитку залишаються невикористаними. За словами В. Литвина, Україну і Литву «історія об'єднувала двічі, й це дає нашим країнам третій шанс, який буде реалізований після входження нашої держави до європейських структур».

Інші фото з цієї події шукайте у фотомагазині на сайті www.golos.com.ua.

Григорій СМІТЮХ: «Не можна підходити тільки з погляду отримання уявних

Особливості національної законослухняності

Закон України «Про заборону грального бізнесу в Україні» набув чинності 25 червня 2009 року. Цим нормативно-правовим актом до ухвалення спеціального законодавства, яке передбачає право здійснення грального бізнесу у спеціально створених гральних зонах, **забороняються організація азартних ігор та участь у них.**

Верховна Рада ухвалила розроблений мною та народним депутатом України Валерієм Писаренком відповідний законопроект, незважаючи на те, що реалізація його положень призвела до зменшення надходжень до доходної частини бюджету, що в наш кризовий час болісно вдарило по державній та муніципальній кишенях. Наше суспільство має віддати належне мудрості народних обранців усіх фракцій, які прийняли це непросте рішення, мотивуючи його перш за все занепокоєнням і тривогою суспільства у зв'язку із деструктивним впливом азартних ігор на наше населення і на його найбільш вразливу частину — підлітків та молодь. Нагадаю: **кожен четвертий, хто програв, думає про самогубство, а втрата здорового громадянина непорівнянна з жодним прибутком.**

Левова частка галузі індустрії розваг (70 відсотків) перебувала в «тіні» та жодної користі державі не приносила. Провідні країни світу, законодавство яких дозволяє гральний бізнес, витрачають чималі кошти на формування медико-соціальних бригад для допомоги залежним від ігроманії. Україні ще дуже далеко до організації таких «цивілізованих ігор» з лікарями, психологами та «гарячими лініями» невідкладної допомоги тим, хто програє свої статки та сімейний бюджет до останньої копійки. До того ж, **за підрахунками психологів, 25 відсотків населення наших великих міст потенційно здатні «підчепити» гральну залежність у залах азарту та казино.** Покласти край азартним іграм народних депутатів спонукало і стрімке зростання кількості злочинів, пов'язаних із залежністю від цих небезпечних забав.

Утім, як часто-густо відбувається в нашій історії з часів незалежності, до сумлінного і прискіпливого виконання вимог закону ні правоохоронні органи, ні судова система, ні організатори грального бізнесу, ні пересічні громадяни не вдалися. Міркуйте самі. Працівники органів внутрішніх справ минулого року здійснили перевірку за 1363 повідомленнями на "гарячу лінію" про незаконну роботу гральних закладів. Вони викрили 261 факт нелегальної діяльності гральних закладів, вилучили 2954 одиниці грального обладнання. Але за підсумками цієї великої роботи було порушено... аж чотири кримінальні справи! Було також складено 112 протоколів про адміністративне правопорушення, з яких 100 відправлено на розгляд до судів. А що ж суди? Вони розглянули тільки дев'ять адмінпротоколів. За 44 фактами органи внутрішніх справ надіслали матеріали до податкових органів для застосування фінансових санкцій відповідно до статті 3 закону.

Були й інші перевірки, які ініціювала, зокрема, Всеукраїнська громадська організація «Комітет з боротьби з організованою злочинністю і корупцією». Як з'ясували її активісти, більшість ігрових установ України сьогодні перетворилися на інтернет-казино, і досить велика частина їх працює відкрито. Деякі вводять обмеження — клубні картки. Називаються такі установи по-різному. Найчастіше зустрічаються вивіски: «Інтерактивний клуб» та «Інтернет-кафе». Утім, досить поширені й «Зали електронних розваг», «Зали атракціонів» та «Електронні атракціони». Працюють вони як і радянські заводи в роки війни: цілодобово, без перерв та вихідних.

Комітет провів рейди у столиці, Донецькій, Херсонській, Миколаївській, Кіровоградській областях. З'ясувалося, що в Києві на цей час працюють переважно великі казино, в Одеській області — 10 відсотків тих ігрових закладів, що діяли раніше, в Херсонській та Миколаївській областях — до 40 відсотків. Активісти комітету дійшли висновку: в Києві гральні заклади працюють під дуже серйозним «дахом». Усі інші в областях — «під райвідділами» та «під УБЕЗ» відповідного міліцейського Главку. Керівник громадської організації Олексій Косарєв на своїх прес-конференціях зазначав, що серйозна ситуація склалася в Донецькій області — там працює цілком легально 20—30 відсотків гральних закладів. Хоча в самому Донецьку ситуація нормальна. Але в таких містах, як Макіївка, Горлівка, та інших великих містах краю в будь-який день правоохоронці можуть приїхати і зачинити працююче цілодобово казино. Складна ситуація в Криму: там у кожному місті налічується по 10—15 казино, які сьогодні можна без жодної проблеми відвідати. На Західній Україні з гральним бізнесом проблем майже немає, оскільки там і раніше не було великої кількості гральних закладів. Водночас серйозною проблемою є те, що після закриття казино або ігрового залу, яке проводиться співробітниками правоохоронних органів, азартні «малинники» можуть уже наступного дня знову спокійно працювати. Від себе зроблю маленьке уточнення: винні в такому стані речей не тільки правоохоронці.

> Кожен четвертий, хто програв, думає про самогубство, а втрата здорового громадянина непорівнянна з жодним прибутком.

А судді хто?

Згідно з офіційною інформацією, наданою мені Міністерством внутрішніх справ України, 15.06.2009 року колишнім міністром України у справах сім'ї, молоді та спорту **Ю. Павленком** усупереч вимогам статей 1, 2 Закону України «Про заборону грального бізнесу в Україні» було підписано наказ №2021 «Про внесення змін до Переліку видів спорту, що визнані в Україні», відповідно до якого азартна гра покер була визнана видом спорту.

Відповідно до наказу Міністерства юстиції України від 09.12.2009 року №2403/5 рішення про державну реєстрацію абзацу четвертого пункту 1 наказу Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 15.06.2009 року щодо легалізації нового «виду спорту» було скасовано. Згідно з Висновком Міністерства юстиції України від 09.12.2009 року №6/99 зазначений абзац пункту 1 з 24 грудня 2009 року було виключено з Державного реєстру нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади. Утім,

Григорій СМІТЮХ.

03.02.2010 року ухвалою Окружного адміністративного суду міста Києва, винесеною **суддею зазначеного суду П. Ковзелем**, рішення Міністерства юстиції України від 09.12.2009 року було зупинено. Зазначене судове рішення, прийняте всупереч вимогам Закону України «Про заборону грального бізнесу в Україні», фактично відкрило шлях незаконній легалізації в Україні гральних закладів під виглядом «секцій» та «клубів» «спортивного покеру».

Ураховуючи вищевикладене, я звернувся до Генеральної прокуратури, Вищої ради юстиції, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з метою призначити перевірку на предмет наявності в діях судді **Окружного адміністративного суду міста Києва** П. Ковзеля та колишнього міністра Ю. Павленка ознак порушення закону та скоєння посадового злочину. Мої зусилля не були марні: Указом Президента України від 18.06.2010 року П. Ковзеля звільнено з посади судді. Утім, ухвалене ним рішення ніхто і не думав скасовувати. Гадаю, за такого підходу нашої Феміди мине ще якихось півроку і по всій Україні запрацюють клуби та секції «спортивного «дурня», «оздоровчої «триньки» та «олімпійського очка», де поважні тренери «в законі» будуть навчати захоплених юнаків основ «правильної» гри.

З огляду на вищевикладене, поділяю точку зору свого колеги, народного депутата України Павла Унгуряна, який в одному із своїх виступів зазначав, що домогтися беззаперечного виконання закону заважають несумлінні судді та корумповані працівники міліції. І наводив такий приклад: у центрі Києва без особливих проблем працює два казино («Тайм-аут» і «Бульдозер»), які отримали «потрібне» рішення **Печерського райсуду Києва.** Підставою для такого рішення стала реєстрація цих гральних закладів в офшорній зоні на Кіпрі. Коли народні депутати України з міліцією заходили з перевіркою в такі гральні заклади, а їх, за моїми підрахунками, в Києві щонайменше шість, до них, як правило, виходив імпозантний адвокат і повідомляв, що заклад працює на «законних» підставах, люб'язно посилаючись при цьому на не скасоване вищою інстанцією рішення суду.

Ще один приклад — казино «Прем'єр Палас». Цей азартний заклад клубного типу, розташований у центрі столиці, абсолютно відкрито запрошує всіх бажаючих пограти в офіційно заборонені рулетку, блек-джек та інші азартні ігри, в тому числі екзотичну «буру». Казино працює офіційно, на підставі судового рішення, яке компанія отримала через **Дзержинський районний суд Харкова.** Яку кількість клієнтів удалося набрати до вже наявних 20 тисяч, як змінилися виручка і прибутковість, як казино виживало в період із травня 2009-го по березень 2010 року, що сталося з майном, людьми і чи вдалося зберегти команду — відповіді на ці запитання наші журналісти так і не отримали. Представники компанії «Оскар Ярд», яка керує роботою казино «Прем'єр Палас», від офіційних коментарів утримуються. Відомо лише, що відкритий 2006 року заклад окупився за рік.

Попит-пропозиція чи контроль-перепрофілювання?

Є попит на гральний бізнес — є і пропозиція від виробників грального обладнання. 15—17 вересня цього року в Києві, в Міжнародному виставковому центрі, пройшла XVII міжнародна спеціалізована виставка «Індустрія розваг», на якій мені довелося побувати. Поряд із парковим обладнанням, цікавими атракціонами, дитячими автоматами та відео-симуляторами нового покоління достатньо комфортно почувалося на виставці також і обладнання для казино: столи, рулетки, колоди карт, жетони, фішки та інші знайомі тільки справжнім «профі» причандали. Для шанувальників Інтернету — готове он-лайн казино з усією документацією «під ключ». В Інтернеті клієнтам пропонують готовий бізнес-план: витрати на відкриття «інтернет-клубу» потрібно близько 75 тисяч гривень (франчайзинг, оренда, обладнання, охорона, реклама тощо). Окупитися проект має за 2—3 місяці, а далі — щомісячний чистий прибуток по 3—5 тисяч гривень із кожного комп'ютера. У більшості закладів «робочих місць» — близько десяти, може бути й значно більше. За найскромнішими підрахунками (по 3 тисячі гривень на місце), такий заклад приносить власникам 102 тисячі гривень на місяць.

На цій само виставці дівчата з модельного агентства лагідно запрошували всіх до нового клубу «спортивного покеру» на Лівому березі. Новинка сезону — гральні автомати, зроблені спеціально для України. Є тут на що подивитися: повна комутація з Інтернетом, можливості звичайних 20 гральних автоматів в одному системному блоці та моніторі. Тільки звуться такі дива техніки вже не набридливими всім «гральним автоматами», а «електронними атракціонами», «розважальними атракціонами» або просто «атракціонами». Коштує один такий автомат від 3 до 5 тисяч умовних одиниць. Розрахунки здійснюються через спеціальний сервер з упорядкованими електронними платежами. Повністю окупається така новинка за 1,5—2 місяці. Надійність, комфорт, зручність та океан азарту. І ховатися не треба ні хазяїну «залу атракціонів», ні відвідувачу «електронних розваг». Вимкнув комп'ютер — і «гудбай, міліціє!», а електронна картка «законослухняного» ігромана мирно спочиває собі в цей час у нього вдома.

> Заплутавшись у боргах, спустивши все своє майно, лудомани програють квартири, машини, врешті–решт, життя. Руйнуються сім'ї.

На цьому тлі якийсь не дуже переконливий вигляд мають заяви Президента Української асоціації грального бізнесу Григорія Трипульського, який стверджує, що станом на сьогодні роботу втратили 250 тисяч людей, зайнятих у сфері грального бізнесу. А з урахуванням членів сімей колишніх круп'є казино та «викидайлів» азартних залів кількість людей, що залишилися без джерел доходу, сягнула вже мільйона українців! Насправді реалії сьогодення свідчать: із бізнесу пішли хіба що некваліфіковані робітники, а професіонали і далі працюють, але, як правило, неофіційно. Після заборони гральних закладів у них залишилися 70—80 відсотків персоналу. Ці люди мають відповідну освіту, обізнані з тонкощами азартних ігор та психологією гравців. Тому й сьогодні у них пристойна та високооплачувана робота, про яку більшість наших пересічних громадян можуть тільки мріяти.

Зрозуміло, що азарт пішов у «тінь». Ніхто не сподівався, що цей дуже прибутковий бізнес одразу після ухвалення відповідного закону за один день і за одну ніч зникне. **Однак та швидкість і азарт, з якою «однорукі бандити», картярі та казино пристосовуються до нових умов існування, — вражають. Винахідливість та зухвалість ділків від грального бізнесу, схрещені з корупцією в погонах та суддівських мантіях, живлять великі національні лиха — зневагу до Закону і безкарність за його порушення.**

Твердження, що гральний бізнес — специфічне соціальне явище, яке не можна заборонити і проконтролювати, м'яко кажучи, не відповідає дійсності. І за прикладом далеко ходити не треба. У Росії федеральним законом №244 від 29 грудня 2006 року "Про державне регулювання діяльності з організації азартних ігор і про внесення змін до деяких законодавчих актів Російської Федерації" відповідних осіб зобов'язали обмежити гральний бізнес рамками спеціально створених гральних зон. Та так зобов'язали, що **більше половини підприємств російського грального ринку пішли шляхом перепрофілювання азартного бізнесу. На місці ігрових залів почали функціонувати ресторани, боулінги, магазини, спорт-клуби. Тож надходження до російської скарбниці не тільки не зменшились, а навіть збільшились за рахунок діяльності новостворених закладів.**

У Москві готуються до повного припинення грального бізнесу. Як повідомив заступник мера Москви Сергій Байдаков, влада столиці не має наміру допустити поновлення азартних ігор під прикриттям спортивного покеру. Для тих, хто хоче відкрити покерний клуб, буде передбачено процедуру атестації в департаменті фізкультури і спорту Москви. Як запевнує чиновник, у цьому відомстві зуміють відрізнити «справді спортивні клуби від сурогатів».

Отже, є куди нашим можновладцям і правоохоронцям поїхати за передовим досвідом: і на квитки багато витрачатися не доведеться. А якщо за справу візьмуться Комітет Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією та Національний антикорупційний комітет при Президентові України, то й їхати нікому нікуди не буде потрібно.

Кабінет Міністрів можна зрозуміти, але...

Левова частка відповідальності за такий стан речей із практичним виконанням вимог Закону «Про заборону грального бізнесу в Україні»

Усупереч вимогам закону азартна гра покер була визнана видом спорту

до грального бізнесу доходів до бюджету»

лежить на попередньому уряді. Команда Юлії Тимошенко, яка всупереч очевидній істині приписала собі заслуги з розробки і прийняття відповідного законопроекту, в тримісячний термін із дня набрання чинності нормативно-правовим актом не виконала передбачених після його прийняття приписів, а саме: не розробила і не внесла на розгляд Верховної Ради України законопроект про діяльність з організації та проведення азартних ігор у спеціально відведених для цього гральних зонах; не подала до Верховній Раді України пропозиції щодо внесення змін до законів України, що випливають із цього закону; не прийняла нормативно-правові акти, необхідні для реалізації цього закону. Отже, цілком зрозуміло, що проблема перейшла у спадок нинішньому уряду занедбаною і заплутаною. До всього цього сьогодні на порядку денному у можновладців — прийняття держбюджету-2010. Та й Євро-2012 вже аж ніяк не за горами.

У законопроекті про азартні ігри, що розробляється нині Держкомпідприємництва, пропонується обмежити території, де можуть проводитись азартні ігри. Організовувати їх можна буде лише в п'ятизіркових готелях із кількістю номерів не менш як шістдесят, а також у три- і чотиризіркових готелях в Автономній Республіці Крим (крім міста Сімферополя), а також у містах-курортах. Розміщення гральних закладів на інших територіях заборонено.

Законопроектом передбачено створення єдиного державного регулятора — Національної комісії з питань державного регулювання організації і проведення азартних ігор.

Вартість ліцензії на організацію та проведення азартних ігор у казино встановлюється в розмірі 5 мільйонів доларів на сім років, з можливістю поетапної виплати. Організатор азартних ігор, що має ліцензію, може сплачувати її вартість рівними частками щоквартально протягом строку дії ліцензії. Штраф за проведення азартних ігор без ліцензії становитиме подвійний розмір плати за видачу ліцензії з конфіскацією обладнання, а прибуток (дохід) від проведення такої азартної гри підлягає перерахуванню до держбюджету України. За роботу без додатку до ліцензії накладається штраф у подвійному розмірі плати за видачу такого додатку.

У законопроекті також уперше визначено понад 50 термінів, серед яких: інтерактивна гра, джек-пот, єдина електронна система он-лайн контролю, інтерактивна гра, лотерейна діяльність, парі, приз тощо. Посилюється відповідальність стосовно так званих «інтерактивних клубів». Їх відвідування буде заборонено особам до 21 року.

Ставлячись із глибоким розумінням і повагою до ініціативи Держкомпідприємництва, однак, як народний депутат України і автор Закону «Про заборону грального бізнесу в Україні», висловлю свої застереження і бачення шляхів розв'язання проблеми.

1. **Після заборони грального бізнесу в травні минулого року люди зітхнули з полегшенням,** оскільки кількість гральних закладів зменшилась на 50 відсотків — навіть з урахуванням нелегальної діяльності «інтернет-клубів» та «інтерактивних клубів».

Згідно з дослідженням Київського інституту проблем управління імені Горшеніна, проведеним у травні 2009 року, **81,8 відсотка опитаних громадян підтримали заборону грального бізнесу.**

2. **Народні депутати України всіх фракцій єдині в оцінці грального бізнесу як ганебного і аморального явища в нашому суспільстві та прагненні забезпечити виконання припису закону про його заборону.** Про це яскраво свідчать результати голосування стосовно прийнятого Верховною Радою України в першому читанні законопроекту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дотримання законодавства про заборону грального бізнесу в Україні» (реєстр. №5349-д від 06.07.2010 року). Проектом пропонується надати органам внутрішніх справ (поряд з органами Державної податкової служби) право звертатись до суду з позовом про застосування фінансових санкцій щодо фізичних та юридичних осіб за порушення ними вимог Закону України «Про заборону грального бізнесу в Україні». Для цього пропонується внести відповідні зміни до законів України «Про заборону грального бізнесу в Україні» та «Про міліцію». Окрім цього, проектом пропонується доповнити Кримінальний кодекс України новою статтею 203^2, якою встановити кримінальну відповідальність за зайняття гральним бізнесом у вигляді штрафу, який, виходячи з нинішнього розміру мінімальної зарплати, має становити 6 мільйонів 748 тисяч гривень. Нагадую, що зазначені законодавчі ініціативи підтримали 307 із 410 присутніх на пленарному засіданні народних депутатів.

3. **Уведення особливих умов для грального бізнесу в Криму та в містах-курортах сприятиме розвитку в їх населення гральної залежності — *лудоманії*.** Ще раз наголошу: останні дослідження психологів доводять, що потенційно залежними від азартних ігор є 25 відсотків населення наших великих міст. Крім того, дослідження американських медиків довели: ця залежність є хворобою і лікується тими само далеко не дешевими медикаментами, що передбачені для лікування алкоголізму та наркоманії. От і виходить, що мільйони законослухняних і працелюбних українців мають оплачувати зі своїх кишень створення «гарячих ліній» та бригад «швидкої медико-психологічної допомоги» «бідним та знедоленим» азартозалежним співгромадянам. **Громадська думка в Україні щодо грального бізнесу вже сформована, і вона ставить гральну діяльність в один ряд із торгівлею наркотиками, людьми, людськими органами, торгівлею зброєю.**

> Що стосується доходу до державного бюджету на піку діяльності гральних закладів, то він становив лише близько 600 мільйонів гривень за 2008 рік. У сукупному доході держави це — мізер.

4. Сьогодні багато хто в Україні не розуміє: **в нашій країні, як і в усьому світі, казино завжди було не тільки способом заробляння грошей, а й своєрідною брудною «пральнею», через яку відмивалися доходи, одержані злочинним шляхом.**

5. Відновлення грального бізнесу поверне країну до тих часів, коли із сімейних бюджетів українців ішли мільйони гривень в кишені гральних ділків. Аргумент, що діяльність гральних закладів наповнюватиме державний та місцеві бюджети, за великим рахунком є міфом. Так, до прийняття закону про заборону грального бізнесу легальний гральний бізнес приносив бюджету Києва лише 8 відсотків від суми загальних надходжень.

Не можна підходити до грального бізнесу тільки з погляду отримання уявних доходів до бюджету. Чи можна назвати хорошим бізнес, через який гравці готові підрізати людину, відібравши в неї речі, гроші, а потім просаджувати награбоване на ігрових автоматах і в казино. Заплутавшись у боргах, спустивши все своє майно, лудомани програють квартири, машини, врешті-решт, життя. Руйнуються сім'ї. Що стосується доходу до державного бюджету на піку діяльності гральних закладів, то він становив лише близько 600 мільйонів гривень за 2008 рік. У сукупному доході держави це — мізер. Такими грошима бюджетні дірки аж ніяк не залатаєш.

* * *

Якщо наведені вище аргументи не є переконливими і відкриття гральних закладів певного типу на окремих територіях — крок, без якого не наповнити бюджет і не провести Євро-2012, то я просив би уряд, народних депутатів України, громадськість прислухатися до таких пропозицій.

1. **Рішення про відновлення грального бізнесу в Криму і курортних містах зачіпатиме інтереси мільйонів українців і, на мою думку, може бути прийнято тільки після громадського обговорення, місцевих референдумів та після проведення відповідних парламентських слухань.**

2. Потрібно враховувати зарубіжний досвід. За кордоном, зокрема в більшості країн Європи та в США, гральний бізнес дозволено із суттєвими обмеженнями та значним оподаткуванням. Так, казино та інші подібні заклади можна відкривати в певних місцях, вік гравців ретельно перевіряють, до того ж **існують «чорні списки» залежних та спеціальні служби, які їм допомагають. Контролюють усе це спеціальні комісії з азартних ігор, що мають територіальні представництва. На необхідності створення таких органів наголошують і представники українського грального бізнесу, однак розробники нового закону зазначені можливості передбачають лише частково.**

З урахуванням світової практики є прийнятною система, коли держава, максимально контролюючи азартну індустрію, спрямовує доходи від неї на соціальні потреби: допомогу хворим, інвалідам, дітям.

3. Територіальна диференціація грального бізнесу — це кийок з двома кінцями. І оператори азартної індустрії, і громадськість, і пересічні громадяни справедливо побоюються, що невдовзі наші вболівальники за державу чиновники почнуть кожне селище міського типу з артезіанською свердловиною та халабудами біля терміново викопаного ставка оголошувати курортним містом, а кустарні мотелі з двома стилізованими під давнину хатами і колодою для козацького пікніка — п'ятизірковими готелями. У цьому, враховуючи особливості національної законослухняності, слід очікувати викривлення ситуації. Тому цілком очевидно, що **без рішучої і наполегливої боротьби з корупцією на всіх ланках державного механізму та підвищення авторитету громадськості в суспільстві будь-які спроби державного регулювання у сфері грального бізнесу не матимуть успіху.**

Григорій СМІТЮХ,
народний депутат України.

Навіщо Президенту розширені повноваження?

Конституційний Суд України прийняв рішення про скасування конституційної реформи 2004 року.

Андрій ПАВЛОВСЬКИЙ.

Віктору Януковичу передали диктаторські повноваження Кучми. Не маючи для цього конституційної більшості в парламенті, довелося вдатися до юридичного виверту. Правлячою коаліцією в Конституційному Суді було поставлено завдання коронувати главу держави.

Подальші плани Банкової не є секретом: збільшити термін правління Президента до семи років. Як хабар народним депутатам — строк їхніх повноважень теж продовжити на три роки, щоб швидше проголосували за це недемократичне рішення.

Навіщо Януковичу закон, якщо в нього і так уся повнота влади?

Здавалося б, він має практично однопартійну більшість у Верховній Раді, майже однопартійний уряд, новопризначених голів обласних та районних адміністрацій від Партії регіонів по всій Україні.

Слухняна «президентська вертикаль» розростається, як ракова пухлина на тілі держави.

Правосуддя поставлено на коліна.

Прокуратура саджає в тюрми добросовісних держслужбовців, які не продалися і не піддалися на тиск ексклюзивного спонсора президентської виборчої кампанії — фінансово-промислової групи, в центрі якої стоять інтереси «Росукренерго» та Дмитра Фірташа.

Спонсори ніколи і нікого не підтримують просто так. Тому і готується підвищення цін на газ удвічі: на 50 відсотків зараз і ще на 50 — наступного року.

Це потрібно не МВФ! Це потрібно Януковичу, щоб віддячити Фірташу за роздутий російським газом рейтинг.

Міліція розганяє акції протесту. СБУ «сідає на хвіст» усім опонентам влади. Ставленики Партії регіонів захоплюють владу по всій Україні. Поповнюють свої лави за рахунок зрадників та перебіжчиків, готуються по-своєму рахувати голоси на місцевих виборах 31 жовтня.

То який сенс ще й гвалтувати Конституцію?!

Відповідь на це запитання лежить на поверхні. Якщо, умовно кажучи, владу Президента контролюють десять олігархічних сімей і основним джерелом прибутку кожної з них є експлуатація дешевої робочої сили — спитаймо себе, чи зацікавлені вони у розвитку української демократії?

Демократичний процес полягає у залученні найширшого кола компетентних громадян до прийняття ключових рішень в державі. Цим гарантується дотримання природних, соціальних та політичних прав людей з усіх верств населення.

У демократичному суспільстві жодна купка «донів», мільярдерів не зможе довго набивати власні кишені за рахунок злиденного життя решти співгромадян: найманих працівників, бюджетників, пенсіонерів, інвалідів, представників малого і середнього бізнесу тощо.

В Україні щодня триває наступ на елементарні соціальні права. Затягнути паски і покласти зуби на полицю нас закликають в ім'я псевдореформ Тігіпка—Януковича, спрямованих на створення тепличних умов для великого бізнесу за рахунок грабунку простих громадян і навішування непосильних боргів нашим нащадкам.

Уряд вносить до парламенту грабіжницькі й антисоціальні проекти Податкового кодексу, Трудового кодексу, меморандуму щодо обмеження заробітної плати всіх бюджетників на середньострокову перспективу, тобто на 6—7 років. Навіщо? Бо уряд контролюється олігархами, що прагнуть побудувати в Україні феодальну державу, в якій 95 відсотків населення перетворять на тиху зомбовану телеканалами масу!

Вони кажуть нам: працюйте в поті чола і отримуйте мізерну зарплатню — або віддайте левову частку свого прибутку приватного підприємця податківцям, контролюючим органам та ще якимсь відповідальним дядькам у ліву кишеню за всі необхідні дозволи. Заплатіть вдвічі-втричі більше за комунальні послуги. І не дивуйтеся, якщо хліб подорожчає. Якщо на деяких ринках Києва вже тепер кілограм гречки коштує 15—16 гривень.

Вони хочуть, щоб було так: скільки пан сказав, стільки холоп заплатить...

Готується скасування мораторію на виплату пені за невчасну оплату комунальних послуг. Запроваджуються нові величезні штрафи для підприємців та простих громадян. Спрощується механізм відчуження нерухомості за борги. Скоро багато людей, які й нині живуть за межею бідності, раптом можуть опинитися під загрозою виселення на вулицю. Мільйонна армія безробітних поповниться десятками тисяч бездомних боржників.

Рано чи пізно така антисоціальна політика призведе до масових заворушень. Тому олігархи готують заздалегідь залізний кулак диктатури для придушення протесту. У хід підуть репресивний апарат, міліцейські кийки та бандитські кулі.

Вуличні протести не покажуть по телебаченню. А покажуть, наприклад, якогось з «комуністичних» або «соціалістичних» лакеїв правлячої коаліції. І цей пройдисвіт за об'їдки з буржуйського столу завзято хвалитиме народного вождя Віктора Януковича, відзначатиме щоденне зростання відсотків жиру в маслі...

Нині в Україні фактично припинив існування лівий рух. Справу захисту соціальних та політичних прав громадян повинна взяти на себе опозиція. Передусім — партія «Батьківщина». Навколо цієї справи мають об'єднатися здорові, патріотичні сили суспільства.

Спільними зусиллями ми врятуємо Україну від прірви тиранії, в яку штовхає наш народ правлячий режим.

Андрій ПАВЛОВСЬКИЙ,
народний депутат України.

Друкується в рахунок квоти фракції «Блок Юлії Тимошенко».

З 15 жовтня директором столичного зоопарку стане Олексій ТОЛСТОУХОВ. Відповідне розпорядження підписав міський голова Києва Леонід Черновецький *(Укрінформ)*

Цього місяця в Сімферополі заплановано відкрити першу соціальну аптеку, повідомив голова Ради міністрів Криму *Василь ДЖАРТИ (УНІАН)*

У НОМЕР

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Прилуки зібрали форум

У Прилуках відбувся форум «Древні Прилуки — місто європейське». У ньому взяли участь депутати й посадовці, громадські діячі, представники Чернігівського земляцтва в Києві та закордонні гості.

Своїми думками поділилися на заході прилуцький міський голова Юрій Беркут, керівник проекту TACIS Бернар Фролішер, радник торгового представництва Республіки Таджикистан в Україні Назуло Ісоєв, радник з політичних та культурних питань Посольства Республіки Хорватія в Україні Вішня Стопар-Полянчич, радник-посланник Російської Федерації Всеволод Лоскутов та інші.

Сергій ПАВЛЕНКО.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

Диплом є, роботи нема

В Івано-Франківську стартував проект «Молодь і влада: разом впливатимемо на формування ринку праці».

Реалізовуватиме його Молодіжний громадський центр «Еталон» за підтримки Посольства Королівства Нідерландів в Україні у співпраці з обласним молодіжним центром праці та головним управлінням облдержадміністрації у справах сім'ї, молоді та спорту. Мета проекту — напрацювати ефективний механізм реалізації і захисту права на працю студентів місцевих навчальних закладів II—IV рівнів акредитації через активний діалог між владою, громадою та ЗМІ.

Проблема працевлаштування випускників в області дуже болюча. В Івано-Франківську працює 14 вишів, 7 коледжів і 11 професійно-технічних навчальних закладів. Щороку вони випускають тисячі фахівців, яким дуже складно влаштуватися на роботу.

Дарина НАЗАРЧУК.

ДОНЕЦЬК

В аеропорту готуються до монтажу вікон і покрівлі

На будівельному майданчику термінала КП «Міжнародний аеропорт «Донецьк» почалися підготовчі роботи з монтажу віконних вітражів і покрівлі.

Про це повідомив директор ТОВ «Альтком-Інвестбуд» (генеральний підрядник будівництва) Володимир Ткаченко.

За його словами, на даному етапі виконано 80 відсотків каркаса майбутнього приміщення аеропорту, отож підрядники зможуть уже незабаром приступити до монтажу покриття. Крім того, будівельники майбутнього термінала уклали близько 9 тис. кубометрів бетону, **повідомляє сайт www. komitet12. org. ua.**

Київ «продукує» щорічно мільйон тонн відходів

АКТУАЛЬНО

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Бомба уповільненої дії

Уже кілька років фахівці дискутують, що робити з київськими побутовими відходами та який спосіб утилізації визнати найбільш перспективним? Ця проблема стає дедалі актуальнішою. І хоч особливо вона загострилася останнім часом, але для її розв'язання майже нічого не робилося. Доки тривали дискусії, столиця жила і, звичайно, продовжувала виробляти (з наростаючою інтенсивністю!) продукти своєї життєдіяльності, впоратися з якими місту ставало дедалі важче.

А куди все-таки дівається той мільйон тонн побутових відходів, який столиця «продукує» щороку? Приблизно половина їх вивозиться на полігон №5 поблизу села Підгірці Обухівського району. Потужності цього сумнозвісного місця, яке приймає близько двох тисяч вантажівок щодня, вичерпуються непередбаченими темпами. Хоча його «дно» вкрите полімерною плівкою, але цей захисний екран ненадійний і застарілий, там накопичилася величезна маса фільтрату, насиченого небезпечними речовинами, які не можна скидати в очисні каналізаційні споруди.

Є в Києві також сміттєспалювальний завод «Енергія» — один з двох діючих в Україні такого типу, де згорає близько п'ятої частини усіх відходів міста. Підприємство введено в експлуатацію 1988 року, оснащене застарілим обладнанням, а давно планована реконструкція не проводилася. І, судячи з усього, ніколи не буде здійснена. Упродовж 30 років функціонував полігон у селі Пирогів — з 1956-го по 1986-й. Нині він закритий, але там повно проблем, адже звалище не має захисного екрана, системи відведення фільтрату, тому підземні води навкруги сильно забруднені.

> Ця проблема стає дедалі актуальнішою. І хоч особливо вона загострилася останнім часом, але для її розв'язання майже нічого не робилося.

До того ж забруднення посилюється, проникаючи в річку Віта, що впадає в Дніпро. Тому потрібно негайно будувати систему очищення фільтрату, інакше можливе потрапляння його до басейну Дніпра в межах столиці. У Голосіївському районі Києва знаходиться також полігон №6 для захоронення будівельного сміття. Його туди і продовжують звозити, хоча він уже вичерпав свій ресурс, а будівництво нового — поки що лише на папері.

Перетворимо поля на звалища?

Зволікати з кардинальним розв'язанням сміттєвої проблеми — означає продовжувати вивозити відходи на поле, постійно забираючи у країни родючі грунти (вже нині сміттєзвалища в Україні займають понад сім тисяч гектарів землі).

Тим часом полігони і звалища, куди Київ звозить відходи, — це забруднення підземних вод (змішані, вони обумовлюють біологічне розкладання, що сприяє довгостроковому — понад 20 років — виділенню фільтрату), а також самозаймання і пов'язані з цим токсичні речовини в повітрі, прилеглих територій, сприятливі умови для розповсюдження комах, гризунів, бродячих собак, птахів, які масово збираються на смітниках, а потім розносять інфекцію по місту, значне зменшення корисних площ, які вже ніколи продуктивно не використовуватимуться, викид шкідливих речовин в атмосферу.

Нині ніхто напевне не знає, скільки на звалищах поблизу Києва накопичилося відходів, оскільки за цим немає ефективного контролю. А те, що зазначено в різноманітних офіційних документах, не відповідає дійсності. Це сприяє прихованому переповнюванню полігонів і означає також, що забруднення довкілля контролюється неналежним чином.

Торік міська влада мала намір побудувати в Києві два нові сміттєспалювальні заводи — за кошти японського кредиту. До реальних проектів справа не дійшла, але й нині прихильники спалювання відходів наполягають саме на такому розв'язанні «сміттєвої» проблеми.

8 липня 2009 року Київрада ухвалила «Програму поводження з побутовими відходами в Києві на 2010—2015 роки», яка нині ввійшла в ширшу «Програму реформування ЖКГ». Позиція міської влади щодо утилізації сміття змінилася, бо змінилася сама владна команда. Пріоритетним визначено не спалювання сміття, а його сортування і максимальна переробка. Вартість будівництва заводу для цього — приблизно 20 млн. дол., що на порядок дешевше, ніж сміттєспалювального. Про користь для довкілля годі й казати. Харчові й інші мокрі відходи вивозитимуться на станцію централізованого компостування, все інше — на сортувально-переробні підприємства для добору і підготовки вторинної сировини. На полігон вивозитиметься лише те, що не піддається переробці — у вигляді сухих брикетів, які майже не шкодитимуть довкіллю.

> Зволікати з кардинальним розв'язанням сміттєвої проблеми — означає продовжувати вивозити відходи на поле, постійно забираючи у країни родючі грунти.

Переробка починається з кухні

Але все має починатися з нас, з кожного киянина. На першому етапі плановано запровадити двоконтейнерне роздільне збирання сміття: один контейнер — для харчових відходів, другий — для паперу, пластику, скла та ін. Згодом на контейнерних майданчиках поблизу житлових будинків буде встановлено декілька баків — окремо для скла, ПЕТ-пляшок, паперу тощо.

На перший погляд, це важко здолати, але розвинені країни цей шлях пройшли. Хіба ми не здатні на таке? Адже коли ми не навчимося кожен на власній кухні сортувати відходи, то провал Програми гарантований. Але в такому разі доведеться будувати сміттєспалювальні заводи, проти яких самі кияни й протестують.

Якщо коротко, то всі завдання зводяться до одного: зацікавити людей! З одного боку, пересічних споживачів в роздільному збиранні сміття, з другого — інвесторів, щоб вони вкладали гроші в такий проект. Безперечно, виникне чимало перешкод — економічних, законодавчих, ментальних і т. д. Але ми не перші: є європейський досвід, який маємо максимально використовувати.

В Європі принципово відмовляються від сміттєспалювання. Нині в країнах Євросоюзу переробляють від 40 до 80 відсотків побутових відходів. Закрито практично всі сміттєспалювальні заводи Великобританії, яка першою освоїла цю справу. Такий спосіб утилізації відходів законодавчо заборонений у багатьох штатах США, а також провінціях Канади. На Заході, разом із зменшенням частки спалюваних відходів, посилюються вимоги до якості очисних споруд, фільтрів, що призводить до збільшення їх частки у вартості заводу — до 30—50 відсотків. Тож часто власники не бачать економічної доцільності в реконструкції, заміні фільтрів і закривають такі підприємства.

Тим часом прибічники спалювання сміття часто наводять приклад сміттєспалювального заводу у Відні. Там він справді розташований в центрі міста, за 200 метрів від університету і навіть архітектурно привабливий. Проте Єврокомісія уже вимагає його демонтажу. Та й без того місцевій владі від цього красивого об'єкта — зайві проблеми. Над його воротами розміщено світлове табло, що показує рівень викидів у реальному часі. Підприємство побудовано тоді, коли Європа ще плекала ілюзії щодо спалювання відходів. Тепер у ЄС інший пріоритет — їх переробка. Київська влада його теж для себе визначила. Але чи стане він реальністю, однаково залежатиме і від неї, і від киян.

Максим ШКУРО, перший заступник голови Солом'янської у Києві РДА.

Від редакції. ***Проблема побутових відходів — гостра не лише для Києва, а й для інших регіонів України. Але якщо міська влада це питання вирішує, звозячи їх навіть на переповнені полігони, то в сільських населених пунктах сміття — вселенська катастрофа: звалищ там здебільшого просто не існує. Тому тамтешні мешканці побутові та інші відходи звалюють обабіч доріг, виносять чи вивозять у ліс чи лісосмуги, заваливши ними дерева мало не під самі крони.***

Тож проблема, яку порушує перший заступник голови Солом'янської у Києві РДА Максим Шкуро — державної ваги, ваги нашого виживання. Запрошуємо читачів газети до її обговорення: що ви думаєте про питання утилізації, переробки чи спалювання сміття? Чи готові ви самі сортувати його кожен на власній кухні? Як у вашому місті чи селі розв'язується це питання? Редакція запрошує до розмови також фахівців у цій галузі: було б цікаво знати вашу думку щодо порушеної у статті проблеми сортування і переробки сміття — сміття Батьківщини.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА (з архіву «Голосу України»).

Куди все-таки дівається мільйон тонн побутових відходів, який столиця «продукує» щороку?

Видатний учений і мудрий педагог

Сьогодні виповнюється 70 років доктору психологічних наук, дійсному члену НАПН України, заслуженому діячеві науки і техніки України, директору Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, професорові Івану Беху.

Народився Іван Дмитрович 9 жовтня 1940 р. в мальовничому поліському селі Олексіївці (тепер селище міського типу Вільча) Поліського району Київської області. Батько, Дмитро Родіонович, очолював на залізничній станції Вільча бригаду колійних робітників. Мати, Ольга Іванівна, працювала в місцевому колгоспі.

Вищу освіту Іван Бех здобував у Київському державному педагогічному інституті ім. Горького (тепер Національний педагогічний університет ім. Драгоманова) за спеціальністю «дефектологія, педагогіка та методика початкової освіти». Ще в інституті Іван Дмитрович займався в студентському науковому гуртку, де глибоко вивчалися теорія і методика логопедії, брав участь у наукових засіданнях логопедів, у науково-практичних студентських конференціях. У 1963 р. як переможець республіканського конкурсу студентських наукових робіт виступав з доповіддю на Всесоюзній студентській конференції з логопедії, що проводилася в Москві на базі Інституту дефектології Академії педагогічних наук СРСР — визнаного центру логопедичної науки в Радянському Союзі.

З 1964-го по 1970 р. І. Бех учителював у Микільсько-Пустинській допоміжній школі-інтернаті Києво-Святошинського району Київської області, працював вихователем і вчителем Дарницького дитячого будинку. В 1970 р. він зайняв посаду вихователя в допоміжній школі-інтернаті № 10 м. Києва, де захопився педагогічною психологією. Працюючи в цій школі, почав збирати психологічну літературу, вивчати праці видатних зарубіжних і вітчизняних психологів та дефектологів. Перша стаття Івана Дмитровича про формування в школярів здібностей до самооцінки вийшла в ленінградському збірнику з дидактики у 1974 р. В цьому ж році Івана Дмитровича запросили на посаду молодшого наукового співробітника Київської лабораторії Науково-дослідного інституту загальної і педагогічної психології Академії педагогічних наук СРСР.

Наукову діяльність у лабораторії Іван Бех розпочав із дослідження проблеми розвиваючого навчання учнів молодших класів. Паралельно майбутній учений працював над кандидатською дисертацією й фундаментально вивчав наукові праці відомих українських і російських психологів. Це захоплення в нього триває й досі, але предметом вивчення в останні роки стали праці відомих вітчизняних і зарубіжних психологів та педагогів з теорії і методики виховання та розвитку особи.

Після захисту кандидатської дисертації «Формування у школярів узагальнених способів розв'язання практичних завдань (на матеріалі ручної праці у другому класі)» Іван Бех працював старшим науковим співробітником лабораторії психології навчання НДІ психології УРСР. У червні 1979 р. його призначають завідувачем лабораторії психології трудового виховання, а в жовтні 1983 р. — завідувачем лабораторії психології формування особистості молодшого школяра. В цьому ж році Івана Дмитровича обирають головою профспілкового комітету НДІ психології УРСР, який він очолював до 1993 р. Багаторічне поєднання наукової і профспілкової діяльності сформувало в нього риси керівника нової формації, який поєднує в собі інтелігентність і людяність з вимогливістю та організаторськими здібностями.

Захистивши в 1991 р. докторську дисертацію на тему «Психологічні основи морального розвитку особистості», Іван Бех став завідувачем лабораторії психологічних основ розвитку довільності поведінки особистості. В кінці 1993 р. його призначають заступником директора з наукової роботи новоствореного Інституту дефектології АПН України та обирають головою об'єднаного профспілкового комітету Академії педагогічних наук України. З грудня 1996 р. він директор-організатор, а потім і перший директор новоствореного Інституту проблем виховання АПН України. На цих посадах розкрилися його найкращі організаторські здібності. За короткий строк Іван Дмитрович сформував керівний, науковий і обслуговуючий персонал інституту, обладнав нові приміщення лабораторій, створив дружний і висококваліфікований колектив, відкрив аспірантуру й докторантуру, спеціалізовану вчену раду з теорії і методики виховання, дошкільної педагогіки та соціальної педагогіки, на якій захистили свої докторські й кандидатські дисертації 265 чоловік. Серед них олімпійський чемпіон Сергій Бубка та інші відомі особи.

І. Бех — відомий учений у галузі методології розвитку особистості, теорії та технології виховання. В 1995 р. його обрано членом-кореспондентом, а в 1999-му — дійсним членом АПН України. Він опублікував понад 480 наукових праць. Його роботи видавалися й перевидавалися в Україні, Росії, Польщі, Білорусі, Китаї. Науковий доробок Івана Дмитровича є істотним внеском у розвиток сучасної психолого-педагогічної концепції виховання. Він автор оригінальної теорії свідомого привласнення особистістю суспільно значущих моральних цінностей. Під його керівництвом сформовано наукову школу, яка втілює у практику ідеї цілеспрямованого створення виховних ситуацій, що сприяють моральному розвитку та довільній поведінці особистості. Ця ідея представлена в «Концепції виховання особистості», за якою працює низка загальноосвітніх навчальних закладів України.

І. Бех координує дослідження на кафедрах педагогіки та психології у деяких вищих педагогічних навчальних закладах. Розроблені ним методи діагностики та контролю морального розвитку особи сприяють удосконаленню роботи викладачів, учителів і практичних психологів. Учений плідно працює в галузі філософії нової освіти. Під його керівництвом створено програму виховання дітей та учнівської молоді, затверджену 18 серпня 2004 р. колегією Міністерства освіти і науки України.

І. Бех активно популяризує психолого-педагогічну науку. Лише протягом останніх років виступив на 45 наукових конференціях у різних регіонах України, організував 7 міжнародних конференцій. Під його керівництвом захищено 52 кандидатські та докторські дисертації, що дає підстави говорити про його наукову школу.

У 2001 р. Іван Бех керував роботою журі VI всеукраїнського конкурсу «Учитель року» в номінації «Фізична культура», що проводився в Івано-Франківську. В цьому ж році його було призначено головою науково-методичної комісії з фізичного виховання Міністерства освіти і науки. Іван Дмитрович брав участь у рецензуванні й затвердженні державного стандарту «Здоров'я та фізична культура» для основної і старшої школи, нових навчальних програм та підручників з фізичної культури для школярів. За його концепцією особистісно зорієнтованого виховання працює більшість учителів фізкультури України.

Наукову діяльність Івана Беха гідно оцінено в керівних органах освіти і науки. Його працю відзначено, зокрема, знаком «Відмінник народної освіти УРСР» (1986) та золотою медаллю «За досягнення в науці» (2000). За вагомий внесок у розвиток психологічної та педагогічної науки Іванові Дмитровичу Беху в 2002 році присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Микола ЗУБАЛІЙ,
Олександр ШАМИЧ.

У НОМЕР

ОДЕСА

Віват професорові Сизову!

100-літній ювілей відзначив Віктор Григорович Сизов — найстарший професор Одеси.

Його виробничий стаж — 80 років, а в Одеській національній морській академії він викладає з 1954 року й понині — готує фахівців у галузі суднобудування.

У послужному формулярі педагога — безліч нагород і вчених звань. Віктор Григорович є автором 120 друкованих наукових праць, він написав перший в Україні підручник «Теорія корабля».

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

ЛУГАНСЬК

Пенсіонери нехтують своїм здоров'ям

Луганський обласний Центр здоров'я провів анкетування 90 пенсіонерів, аби з'ясувати, що вони знають про профілактику серцево-судинних захворювань.

Підсумки опитування здивували. Виявилося, що 19 відсотків респондентів взагалі не уявляють, які захворювання належать до серцево-судинних, 10 відсотків не цікавляться своїм артеріальним тиском і частотою пульсу, 6 — вважають, що неправильне харчування не призводить до виникнення серцево-судинних захворювань. Затим 13 відсотків зізналися, що не займаються фізичною культурою, 15 — не ведуть здоровий спосіб життя. Причиною такого стану речей 46 відсотків респондентів назвали... відсутність бажання. До речі, кількість людей похилого віку в області становить понад 600 тис. осіб — це 25 відсотків у загальній віковій структурі населення.

Алла АНТІПОВА.

Патріарх української журналістики

ПАМ'ЯТІ ВЧИТЕЛЯ

9 жовтня професорові Володимирові Здоровезі, багаторічному декану факультету журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка, фундаторові української наукової школи журналістики, вихователеві великої когорти кандидатів та докторів наук виповнилось би 80 років.

У національному університеті імені Івана Франка, з яким пов'язане все життя вченого, відбудеться науково-практична конференція пам'яті патріарха української журналістики, як по праву називають Володимира Здоровегу його колеги та учні з Москви та Санкт-Петербурга, Мінська та Варшави, Києва та Львова.

За підручниками професора Здоровеги «Теорія і методика журналістської творчості» навчаються тисячі студентів факультетів та відділень журналістики України. Його перу належать 30 підручників та монографій, понад 500 наукових, публіцистичних статей.

У 1959-му 28-річний Володимир Здоровега став наймолодшим деканом факультету журналістики в Радянському Союзі. У 1970-му захистив у Москві українською мовою докторську дисертацію «Публіцистика, її природа, соціальні функції, гносеологічні і психологічні особливості». У 1986-му на альтернативній основі обирається деканом і протягом десяти років перебудовує навчальний процес на факультеті з урахуванням становлення незалежної української держави, автор низки концепцій про роль засобів масової інформації в сучасному світі, про відповідальність працівників масмедіа перед суспільством.

Народився Володимир Здоровега 9 жовтня 1930 року в селі Оліїв Зборівського району Тернопільської області в селянській родині. У трудовій книжці лише один запис — Львівський університет.

Попросіть випускників факультету журналістики назвати прізвище викладача, який міг би всіх вихованців об'єднати, у відповідь почуєте: професор Володимир Здоровега.

Талановитий науковець і справжній Вчитель. У часи тоталітаризму, коли всі цитували Маркса—Леніна—Брежнєва, Володимир Йосипович часто на парах повторював: «Я вважаю». Навіть коли хвалили геніальність Володимира Ілліча, професор Здоровега зауважував: Ленін доволі складно писав, багато в його працях незрозумілого.

Тепер, через десятки років, ми можемо знайти пояснення поведінці свого Вчителя, який завжди вчив нас об'єктивності, піддавати сумніву навіть найбільших авторитетів. Він часто любив повторювати: рівень об'єктивності журналіста — це рівень його порядності.

Це був справжній професіонал і надзвичайно скромна людина. Ніколи не підвищував голосу, з молодими розмовляв як з рівними. Студенти обожнювали свого Вчителя саме завдяки його професіоналізму та високим моральним людським якостям. Як сказав свого часу редактор «Молоді України» Володимир Боденчук, мені шкода студентів, які не слухали вступ до журналістики Володимира Здоровеги.

Людмила КОХАНЕЦЬ,
Богдан КУШНІР,
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ,
слухачі лекцій Володимира Здоровеги на факультеті журналістики Львівського держуніверситету в 70—80-х роках.

Львів — Київ.

На знімку: Володимир Здоровега.

Здоровега захистив у Москві українською мовою докторську дисертацію

«Київхліб» скасував підвищення цін на батон «Нива» *(УНІАН)*

Уповноважений Верховної Ради з прав людини Ніна КАРПАЧОВА домоглася повторного розгляду справи щодо дніпропетровської трагедії 2007 року, коли вибух побутового газу забрав життя 23 людей. Верховний Суд постановив скасувати попередні ухвали районного та апеляційного судів міста Дніпропетровська та повернути справу до суду першої інстанції *(Укрінформ)*

Міністру промислової політики України п. КОЛЄСНІКОВУ Д. В.

Голові Державного комітету лісового господарства України п. ШЕРШУНУ М. Х.

Шановний Дмитро Валерійовичу!
Шановний Миколо Харитоновичу!

Ми, керівники ВАТ «Жидачівський целюлозно-паперовий комбінат» — єдиного підприємства-виробника газетного паперу в Україні, з почуттям глибокої тривоги та розуміння проблеми прочитали відкрите звернення голови Національної спілки журналістів України та низки головних редакторів провідних українських газет до Прем'єр-міністра України Азарова М. Я. та голови Антимонопольного комітету України Костусєва О. О. стосовно ситуації на ринку газетного паперу, яке було опубліковано в газеті «Голос України» № 170 від 14 вересня 2010 року.

Ми підтримуємо журналістів у їхньому прагненні забезпечувати свободу слова та інформування населення у всіх куточках держави через обсяги тиражів та доступність цін друкованих засобів масової інформації.

Свого часу фірми, які поставляють газетний папір на вітчизняний ринок, свідомо занижували ціну паперу, через що виробництво газетного паперу на Жидачівському целюлозно-паперовому комбінаті стало неконкурентним і було зупинене у березні 2010 року. Розуміючи, що трейдери не можуть до безкінечності працювати на збитки, комбінат використав вимушений час простою для проведення модернізації виробництва газетного паперу.

Сьогодні ми готові вийти на ринок з якісним газетним папером за прийнятною ціною, яка є нижчою за ціну імпортного паперу. Виробничі потужності комбінату дозволяють виготовляти до 40 000 т/рік газетного та друкарського видів паперу, забезпечивши 23—25% потреби споживчого ринку України,

Проте на підприємстві є велика проблема із забезпеченням виробництва необхідною кількістю лісових ресурсів, а саме балансів хвойних порід деревини (ялина, смерека), з яких виготовляється волокнистий напівфабрикат, що є основним компонентом газетного паперу.

Власником лісових ресурсів є держава, тому з проханням допомогти Жидачівському целюлозно-паперовому комбінату з поставками лісосировини ми звертались у різні впливові інстанції: Міністерство промислової політики України, Державний комітет лісового господарства України, Львівську обласну державну адміністрацію, до Управлінь лісового господарства Львівської, Івано-Франківської, Закарпатської, Чернівецької та Хмельницької областей та до лісгоспів цих областей, але тієї кількості деревини, яку нам запропонували, вистачає лише на завантаження 30—35% виробничої потужності.

Потреба комбінату становить близько 10 000 м3 балансів хвойних порід (ялина, смерека) на місяць. Враховуючи обсяги заготівлі даних порід деревини підприємствами Держкомлісгоспу, проблеми з забезпеченням не повинно бути, але, на жаль, вона існує і не вирішується.

Ми готові до співпраці і прагнемо, щоб наш голос був почутий всіма впливовими особами, які можуть реально допомогти у збільшенні обсягів виробництва вітчизняного газетного паперу. Не можна залишати невирішеною проблему, яка є загальнодержавною у плані забезпечення свободи слова та незалежності інформаційного простору України. Якщо держава не залишиться осторонь, ми віримо, що ця проблема буде вирішена вже найближчим часом.

З повагою,
голова спостережної ради ВАТ «ЖЦПК» Олександр КОЗІК.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

Лист зі слідчого ізолятора

У місцевих ЗМІ Кам'янця–Подільського та на інтернет–сайтах з'явилося звернення ув'язненого міського голови Анатолія Нестерука до громади, яку він досі очолює, навіть перебуваючи у СІЗО. Нагадаємо, 20 вересня його заарештувала СБУ, інкримінуючи йому отримання хабара в 300 тисяч гривень. У це не повірила громада міста і щодня проводить масові протестні акції, вимагаючи звільнення Нестерука та надання йому рівних з іншими кандидатами можливостей для участі у виборах.

«Звертаюся до вас, перебуваючи в Хмельницькому слідчому ізоляторі під арештом, обвинувачений у діях, яких я не скоював, тому маю змогу спілкуватися з вами лише через засоби масової інформації... Я вважаю, що це політичне замовлення проти мене як міського голови, проти всього того, що зроблено мною і моєю командою за останні два роки, і проти всієї громади міста. А основне — не допустити мене до виборів, які відбудуться 31 жовтня цього року. Центральні телеканали дуже швидко розповіли про цю важливу подію і заклеймили мене як «хабарника». Я себе винним не вважаю і прийняв рішення балотуватися на посаду міського голови, а партія промисловців і підприємців на своїх зборах висунула мою кандидатуру на цей пост. Мною і моєю командою підготовлено конкретну програму розвитку нашого міста на наступні п'ять років. Я дякую вам за велику підтримку мене та моєї родини в цей тяжкий час. З повагою, міський голова Анатолій Нестерук».

Його адвокат В'ячеслав Заречнюк вважає, що відносно керівника міста (якого і досі не зареєструвала ТВК кандидатом на посаду міського голови) відбувається порушення прав людини не лише у частині виборчого права, а й загального.

Віра ШПИЛЬОВА.

Знати право, служити праву, захищати право

Ці слова чи не найкраще визначають завдання юриста, бо бути ним не лише почесно, а й украй відповідально. День юриста — це свято, яке об'єднує усіх правників, незважаючи на наявність у них власних професійних свят (День суддів, День адвокатури чи День нотаріусів).

Напередодні свята Асоціація суддів та працівників судів України за підтримки генерального інформаційного партнера «Судово-юридичної газети» провели урочистий захід, давши змогу в неформальній обстановці суддям, адвокатам, прокурорам, іншим представникам юридичної спільноти обговорити власні професійні досягнення, нюанси судової реформи, поділитися баченням перспектив юридичної професії. За словами заступника голови асоціації, шеф-редактора «Судово-юридичної газети» Святослава Пограничного, «всіх цих людей об`єднує велика місія: захищати конституційні права і свободи громадян, формувати правову культуру суспільства, повагу до Закону, сприяти дотриманню законності і справедливості».

Під час урочистостей відзнаки отримали голова Вищого адміністративного суду Олександр Пасенюк — «За вагомий внесок у розвиток адміністративної юстиції та утвердження законного паритету інтересів держави та громадянина», суддя, секретар третьої судової палати Вищого адміністративного суду України Василь Юрченко — «За утвердження принципів демократії та правосуддя України» та голова Вищої ради юстиції Володимир Колесниченко **(на знімку ліворуч)** — «За самовіддану роботу в сфері захисту правосуддя».

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

МІСЦЕВІ ВИБОРИ-2010

Експерти виділили близько десяти основних загроз

Перегонам, які відбудуться 31 жовтня, приділяється недостатньо уваги. Однак вони можуть бути доленосними для країни. Так вважають представники провідних громадських організацій: Комітету виборців, Громадянської мережі «ОПОРА», Громадської асамблеї та Фонду «Демократичні ініціативи». А те, що виборчу кампанію моніторить невелика кількість організацій, на їхнє переконання, може свідчити про її напруженість і складність. Уже нині експерти виділили близько десяти основних загроз місцевим виборам.

І перша з них — нерівномірне представництво політичних партій у територіальних виборчих комісіях. Що, на їхню думку, може створювати умови для зловживань, адже рішення можуть ухвалюватися більшістю голосів. Незначні порушення були зафіксовані й під час реєстрації кандидатів: когось члени ТВК реєстрували одразу, а когось чіплялися до кожної коми. Негативно позначиться на виборах і агітація, яку держслужбовці проводять у неробочий час. Це, на думку експертів, може призвести до адміністративного впливу керівників владних інституцій на підлеглих чи представників бюджетної сфери. Чимало звернень останнім часом надходить на адресу громадських організацій і стосовно «діяльності» правоохоронних органів, податкової, КРУ, які перешкоджають кандидатам вести повноцінну виборчу кампанію. До того ж у деяких випадках проти ймовірних кандидатів порушувалися навіть кримінальні справи. Тобто силові відомства використовуються для тиску на претендентів.

Наступна загроза — зняття кандидатів із реєстрації під надуманими приводами. Термін для подачі документів ще не сплив, а в деяких регіонах щойно зареєстрованим кандидатам уже робили попередження, розповіла голова правління ГМ «ОПОРА» Ольга Айвазовська. До того ж більшість із них були суто «технічні». Через те, що — відповідно до закону про місцеві вибори — два попередження є підставою для зняття кандидата з реєстрації, експерти прогнозують: друге зауваження висуванець (потенційний конкурент владному кандидату) може отримати безпосередньо на фінішній прямій. Тож радять не гаяти часу й оскаржувати першу «жовту картку».

Непокоїть фахівців і погана якість виборчих списків та обмаль часу на їхнє уточнення. А також можливість кількаразового голосування. До цього, вважають громадські активісти, можуть призвести ухвалені зміни до Закону «Про Державний реєстр виборців». Адже віднедавна значно спрощується процедура зміни виборчої адреси. Це може призвести до голосування як за місцем реєстрації виборця, так і за новою виборчою адресою.

А погана організація виборчого процесу та короткі терміни кампанії фактично не дадуть шансів новачкам у політиці провести повноцінну агітацію. Нікуди не зникли й старі технології: підкуп виборців та «чорний піар». А факти реєстрації кандидатів із однаковими прізвищами та іменами вже зафіксовані в Черкасах, Тростянці, Сумах та Луганську.

Крім того, залишається ймовірність зриву та визнання виборів недійсними в окремих регіонах.

Загалом представники громадських організацій прогнозують: виборчий процес буде доволі непростий. Навіть конфліктний. Хоча інколи методи тих чи інших кандидатів нагадують експертам дорослі ігри в пісочницях.

Олена ГОРБУНОВА.

Голодують на знак протесту

Позавчора ввечері (7 жовтня) кілька активістів Олександрійської міської організації ВО «Батьківщина» — Людмила Бердник, Марія Костенко, Світлана Пасічна, Володимир Раїч, Ніна Федорук та інші — оголосили безстрокову голодовку у кабінеті голови міської виборчої комісії Інни Ржемовської (КПУ). Як повідомила в телефонному режимі керівник місцевої партійної організації Юлія Демковська, на такий крайній крок представники цієї політичної сили пішли через відмову ТВК зареєструвати всіх (!) кандидатів у депутати від «Батьківщини» як по одномандатному, так і по багатомандатному округах, а також представника партії Олену Богоявленську на посаду міського голови. Таким чином, представників «Батьківщини» повністю вилучили із виборчого процесу в Олександрії.

Окрім того, за словами Юлії Демковської, голова ТВК Інна Ржемовська відмовилась видавати їй винесені комісією постанови, що потрібні для підготовки позовів до суду, посилаючись на те, що в принтері... «закінчилось чорнило». Від терміново привезеного принтера вона теж відмовилась. Тоді представники «Батьківщини» заблокували робочий кабінет голови ТВК, а та викликала міліцію. Прибули також працівники СБУ. Під міліцейською охороною Інна Ржемовська вийшла з кабінету і пішла додому, а «батьківщинівці», залишившись у приміщенні, оголосили голодовку. Разом з ними залишились чергові міліціонери.

Пізно ввечері до Олександрії прибув голова обласної організації ВО «Батьківщина», народний депутат Валерій Кальченко. Він цілу ніч був разом з протестувальниками, а вранці виїхав до Кіровограда для підготовки позовів до окружного адміністративного суду. Пізніше народний депутат має намір приєднатися до однопартійців-голодувальників.

Ольга ПИЛИПЕНКО.
Кіровоградська область

Дві держави відтепер мають ще одну спільну рису

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Президенти відразу заговорили про конкретику в активізації двосторонніх відносин, про зняття бар'єрів у торгівлі та шляхи зміцнення енергетичної безпеки.

Президенти України та Франції обговорювали і таку популярну нині в Європі ідею Ніколя Саркозі, як створення єдиного безпекового й економічного простору між ЄС та Росією. Президент Франції цікавився, чи бачить Україна інтерес у приєднанні до цієї ідеї, і яке місце бачив би Президент Янукович у цьому єдиному просторі. В інтерв'ю впливовій французькій газеті «Фігаро», яке з'явилося під час візиту Президента України до Франції, Віктор Янукович наголосив, що «коли створювати подібне співтовариство, то обійти Україну буде складно».

Під час зустрічі Президент України також запросив свого французького колегу наступного року взяти участь у міжнародній конференції, приуроченій до 25-річчя Чорнобильської трагедії. Як відомо, Україна виступила з ініціативою проведення цієї конференції під егідою ООН.

Крім того, перебуваючи у Франції, Президент України зробив низку резонансних заяв. Зокрема, під час виступу у Французькому інституті міжнародних відносин він наголосив, що прагне участі України у створенні європейської системи колективної безпеки. «Рішення, що Україна є позаблоковою країною, окреслило формат участі України в створенні європейської системи безпеки. Ми пропонуємо активну участь України в цьому процесі», — сказав Віктор Янукович. «На зустрічі з Президентом Саркозі, у французькому парламенті я підкреслив, що місце таких позаблокових країн, як Україна, в цій системі має бути знайдене», — додав Президент України.

Також він запевнив, що реприватизації «Криворіжсталі» не буде і питання про розрив угоди з компанією «АрселорМіттал», яка придбала цей комбінат, не порушуватиметься, **передає УНІАН.**

Віктор Янукович під час візиту до Франції.

Фото Михайла МАРКІВА (прес-служба Президента України).

Нобелівську премію миру відправлять до китайської в'язниці

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Премія присуджена Лю Сяобо за «тривалу ненасильницьку боротьбу за фундаментальні права людини в Китаї», оголосив у п'ятницю в Осло Норвезький нобелівський комітет. Борець за демократичні свободи відбуває зараз 11-річний строк за діяльність, спрямовану на «повалення соціалістичного ладу».

Міністерство закордонних справ Китаю заявило у п'ятницю, що вручення Нобелівської премії Лю Сяобо значно зіпсує відносини між Китаєм і Норвегією.

Влада КНР ще цього місяця тому закликала Нобелівський комітет не присуджувати Премію миру китайському дисидентові. Міністерство закордонних справ Китаю заявило, що його нагородження суперечить нобелівським принципам, **повідомляє Бі-бі-сі.**

Водночас понад сто китайських учених, юристів і громадських діячів закликали удостоїти дисидента Нобелівської премії миру.

Широкий резонанс мало присудження премії в галузі медицини, яку одержав всесвітньо відомий британський учений Роберт Едвардс. Завдяки його дослідженням у 1978 році народилася перша дитина, зачата у пробірці. І хоча це рішення спричинило неоднозначну реакцію представників різних релігійних конфесій, технологія екстракорпорального запліднення є великим відкриттям для багатьох пар, не здатних з якихось причин мати власних дітей.

За наукові відкриття у фізиці нобелівськими лауреатами цього року стали два вихідці з Росії — Костянтин Новосьолов та Андрій (Андре) Гейм. Обидва вчені працюють в Університеті Манчестера.

Нобелівська премія з хімії присуджена вченим із США та Японії: американцеві Річарду Хеку та японцям Еіті Негісі та Акірі Судзукі.

Нобелівським лауреатом в галузі літератури за 2010 рік став перуанський прозаїк Маріо Варгас Льоса.

Завершиться Нобелівський тиждень 11 жовтня. Цього дня стане відоме ім'я лауреата премії в галузі економіки.

Червона отрута досягла Дунаю

Угорщина звернулася до Євросоюзу по допомогу в подоланні наслідків екологічної катастрофи. Аварія на алюмінієвому заводі в буквальному значенні вилилася в загальноєвропейську проблему. Комісар Євросоюзу з екології Янеш Поточник уже пообіцяв надати необхідну допомогу потерпілим районам.

Він зазначив, що керівництво ЄС перебуває в постійному контакті з угорським урядом і бачить, що влада країни справді докладає всіх зусиль, щоб упоратися з наслідками катастрофи. «Для мене найголовніше — це надання допомоги людям, які постраждали або залишилися без домівки», — додав Поточник. У результаті аварії 4 особи загинули, 140 одержали травми та хімічні опіки, з них 40 перебувають у тяжкому стані. Близько 7 тисяч чоловік доведеться відселяти із забруднених територій.

Тим часом отруйні речовини вже досягли Дунаю, знищивши на своєму шляху всю рибу в його правій притоці — річці Марцаль. Хімікати рухаються уздовж водного словацько-угорського кордону, нижче за течією — Будапешт, далі — Хорватія, Сербія, Румунія.

Нині угорські екстрені служби скидають у забруднені водойми тонни вапна й кислоти, щоб нейтралізувати луг. Фахівці розходяться в оцінках, наскільки серйозно може бути отруєний Дунай. За деякими прогнозами, рівень pH у межах Будапешта не має сягнути небезпечних позначок.

Тим часом сільгоспугіддя, залиті червоною рідиною заводського шламу, можуть стати забороненою зоною на десятки років. Ґрунт увібрав цілий букет хімічних отрут — миш'як, ртуть і сполуки інших важких металів, **передає НТВ.**

За чистотою води стежитимуть цілодобові пости

В Одеській області згідно з розпорядженням міністра охорони навколишнього середовища України Миколи Злочевського розпочався цілодобовий моніторинг стану поверхневих вод Дунаю в нижній течії ріки.

За оцінками експертів, отруйні речовини можуть не розкластися й не розчинитися в Дунаї, а отруюватимуть його води. Пости спостереження за станом якості дунайської води переведені на цілодобовий режим роботи, **повідомляє наш власний кореспондент в Одеській області В'ячеслав ВОРОНКОВ.**

На знімку: волонтер іде вулицею, покритою отруйним шламом, у місті Айка, де сталася екокатастрофа.

Фото Photoshot/Укрінформ.

ПАМ'ЯТЬ

Родичі загиблих під Смоленськом прибудуть на фатальний аеродром

Завтра минає півроку від трагічної загибелі в результаті авіакатастрофи президента Польщі Леха Качинського і 95 супроводжуючих його осіб — представників політичного, громадського та церковного істеблішменту країни. 10-го дня кожного місяця після катастрофи поляки вшановують пам'ять загиблих. Але завтрашній день стане особливим для більш як 170 членів родин, котрі збираються завершити перерваний політ своїх близьких і помолитися за упокій їхніх душ на летовищі.

Проте, за наполяганням міноборони, з огляду на питання безпеки два пасажирські літаки «Ембраєр» та «Боїнг» приземляться не під Смоленськом, а у Вітебську. Звідси автобусами учасників «прощі» перевезуть до місця трагедії. Прочан супроводжуватимуть чотири лікарі, чотири священики різних віросповідань та два психіатри, бо, за словами однієї з ініціаторок поїздки Еви Коморовської (дружини загиблого віце-міністра оборони Станіслава Коморовського), «часом доброго слова замало, потрібні ліки». Після пережитого не всі психологічно готові летіти: п'ятеро осіб вирішили добиратися до Смоленська поїздом, тому їхня подорож уже розпочалася.

Сьогодні учасники «прощі» мають прийняти рішення щодо символічного хреста пам'яті жертвам смоленської катастрофи. Його в дні національного трауру в квітні біля входу на подвір'я президентського палацу встановили польські скаути як символ єднання нації. Проте згодом деякі політики, з метою дискредитації правлячого уряду і новообраного президента, намагались використати цей хрест для політично-релігійних спекуляцій навколо питання його перенесення до одного з варшавських костелів. Якщо більшість проголосує «за», розповідає один із організаторів Павел Дереш (чоловік загиблого депутата Сейму Іоланти Шиманек-Дереш), то хрест вирушить із прочанами до Смоленська, буде встановлений скаутами на місці катастрофи під час церемонії вшанування загиблих, а потім перевезений до Варшави і встановлений у костелі Св. Анни, щоб після своєрідного «очищення смоленською землею» знову служити символом поєднання всіх родин загиблих і нації.

Символіка поєднання матиме цього дня не лише внутрішньопольський, а й міжнародний характер. Адже в церемонії вшанування жертв авіакатастрофи, що передбачає, зокрема, екуменічну службу Божу, покладання квітів та огляд решток літака, візьмуть участь перші дами Польщі та Росії Анна Коморовська і Світлана Медведєва. З місця катастрофи кортеж учасників перейде до Катині, де вони спільно помоляться за душі жертв сталінського режиму, покладуть квіти на польській і російській частині кладовища та вдарять у «Дзвін Пам'яті».

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.
Варшава.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 189 (4939)
СУБОТА, 9 ЖОВТНЯ 2010

З космодрому Байконур учора вранці стартував перший модернізований космічний корабель «Союз ТМА–М» з російсько–американським екіпажем *(Укрінформ)*

Опалювальний сезон у житлових будинках Києва розпочато з четверга, 7 жовтня. Про це учора під час колегії Київської міської державної адміністрації заявив перший заступник голови КМДА Олександр ПОПОВ *(Укрінформ)*

ПІДГОТОВКА ДО ЗИМИ

РІВНЕНСЬКА ОБЛАСТЬ

Обігріли дитсадки, школи, лікарні

На Рівненщині розпочато опалювальний сезон. Відповідне доручення, **як розповів на брифінгу журналістам заступник голови ОДА Володимир Новак,** обласна влада отримала від Першого віце–прем'єр–міністра України Андрія Клюєва.

Станом на 7 жовтня із 738 котелень вже працюють 554. У першу чергу подають тепло до об'єктів соціальної сфери. Його отримали вже 50 лікарень із 59, 217 дитсадків із 284 та 527 шкіл із 730. Щоправда, котельні, які працюють на твердому або альтернативному паливі (а таких в області 27 відсотків), зважаючи на середньодобову температуру 3—4 градуси тепла, почали запускати ще 1 жовтня. Поступово підключають тепло і до багатоповерхівок, хоча мешканці області й заборгували 44,5 мільйона гривень за це. Щоб зменшити суму боргу, до судів подано п'ять тисяч позовів щодо стягнення заборгованості з найнедисциплінованіших споживачів. Загалом же через погані розрахунки населення за використане тепло, теплоенергетики області заборгували ДК «Газ України» 150 мільйонів гривень, 40 мільйонів із яких — за попередній опалювальний сезон. Тож влада вкотре звернулася до мешканців області з проханням розрахуватися за надані послуги.

Олександра ЮРКОВА.

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ

Тепло ще не всім

З шостого жовтня у місті отримують тепло лікарні, школи та дитячі садочки. Щоправда, деякі навчальні заклади через пориви мереж ще кілька днів чекатимуть, поки ліквідують аварії.

Про це повідомив головний інженер комунального підприємства «Міськтеплоенергія» Сергій Микулін. Запрацювали котельні, які все літо забезпечували місто гарячою водою. Улітку тепловики виконали значний обсяг робіт з підготовки до опалювального сезону, і на початок жовтня господарство повністю готове до того, щоб подавати тепло в місто.

ТЕЦ ще не запущено. Бо, як і більшість міст України, Кам'янець-Подільський має проблеми з лімітами на газ. «Нафтогаз України» не підписав жодних договорів, хоча рівень проплати у міста, якщо не враховувати боргів ЗАТ «Тепловоденергія», які міська влада взяла на себе, становить понад 85 відсотків. Наразі ведуться переговори.

Сергій Микулін повідомив, що, як тільки подадуть газ, житловий фонд також отримає тепло. Введення в дію ТЕЦ та підключення будинків займе ще декілька днів.

Віра ШПИЛЬОВА.

Ожив зупинений під час кризи цех

На Донецькому електрометалургійному заводі відновив роботу обжимний цех (блюмінг), зупинений у січні 2009–го, у розпал економічної кризи в металургії. У колективі не приховують радості з приводу пуску обжимного стану. Тепер на підприємстві додалося 600 робочих місць. Прокат, який виготовляється тут, на території СНД роблять лише два заводи. Основними споживачами є машинобудівні та трубні підприємства, автомобілебудування та суднобудування України, Росії, Білорусі, країн Євросоюзу, а також США, Канади, Мексики, Туреччини. Виробнича потужність цеху — близько 700 тисяч тонн прокату на рік.

«Завдяки стратегічному партнерству із групою «Мечел-Сталь» ми вивели на докризовий обсяг електросталеплавильний цех. Запуск блюмінгу — ще одне свідчення нашого курсу на стабілізацію виробництва. Тому що це нові ринки збуту та повернення заводу на ринки машинобудування, автомобілебудування, суднобудування», — заявив генеральний директор підприємства Рашид Нугуманов. За його словами, відновлення виробництва потребувало 20 мільйонів гривень. На черзі — реконструкція цеху для отримання 9-метрової заготовки та освоєння нових обсягів до 50 тисяч тонн прокату на місяць.

«Зараз ми отримали пропозиції на реконструкцію розливальної машини, готуємо пропозиції на реконструкцію газоочистки. Гадаємо, у 2012 році випустимо 1,5 мільйона тонн сталі», — запевнив генеральний директор. «Це подарунок місту до Євро-2012», — пожартував міський голова Олександр Лук'янченко.

Власником АТ «Донецький електрометалургійний завод» є російська компанія. На підприємстві працюють 2,5 тисячі робітників. Той факт, що російський бізнес активно цікавиться українською важкою промисловістю, торговий представник Російської Федерації в Україні Сергій Іванов пояснив так: «Ми завжди були пов'язані єдиним виробничим циклом. І зрозуміло, що російські компанії приходять відновлювати сюди цю кооперацію. Тут усе пов'язане: і логістика, і єдині стандарти, і менталітет. Звичайно, російським підприємцям тут легше працювати, ніж західним чи китайським. Але все одно доводиться боротися».

Ліна КУЩ.
Фото автора.

Одеська «Просвіта» опинилася на вулиці

Обласна організація «Просвіти» під тиском обласної ради змушена була звільнити приміщення на вулиці Пушкінській, 19. Конфлікт між депутатами облради і «просвітянами» почався рік тому, коли українському національно–культурному товариству «Просвіта» було встановлено тариф на оренду в розмірі 4000 гривень на місяць.

Члени «Просвіти» зверталися до обласних депутатів із проханням установити орендну плату відповідно до Закону України «Про громадські організації» у розмірі 1 гривні. І це звернення підтримали десятки політичних партій і громадських організацій. Однак національно-культурному товариству встановили орендну плату за такими ставками, які використовують для комерційних організацій. Водночас для інших громадських організацій, зокрема, для Конгресу болгар України, Обласної ради миру та інших, оренда становить 1 гривню.

— Останнім часом антиукраїнські сили неодноразово влаштовували провокації у приміщенні, де розташовувалася «Просвіта». Будинок обстрілювали з автоматичної зброї, били вікна й вивіски, — заявив «Голосу України» голова обласного об'єднання «Просвіти» імені Тараса Шевченка Олександр Степанченко. — Ситуація різко загострилася після призначення главою Одеської обласної державної адміністрації Едуарда Матвійчука.

— Українці Одеси вважають, — заявив Олександр Степанченко, — що дії чиновників свідчать про планомірне й цілеспрямоване знищення головного центру українства в Одесі, тому що декому із можновладців не подобається активна діяльність «Просвіти», що спрямована на утвердження в Одесі державної мови, розвиток національної культури, відродження історичної пам'яті, формування національної свідомості.

«Просвіта» була центром української культури в Одесі: тут працювала бібліотека української літератури, дитячі й молодіжні гуртки, діє музей «Спадщина», проходять виставки арт-галереї «Українська світлиця».

Одеська міська рада, куди активісти звернулися по допомогу, надала обласній «Просвіті» приміщення на вулиці Базарній для тимчасового розміщення.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Усі на ярмарок!

Сьогодні Тернопіль знову ярмаркуватиме. «Ми врахували недоліки організації попередніх ярмарків, — сказав голова ОДА Михайло Цимбалюк. — Продукції буде більше, розшириться її асортимент». Ціни тут на 10—15 відсотків нижчі, ніж у магазинах і на ринку. На двох попередніх ярмарках, що відбулися у вересні, реалізовано продукції на 4 мільйони гривень, а взагалі з початку року — на 10 мільйонів. Торгують тернопільці не лише у себе вдома — в обласному та райцентрах, а й у столиці. До кінця року організують ще кілька ярмарків. Люди люблять такі заходи, адже можна не лише зробити запаси на зиму, а й послухати народну музику, повеселитися, поспілкуватися.

Вл. інф.

Державні підприємства нарощують борги з зарплати

Титанічна праця зі зменшення заборгованості в зарплаті в Запорізькій області завершилася фактично нічим.

Як повідомив під час брифінгу у четвер голова Запорізької облдержадміністрації Борис Петров, станом на 1 жовтня підприємства скоротили свій борг перед працівниками до 57,9 мільйона гривень. Коли зважити на те, що максимальна сума невиплат у поточному році була зафіксована 1 березня — 73,7 мільйона, і те, що ставилося завдання до 1 січня видати працівникам усе зароблене, то мова йде про зрив всіх планів. Хто ж підвів обласну владну «вертикаль»? Державні підприємства. До того ж підприємство «Кремнійполімер» випередило постійного лідера останніх років «Радіоприлад». Перший тепер тримає сумну першість з 12,2 мільйона гривень боргу, а другий «всього» з 10,7 мільйона.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запорізька область.

ФОТОФАКТ

У порту «Південний» (Одеська область) провели дозавантаження балкера типу «кейпсайз» на зовнішньому рейді. Це нова для України технологія, що дає змогу дозавантажувати судна-гіганти з великою осадкою без їх швартування біля причалів порту.

Фото Андрія НОВАКА (Укрінформ).

Найдорожчі продукти — в Красноперекопську та Первомайському районі

У Красноперекопську та Первомайському районі Криму ціни на соціально значущі харчові продукти вищі від середніх по автономії на 2%. Ці дані оприлюднив республіканський комітет АРК з торгівлі та захисту прав споживачів.

У Красноперекопську 11 з 19 соціально значимих продуктів дорожчі, ніж у середньому в Криму, у Первомайському районі — вісім, стверджує перший заступник рескому Світлана Немирович. У низці міст і районів півострова спостерігається диспропорція цін на продукти. Як приклад С. Немирович навела Первомайський і Чорноморський райони, в яких реалізується найдорожчий на півострові хліб із пшеничного борошна вищого сорту. Красноперекопськ і Білогірський район є рекордсменами за цінами на борошно, Ленінський і Сімферопольський — за цінами на курячі яйця.

Георгій ВЕРВЕС.

Національно-культурному товариству встановили орендну плату за ставками, які використовують для комерційних організацій

Українські правоохоронці полонили французького глядача

Стоячи і гучними оваціями двадцятитисячний стадіон французького міста Тарб вітав українського диригента, підполковника Сергія Рабійчука, якому на фінальному шоу Міжнародного фестивалю військових оркестрів довірили керувати не лише оркестром УМВС України в Хмельницькій області, який він очолює, а ще й майже десятком колективів із п'яти країн. Така честь випадає далеко не кожному диригентові, а лише кращим із кращих.

Загалом кожен концерт хмельницьких музикантів збирав повні зали, і за кілька днів перебування у Франції вони надбали чимало палких фанатів. Виступи проходили не тільки у приміщеннях, а й на відкритих майданчиках. Оркестр радував слухачів бездоганним виконанням і всесвітньо відомих музичних творів, і колоритних українських мелодій. Кульмінаційним моментом щоразу ставав український гопак, який виконували спільно з ансамблем народного танцю «Поділля». Організатори фестивалю, вражені майстерністю українських музикантів і танцюристів, мають намір запросити їх і наступного року.

Повертаючись до України, колектив дав іще один концерт у Польщі на відкритті нового поліцейського комісаріату в Лодзі. Польські колеги, з якими хмельницька міліція підтримує і робочі, і дружні стосунки упродовж останніх трьох років, надзвичайно тепло та емоційно прийняли українських музикантів.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

ФОТОФАКТ

У Дніпропетровську в Національному історичному музеї імені Д. Яворницького відкрилася перша в Україні виставка старожитностей для сліпих.

Фото Миколи М'ЯКШИКОВА (Укрінформ).

Завтра — Всесвітній день психічного здоров'я

Чимало людей, які страждають на психічні розлади, не звертаються до психіатрів. Вони їх бояться

Кілька років тому вітчизняні соціологи й психіатри під керівництвом професора департаменту психіатрії держуніверситету Нью-Йорка в Стоун-Брук Евелін Бромет спробували намалювати соціально-психічний портрет українця. Деякі з отриманих результатів шокували дослідників. З'ясувалося, наші чоловіки ризикують спитися до 30—40 років за наявності роботи й родини. В США, наприклад, до спиртних напоїв долучаються або в молодості, або в старості, а не в період життя, коли все добре. Та й на депресії на Заході більше страждають молоді люди. А в нас — пенсіонери. Менш як 20% співвітчизників із тяжкими формами психічних розладів звертаються по медичну допомогу. За словами фахівців, люди просто не знають, хто їм може допомогти, інші не розуміють, що з ними відбувається. А більшість боїться психіатрів. Цей страх — ментальний, ще з радянських часів. Тоді одержати висновок від психіатра означало кінець кар'єрі й нормальному життю в соціумі...

Психіатри стверджують: на емоційний і психічний стан українців найчастіше впливають не політичні перипетії, а соціальні проблеми. Серед яких — невпевненість у завтрашньому дні, втрата роботи, бідність, безгрішшя, самітність тощо.

За статистикою Міністерства охорони здоров'я, кількість психічних захворювань за час незалежності з кожним роком знижується. А за даними епідеміологічного дослідження, проведеного в рамках програми ВООЗ «Психічне здоров'я у світі», вона збільшується. Число звернень до фахівців падає, інвалідність зростає.

Сьогодні в нашій країні за смугою відчуження суспільства зі здоровим розумом живуть більш як 235 тисяч інвалідів із психічними захворюваннями. А якщо врахувати їхнє близьке оточення, сім'ї хворих, то коло людей, котрі потребують соціально-психологічної допомоги, розширюється до 470 тисяч.

Наша довідка

Цей день відзначається з 1992 року, з ініціативи Всесвітньої федерації психічного здоров'я.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, на планеті живе понад 450 мільйонів людей, які страждають на психічні захворювання. А в західних країнах кожен сьомий є або параноїком/шизофреником, або схильним до депресій і алкоголізму. Мета Всесвітнього дня психічного здоров'я — скорочення розповсюдженості депресивних розладів, шизофренії, хвороби Альцгеймера, наркотичної залежності, епілепсії, розумової відсталості.

Психотерапевт, глава спостережної ради МБО «Ініціатива за психічне здоров'я», директор із міжнародних питань Української асоціації психіатрів Тіна Берадзе каже, що часто-густо в суспільстві відбувається маніпуляція термінами, особливо, коли мова заходить про депресію або шизофренію:

— Не треба плутати хворобу з поганим настроєм, негативними емоціями, що їх кожен із нас зазнає в житті. Також помилково вважати, що люди, сильні духом і характером, не схильні до депресій або можуть із ними впоратися самостійно. Уявіть, людина страждає на цукровий діабет. Не давайте їй інсулін, а скажіть: «Візьми себе в руки». Вона зможе це зробити? Її недуга не підкоряється силі волі. Те саме — й депресія. При цьому захворюванні організм не виробляє в необхідній кількості речовину серотонін і потребує його надолуження. Так само легковажно, як приписуємо собі депресію, ми «кидаємося» словом «шизофренія», якщо людина, на наш погляд, поводиться неадекватно. Насправді, не дай Боже нікому, панове, справді захворіти на шизофренією. Це найтяжча недуга. Така само стара, як рак.

Сьогодні у світовій практиці існує безліч сучасних препаратів. Вони дозволяють хворій людині жити повноцінним життям. На жаль, у нашій країні жити на таких ліках можуть далеко не всі.

Ольга ВІТЕР.

ФОТОФАКТ

Дипломні проекти представили студенти-архітектори

Майже 500 проектів представлено на XIX всеукраїнському конкурсі-огляді дипломних проектів архітектурних і художніх шкіл в Інституті архітектури Національного університету «Львівська політехніка». У ньому беруть участь 180 учасників із Австрії, Вірменії, Німеччини, Польщі, Росії та України, **повідомляє інформагентство ЗІК.** «Звичайний конкурс перетворився на школу, адже паралельно відбувалися лекції відомих архітекторів з Австрії, Польщі та Росії», — зазначив доктор архітектури Віктор Проскуряков.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Вирок міліціонерам, які били затриманих, залишили без змін

Апеляційний суд Дніпропетровської області не змінив призначену П'ятихатським районним судом міру покарання чотирьом працівникам міліції, які «вибивали» із затриманих зізнання у крадіжках. Одного з оперуповноважених засуджено до дев'яти років позбавлення волі, інших трьох — до восьми, усіх — з трирічним позбавленням права займати певні посади в органах державної та виконавчої влади. Вирок набув законної сили, **повідомили в прес-службі прокуратури області.**

У листопаді 2008 року оперуповноважені П'ятихатського райвідділу міліції проводили оперативно-розшукові заходи, щоб установити осіб, які скоїли крадіжки великої рогатої худоби на території цього району та прикордонного району Кіровоградської області. В одному селі біля павільйону промислових та продовольчих товарів у причепі легковика міліціонери побачили худобу. Трьох кавказців, які сиділи в салоні авто, правоохоронці доправили у райвідділ. Внаслідок такої «дослідчої перевірки» один із підозрюваних зазнав тяжких тілесних ушкоджень, які становили небезпеку для його життя у момент нанесення. Правоохоронців судили за умисне завдання тяжких тілесних ушкоджень, катування та перевищення влади.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

Дніпропетровська область.

У НОМЕР

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ

Стартував «Спас на Хортиці»

XIV міжнародний фестиваль козацьких бойових та традиційних мистецтв розпочався з екологічного десанту на легендарний острів. Так, 7 жовтня, окрім цього, відбулися змагання з українського рукопашу «Спас» імені Анатолія Єрмака (трагічно загиблого народного депутата). А 8 жовтня провели урочисте відкриття фестивалю і фінальні двобої. Щодо сьогоднішніх заходів, то всі вони відбудуться на Покровському ярмарку на Прибережній магістралі Запоріжжя, де тисячі гостей можуть подивитися на зразки справжньої молодецької звитяги. Фінальні акорди «Спасу на Хортиці» — 12 жовтня.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

ДОНЕЦЬК

Скільки вовка не годуй...

Несподіваний поворот отримала історія з вовком, який потрапив до притулку для бродячих собак (про це наша газета повідомляла у п'ятницю). Хижак, якого тримали в окремому вольєрі, втік із «ув'язнення», перегризши дріт, прикручений до віконця. Тепер співробітники притулку і комунальних служб шукають втікача. За припущеннями директора комунального підприємства «Тварини в місті» Євгена Грінчука, вовк не міг далеко забігти, оскільки не звик жити на волі і лякається шуму автомобілів. За збігом обставин, за кілька годин після зникнення тварини до притулку приїхали господарі хижака — родина донеччан. Вовка вони виховували із двомісячного віку. Про те, де знаходиться їхній улюбленець, дізналися із засобів масової інформації, але забрати «вихованця» не встигли.

Ліна КУЩ.

КРИМ

Юні залізничники в «Артеку» поєднають відпочинок із навчанням

У листопаді в Міжнародному дитячому центрі «Артек» на першій професійній зміні відпочине 350 юних залізничників. Зокрема, за словами генерального директора Укрзалізниці Михайла Костюка, групи дітей віком від 12 до 15 років формуватимуть із тих, хто вивчає залізничну справу на дитячих залізницях, у будинках науки і техніки за напрямками технічної творчості й художньої самодіяльності. Михайло Костюк пообіцяв, що, крім відпочинку, для дітей передбачено навчальні програми, конкурси, вікторини, **повідомляє прес-служба Укрзалізниці.**

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ

Відремонтують ліфти, а заодно й парти

У будинках Тернополя працюють практично всі ліфти, а їх налічується понад 760. Яких зусиль це коштує комунальному підприємству «Тернопільліфт», знають тільки його працівники, адже 40 відсотків ліфтового господарства потребує капітального ремонту. Про внутрішній вигляд цього будинкового транспорту годі й говорити. Найближчим часом тут відремонтують сто ліфтів. Залишки від плит, якими оздоблюватимуть кабіни, вирішили передати школам, адже вони цілком годяться для оновлення стільниць учнівських парт. Більше того, ремонтуватимуть парти самі учні під керівництвом учителів трудового навчання. Своєрідний грант від міського голови Романа Заставного отримають ті школи, які зуміють зробити це за час осінніх канікул, адже доведеться відремонтувати приблизно 500 парт. Школярі таку пропозицію сприйняли з ентузіазмом, а педагоги сподіваються, що вони бережливіше ставитимуться до того, що зробили своїми руками. Можливо, і до ліфтів, які найчастіше нищать саме підлітки.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 189 (4939)
СУБОТА, 9 ЖОВТНЯ 2010

Тут люди зі складною життєвою дорогою знаходять свою домівку

Понад півтори тисячі людей з особливими потребами скористалися послугами Уманського міського реабілітаційного комплексу за два роки його існування.

Наталя Алафердієва думає про майбутнє свого сина.

Будівлі, що залишили військові, у жахливому стані.

— Нам вдалося отримати у своє розпорядження приміщення колишньої офіцерської їдальні військової частини, — розповідає натхненник і організатор багатьох добрих справ, начальник управління праці та соціального захисту населення Уманського міськвиконкому, заступник міського голови Галина Кучер. — Після реконструкції будівлі на першому поверсі ми розмістили Будинок ветеранів на 16 місць, а на другому — фізпроцедурні кабінети. У них наші підопічні отримують озокерито- та парафінотерапію, ручний і вакуумний масажі, різноманітні інгаляції, УВЧ, роблять кишкові зрошення, інші лікувальні процедури.

Завдяки ентузіазму та наполегливості Галини Михайлівни при реабілітаційному комплексі для людей з особливими потребами вдалося відкрити й водне відділення з басейном, сауною, джакузі, циркулярним та лазерним душем. Працює тут і їдальня, де всі, хто проходить лікування, отримують одноразове смачне харчування.

— Щодня комплекс відвідує близько 40 осіб, — веде далі Галина Кучер. — У майбутньому ми хочемо створити пансіонат на 120 місць, адже потреба у такій домівці для самотніх та знедолених давно назріла.

Є в управління праці та соціального захисту ще один заклад, що потребує щоденної кропіткої уваги. Це центр з обслуговування бездомних громадян та осіб, які звільнилися з місць позбавлення волі, а також нарко- та алкозалежних. За три з половиною роки тут, у селі Дмитрушки Уманського району, знайшли свою тимчасову оселю понад 360 людей із складною життєвою дорогою. Варто зазначити, що з цією категорією громадян спілкуються не лише соціальні працівники, а й лікарі-наркологи, психотерапевти. До того ж активно проводиться працетерапія. Мешканці центру утримують у своєму господарстві велику рогату худобу, свиней, птицю, кролів, кіз, обробляють земельний наділ і повністю забезпечують себе харчами.

— Ми пишаємося, — каже на завершення Галина Михайлівна, — що двоє «випускників» з Дмитрушок закінчили вищі навчальні заклади і повернулися до нормального життя. Є й інші позитивні приклади, коли після перебування в центрі люди знаходять себе у житті. Тому всім нам варто турбуватися і боротися за них. Адже кожне людське життя цінне і неповторне.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Своя маленька свиноферма.

Заготівля сіна для тварин на зиму.

Інвалід Степан Носаєв з улюбленцем котом.

Двоє «випускників» з Дмитрушок закінчили вищі навчальні заклади

ОБ'ЄКТИВ

1 жовтня. У Миколаєві з нагоди Міжнародного дня літніх людей і Дня ветерана інвалідам вручили ключі від автомобілів.

2 жовтня. Ялта, АРК. VII ялтинська щорічна зустріч «Україна і світ: переосмислення перспектив».

3 жовтня. Київська область. У Борисполі відбулася офіційна церемонія закриття Всеукраїнських літніх сільських спортивних ігор—2010.

4 жовтня. У Верховній Раді підписано політичну угоду про створення парламентської більшості «Стабільність і реформи».

5 жовтня. Дніпропетровськ. Стартувала призовна кампанія.

6 жовтня. Київ. Відбулася зустріч президентів України Віктора Януковича та Словацької Республіки Івана Гашпаровича.

7 жовтня. Львівська область. У Трускавці відкрито X міжнародний економічний форум «Транскордонне співробітництво: погляд у майбутнє».

Сім днів із життя країни очима фотокореспондентів Анастасії СИРОТКІНОЇ, Андрія МОСІЄНКА, Укрінформу та УНІАН

Повернути довіру «Турботі»

— І чого такий галас здійняли навколо «Турботи»?
— Бо це не якась там селянська спілка. Члени «Турботи» — то є цвіт нації. І той цвіт обібрали, як ворожка ромашку.

Із почутого.

ТЕНДЕНЦІЇ

Дев'яності роки минулого століття були суцільним лохотроном для довірливих. Фінансові піраміди будувались і розвалювались на очах. Під руїнами «Будинку Селенгу» і десятків трастів поховали свої кревні та мрії розбагатіти мільйони шукачів «птаха щастя».
Потім настало затишшя, в період якого владарювали банки з драконівськими відсотковими ставками.
Куди податися за позикою? «До нас, до нас», — заволали засновники кредитних спілок (КС).

На одному із засідань парламенту (січень 2010 р.) народний депутат Володимир Яворівський зазначив:

«...Ми, чесно кажучи, вивели кредитні спілки за межі і повністю віддали їх... на наглядові ради, майже не легалізувавши їх у всіх позиціях законодавчо. Це, справді, була велика помилка, і ми знаємо, що сьогодні зафіксовано колосальні порушення, штучні банкрутства кредитних спілок...

Уже можна говорити про те, що вони цілковито себе скомпрометували. Скажімо, кредитна спілка «Турбота», куди українська інтелігенція здавала свої, скажемо так, жалюгідні копійки, сьогодні фактично теж на межі штучного банкрутства. І це стосується не тільки «Турботи».

Вислухавши як завжди емоційний виступ Володимира Яворівського, навряд чи хтось із його колег серйозно перейнявся проблемою. Хіба їх здивуєш банкрутствами фінансових установ? Вони в кожному регіоні, бо коли банки втратили довіру, спілки стали чи не єдиними кредитодавцями. Віднедавна, на жаль, і вони, як фортеці з піску, руйнуються самими засновниками.

Загалом із 800 КС майже 300 благополучно почили в Бозі, пошивши своїх членів у дурні.

На слуху кредитна спілка «Л.», керівники якої заборгували спілчанам понад 17 мільйонів гривень. У Кіровограді, Полтаві, в інших містах суди розглядали і розглядатимуть справи, в яких фігурують кілька крадіїв і тисячі ошуканих.

Зокрема, на Луганщині три тисячі спілчан «нагріли» на 55 млн. грн., у Києві — 2,7 тисячі на 75 млн. грн.

Що ж сталося в столичній «Турботі», про яку в сесійній залі парламенту говорив пан Яворівський?

Наша довідка

У 1996 році при Міжнародній організації «Жіноча громада» створили кредитну спілку «Турбота». Гроші до неї понесли переважно представники розумової праці — літератори, вчені, художники, артисти, серед яких були знані імена, лауреати національних тощо віднак. З першого дня правління спілку очолює Галина Жулинська. Мабуть, і це ім'я служило певним брендом для тих, хто хотів віддати свої збереження в надійні руки.

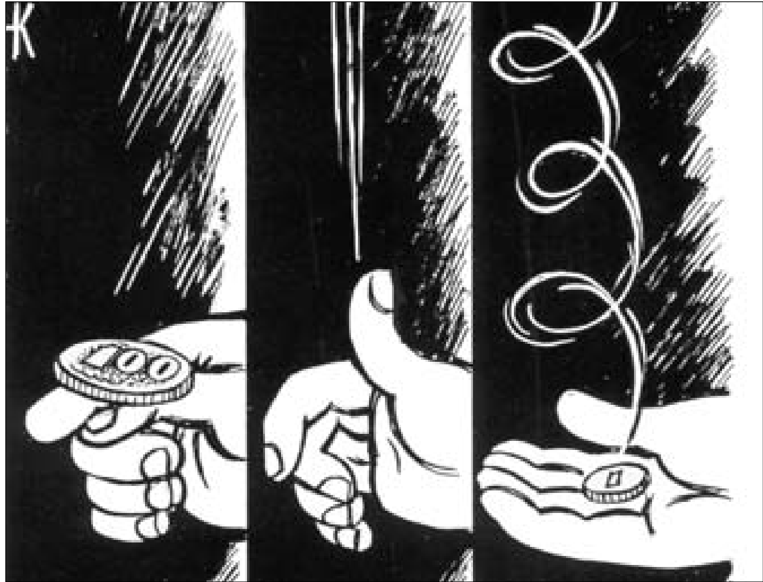
У 2008-му активи «Турботи» сягнули за 20 мільйонів гривень. Її вкладники своєчасно отримували дивіденди.

Та прийшов 2009-й, що став лакмусовим папірцем діяльності правління КС. Криза примусила вкладників звернутися до спілки з вимогами повернути свої кревні. Тут і почалося...

...Я на Михайлівській, 14-А, куди члени спостережної ради на чолі з Марією Драч запросили журналістів. Галина Жулинська на той час була на черговому судовому засіданні, на якому розглядалася справа про повернення кредитів. З настрою в. о. голови правління КС Віктора Мовчана, його першого заступника Ігоря Савченка (призначені в грудні 2009-го після відсторонення від обов'язків Жулинської) зрозумів, що тут не сидять склавши руки.

— Якби нам не заважали, якби не нагнітали обстановку і не панікували спілчани, ми б у найближчі місяці стабілізували ситуацію і поступово виправили її. Уже виплатили сотні тисяч гривень тим, хто вимагав. Але ж це не той вихід, який приведе до оздоровлення. Ми прагнемо повернути до спілки довіру, бо це на сьогодні головне.

Думку Віктора Мовчана, успішного керівника успішного філіалу «Турботи» в Полтаві, поділяють усі. Навіть Галина Жулинська, дії якої, вочевидь, і завели у глухий кут.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Мої візаві розповіли, як це сталося. Спробую «шлях в нікуди» показати на наведених ними прикладах.

Переді мною видатковий касовий ордер, який свідчить: П-лі повернуто 30 тисяч гривень внеску. Підписи керівника, головбуха і одержувача. Та П-лі стверджує, що суму ту вона не могла отримувати, бо в день виплати була... в Ізраїлі.

Тридцять тисяч — не ті кошти, щоб хапатись за серце. 145 тисяч гривень — ось скільки начебто повернуто вкладниці торік.

Хто підписував і взяв гроші?

Член спостережної ради П-к забив на сполох, коли дізнався, що з 553 223 гривень на його рахунку залишилось 180 тисяч. Куди поділися?

О.М.Ж. отримала 100 000 гривень кредиту під явно пільговий відсоток. У кредитній справі не знайшли довідки про зарплату, договору застави. Нема навіть підпису О.М.Ж.

Куди зникли кошти П-ка, П-лі та О.М.Ж.? Виявляється, їх взяли на купівлю землі для спілки. А власників «забули» попередити.

«На 1.12.2009 р. ваш депозитний внесок має становити 553 223 грн. 97 коп. Порушення (зняття з депозитної карти 534 258 грн. 93 коп.), пов'язані з купівлею землі за рахунок вашого внеску, визнаю... Повернення вашого внеску гарантую з продажу майна, що належить моїй сім'ї».

(Із пояснень Г. Жулинської на заяву П-ка).

І це ще квіточки.

«Зобов'язуюся повернути 8,6 млн. грн. протягом 24 місяців, оскільки є єдиним винуватцем ситуації, що склалася в кредитній спілці. Дозвіл на відчуження майна в сім'ї отримала. Розпис повернення буде надано після вивчення можливостей продажу нерухомого і рухомого майна до 31.12.2009 р.».

Не кожен, погодьтеся, візьме на себе такі зобов'язання (утім, вони ще не виконані). Але не кожен ризикне брати внески, скажімо, доларами. А в «Турботі» брали. Чим це пояснити — брендом поважних осіб, що стояли біля витоків «Турботи»?

...Ще у 2003-му сім'я П-ко запропонувала правлінню заробити на банківських операціях. Її членам давали кредит без належного оформлення документів. У результаті І. П-ко заборгувала, за словами Галини Жулинської, близько 500 тисяч доларів. Позичальниця поверне їх не скоро, бо 2007-го її засуджено за шахрайство до 7,5 року позбавлення волі.

За твердженням спілчан «Турботи», їм заборгували близько 25 млн. грн.

Наша довідка

Торік міліцією розслідувалося 63 кримінальні справи, пов'язані з незаконною діяльністю службових осіб КС. До суду направлено 22 справи, до кримінальної відповідальності притягнуто 62 особи. Під час досудового слідства відшкодовано 3,5 млн. грн., накладено арешт на майно обвинувачених на суму 76 млн. грн.

Логічно запитати: куди дивилася Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг? У 2007-му, наприклад, вона перевіряла «Турботу», але в акті інспекції нема жодного слова ні про фіктивні кредити, ні про самочинне зняття грошей з депозитних рахунків, ні про неналежне ведення документації.

Зате перевіряльники виявили низку порушень вимог закону і статуту КС з боку спостережної ради. До 2009-го вона, схоже, не надто активно спостерігала. Члени її пояснюють це тим, що беззастережно довіряли правлінню і кредитному комітету тощо. Боюсь, роль ради була виключно декоративною. Усе робилося за її спиною, поки півень не клюнув, вона була пасивна.

Ревізійна комісія КС, до речі, теж виявилась беззубою. Коли настав час рішуче діяти в інтересах спілчан, голова відмовилась виконувати свої обов'язки.

...Здається, час ревізій і пошуків цапів відбувайлів у «Турботі» минув. Тут прагнуть стати на ноги. А для цього потрібні рефінансування, банківські кредити. А ще — терпіння з боку спілчан і підтримка оновленого правління. Без довіри до «Турботи» віз не зрушить з місця.

Іван ІЛЛЯШ.

Київ.

Хмільне дитинство

Алкоголь можна вільно придбати поряд зі школами, оздоровчими таборами та дитячими майданчиками. То чи варто дивуватися, що підлітки спиваються і йдуть на злочини?

«Зелений змій» почувається вільно

Торік поблизу одного з найбільших у Святогірську оздоровчих таборів спостерігала картину: група підлітків дорогою на річку заскочила до найближчого магазину. До того ж юні відпочивальники юрмилися аж ніяк не за морозивом чи соками. Дівчата і хлопці брали... цигарки та пиво. На те, що покупці були явно неповнолітні, продавець не звертала ані найменшої уваги.

Цього року напередодні оздоровчої кампанії голова Донецької обласної державної адміністрації Анатолій Близнюк дав спеціальну вказівку перевірити законність торгівлі алкогольними напоями поблизу дитячих таборів. У черговий приїзд до курортної зони я вже не побачила вільного та необмеженого продажу заборонених товарів вихованцям оздоровчих центрів. Чи означає це, що проблему розв'язано? Мабуть, ні. Адже звідки тоді беруть товар підлітки, яких зустрічаємо з алкоголем і цигарками в місцях масового відпочинку?

Після відповідних змін у законодавстві покарання торговельних підприємств, які продають такі товари неповнолітнім, посилилося. Але здається, що виручка від продажу алкоголю і цигарок більша, ніж розмір штрафів. Про такі заходи, як позбавлення магазину ліцензії чи закриття «точки», взагалі не доводилося чути. Хоча торік Донецька міська рада вирішила навести лад із торгівлею алкоголем: територія в радіусі ста метрів від шкіл, дитячих садочків та дитячих позашкільних закладів була оголошена «вільною від спиртного». Міський голова Олександр Лук'янченко тоді пояснював: влада керується чинною нормою закону і хоче перевірити, як підприємці її дотримуються.

Тим часом торгівля пивом чи горілкою поблизу навчальних закладів процвітає. Наприклад, на очах в учнів донецької школи №5 метикують «на трьох» завсідники магазину, розташованого навпроти. Колись біля нього були встановлені столики. Тепер їх прибрали, але зручне для розпивання напоїв місце порожнім буває рідко. На розі вулиці біля школи №22 як стояв, так і стоїть кіоск, де торгують у тому числі пивом та цигарками. Покупці часто лаштуються із пляшками або на шкільному майданчику, або під деревом навпроти входу до школи. Перелік «злачних місць» можна продовжувати. За такої доступності алкоголю чи варто дивуватися, що число дітей і підлітків, яким поставлено діагноз «алкоголізм», зростає?

«Кількість дітей, затриманих під час рейдів у стані алкогольного та токсичного сп'яніння, постійно збільшується. За п'ять років їх частка зросла з 7 до 13 відсотків, — зазначила начальник служби у справах дітей Донецької обласної державної адміністрації Віра Сагайдак. — Протягом лише першого кварталу цього року в стані алкогольного сп'яніння затримано 17 відсотків дітей із виявлених під час рейдів — торік їх було лише 12 відсотків. Крім того, у стані алкогольного сп'яніння неповнолітні скоюють злочини та самі стають їх жертвами».

За словами начальника служби, каральні заходи — в тому числі заходи адміністративного впливу на дітей — не дають очікуваного позитивного результату через особливості підліткового віку. Навпаки, дитина потребує не тиску, а в першу чергу запобіжних та захисних заходів. Зокрема, контролю за закладами торгівлі та виявлення дорослих, які втягую неповнолітніх у пияцтво.

Батьки проти, щоб їхніх дітей лікували в наркодиспансері

Хоча загалом в області кількість дітей і підлітків, які скоїли злочини у стані сп'яніння, зменшилась порівняно з минулим роком, у деяких містах та районах спостерігається сплеск такої злочинності: в Маріуполі та Тельманівському районі число злочинів, скоєних неповнолітніми «під хмільком», збільшилось у 2,5 разу, в Макіївці — на 75, у Селідовому — на 40 відсотків.

«З неповнолітніми цієї категорії проводиться індивідуальна робота лікарів-наркологів, працівників органів внутрішніх справ, соціальних служб для молоді, — додала В. Сагайдак. — Проте для подолання таких згубних явищ, як наркоманія, токсикоманія, тютюнокуріння, алкоголізм необхідне формування цілісної суспільної системи захисту життя і здоров'я населення. Тільки за умов тісної співпраці влади, громадськості, засобів масової інформації ми зможемо розробити та втілити в життя дієві механізми, які допоможуть кожному окремому громадянину та суспільству загалом повернутися до здорового способу життя».

На переконання заступника головного лікаря Донецького обласного наркологічного диспансеру Олени Медведєвої, офіційні дані про кількість підлітків, які стоять на обліку через уживання спиртних напоїв, не відбиває справжньої картини. Річ у тім, що поставити на облік дитину можна лише за згодою батьків, але домогтися такої згоди нелегко. «Батьки не лише не ініціюють лікування, а іноді навіть гальмують його. Трапляється, забираючи дитину, яка надійшла у стані важкої алкогольної інтоксикації, не даючи долікувати, — додала співрозмовниця. — Частина батьків виправдовуються тим, що їм «соромно» за дитину, а частина не бачать проблеми взагалі».

Фахівці кажуть, що приклад старшого покоління часто є вирішальним у формуванні стереотипів поведінки підлітків. Чимало школярів уперше пробують алкоголь навіть не в компанії ровесників, а вдома, із заохочення батьків чи старших родичів. Правоохоронні органи виявляють факти залучення неповнолітніх до пияцтва, однак судову перспективу мають лише ті справи, коли доведено тривалий характер такого залучення. Хоча наркологи б'ють на сполох: підліткове пияцтво може стати кроком до наркоманії. Несформований організм, який звик «підігріватися» алкоголем, згодом потребуватиме більшої дози «допінгу». Як наслідок — дитина потрапляє в полон хімічної залежності від наркотиків. Лікувати таких пацієнтів набагато складніше.

Заради справедливості варто зазначити, що в обласному центрі боротьбу із розпиванням алкоголю у громадських місцях ведуть уже кілька років. Міліцейські патрулі особливу увагу приділяють місцям масового відпочинку в центрі міста. А от в інших містах і районах влада не така наполеглива. Хоча, приміром, на приазовських пляжах за такі порушення можна штрафувати кожного другого.

Цікаву ініціативу виявили цього літа в Ясинуватій: громадська координаційна рада із захисту суспільства від алкогольної загрози звернулася із закликом провести «сухі» випускні вечори у школах та дитсадках. Лікарі зазначали, що показники наркологічних патологій та алкогольних психозів у жителів міста вище за області. І подолання згубної звички почнати потрібно із сім'ї, в якій формується ставлення дітей до алкоголю. Ініціативу у шкільних колективах здебільшого зустріли схвально. Хоча було б наївно гадати, що одним закликом можна розв'язати наболілу проблему. Однак цей приклад змушує замислитися, в якому ж стані учорашні школярі зустрічають перший ранок дорослого життя.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

НАША ДОВІДКА

У Донецькій області на профілактичному обліку в наркологів перебувають 375 дітей, що вживають алкоголь, наркотичні речовини — 140 дітей, токсичні речовини — 210 дітей. П'ята частина неповнолітніх, які скоїли злочини цього року, були у стані алкогольного сп'яніння.

Тим часом торгівля пивом чи горілкою поблизу навчальних закладів процвітає

«...Слідство за фактом загибелі мого брата не проводиться»

МІЛІЦЕЙСЬКІ ІСТОРІЇ

Триває розслідування за фактом загибелі киянина Дмитра Ящука в Святошинському райвідділі міліції. «Голос України» вже розповідав про цей жахливий випадок. Нині столична міліція проводить службову перевірку. Поки що в діях правоохоронців ознак злочину не знайдено. За версією МВС, чоловік вчинив самогубство. Мовляв, він повісився в камері для затриманих. Однак родичі загиблого переконані: Дмитра вбили міліціонери.

— Вже три місяці поспіль слідство за фактом загибелі мого брата не проводиться. Основна мета — приховати вину правоохоронців. Нам до цього часу не дають змоги оглянути тіло. Лише надали висновок експертизи. Однак ми хочемо зробити незалежну судмедекспертизу, — розповів нещодавно на прес-конференції брат загиблого Юрій Ящук. — Адже я впевнений, що Дмитра задушили працівники міліції. Ми хочемо, щоб порушили кримінальну справу, але нам у цьому відмовляють. Мовляв, є відеозапис із камери, де видно, як мій брат вчинив самогубство. Утім, в його достовірності сумніваюся. Адже коли нам повідомили про смерть, про відео не говорили.

У столичній міліції називають ці звинувачення безпідставними. Оскільки Дмитра затримали як особу, котра порушила правила обігу наркотичних засобів і психотропних речовин. У зв'язку з цим його помістили до кімнати для затриманих та взятих під вартою осіб. Мовляв, перебуваючи в камері наодинці, він дістав схований шнурок від спортивних шортів та покінчив життя самогубством через повішення.

За словами голови пресслужби столичної міліції Володимира Поліщука, правоохоронці не винні в смерті хлопця. «В нас є відеозапис, на якому зафіксовано факт суїциду чоловіка. Він відразу знімає всі закиди про те, що нібито працівники міліції його вбили», — заявив на пресконференції В. Поліщук.

Що насправді сталося в Святошинському райвідділі міліції, — не відомо. Рідні переконані: відео змонтоване. Вони вимагають, щоб достовірність запису визначили незалежні експерти. Наполягають і на повторній експертизі тіла загиблого. Кажуть: це останній спосіб з'ясувати справжні причини смерті. Тим часом, як повідомляють деякі ЗМІ, прокуратура Києва вже дозволила незалежну судмедекспертизу. Однак чи допоможе це домогтися справедливості, покаже тільки час.

Останнім часом випадків самогубств в райвідділах міліції побільшало, переконують правозахисники. Вони кажуть, якщо є підозра, що людину вбили, прокуратура має порушити кримінальну справу. Коли цього не робиться і родичам не дають змоги отримати тіло для проведення криміналістичної експертизи, як у цьому випадку, є підозра, що смерть була насильницькою, що людину забили до смерті.

Фото з архіву «Голосу України».

Такий собі підпільний «мега-обмінник»

СЛІДСТВО ВЕЛИ...

У Луганській області співробітники СБУ припинили діяльність групи зловмисників, які організували незаконну реалізацію іноземної валюти на базі одного з банків. У них вилучено готівкою 215 тисяч доларів, більш як 80 тисяч євро і 300 тисяч російських рублів. Крім того, на 30 рахунках комерційних структур у Луганську й Харкові, які використовувалися в кримінальному механізмі, заблоковано мало не 700 тисяч гривень. Усього, за підрахунками правоохоронців, за рік зловмисники проконвертували в іноземну валюту й перевели в неконтрольований державою тіньовий сектор понад 40 мільйонів доларів.

За офіційним даними Національного банку України, в Луганській області сьогодні працює 14 господарських суб'єктів, які здійснюють валютно-обмінні операції на цілком законних підставах. Щодня банки й обмінні пункти області, знов-таки офіційно, здійснюють валютних операцій приблизно на 1,5 мільйона американських доларів. Але насправді картина зовсім інша. Тривале й ретельне вивчення ситуації на луганському валютному ринку, в тому числі в його тіньовому сегменті, дало можливість співробітникам СБУ дійти висновку, що реальний добовий обіг валютної маси в регіоні перевищує цей показник у кілька разів. Очевидно, що такі обсяги валютних операцій навряд чи можливі поза банківською сферою або принаймні без участі банківських установ. Водночас законодавцем установлено тверду систему контролю за валютними фінансовими потоками, сенс якої полягає в тому, щоб запобігти потраплянню грошей у тіньову сферу. Як пояснюють фахівці, за Законом України «Про запобігання й протидію легалізації (відмиванню) доходів, отриманих злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму», банки зобов'язані здійснювати фінансовий моніторинг операцій з наявними коштами в сумах, що перевищують установлені законом ліміти (нині ця сума, еквівалентна 80 тисячам доларів), й заявляти про них у Нацбанк або Державний комітет фінансового моніторингу України. Через спеціально уповноважені структури ці дані мають надходити до податкових органів для подальших перевірок фінансово-господарської діяльності підприємств. Невиконання цих вимог загрожує банкам певними санкціями.

З іншого боку, роз'яснюють фахівці, на нелегальну грошову масу є значний попит. Передусім з боку представників криміналу, що спеціалізуються на великомасштабній контрабанді. Йдеться про організаторів серйозних транснаціональних каналів, які постійно мають потребу у великих обсягах валютної готівки для закупівлі товарів за кордоном. Крім того, валютний нал — неодмінна умова реалізації кримінальних схем з незаконного повернення ПДВ. У цьому разі навіть неважлива наявність товару як такого, котрий, до речі сказати, нерідко існує лише на папері. Головне — валюта, що нібито надійшла в Україну за зовнішньоекономічним контрактом. Така незаконна діяльність є ресурсоємною. Тим, хто її здійснює, часто потрібні валютні кошти, до того ж — швидко й багато. Купувати їх офіційно через банки кримінальній буржуазії незручно, а на валютному ринку можна знайти посередників, які надають послуги з конвертації наявної гривні в долар або в євро у великих обсягах.

Саме нелегальну конвертацію «чорного налу» злочинна група й здійснювала. Ключову роль у цій схемі відігравали приватні особи, що працювали з клієнтами, і співробітники банку, які забезпечували надходження валюти для тіньової конвертації. Щоб уникнути потреби фінансового моніторингу, вони «розкидали» суми, які конвертувалися, що зазвичай перевищували 80 тис. грн., на деяких фіктивних клієнтів. Скажімо, фактично обслужили одного контрабандного vip-клієнта, а за документами — два десятки луганчан «з вулиці». Цікаво, що, за статистикою НБУ, оприлюдненою у відкритій пресі, ця фінансова установа, що, до речі, не вважається великою, цього року стала в Україні одним з лідерів за «обсягом валюти, проданої населенню».

Алла АНТІПОВА.

Луганськ.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

СЛУЖБА 102

Ціна браконьєрства — смерть

На Волині, під час незаконного полювання на великого копитного звіра, загинув 48-річний мешканець села Плоске Шацького району Петро П. Трагедія сталася в неділю 3 жовтня між 8 і 9 годинами ранку.

Кілька озброєних рушницями чоловіків прочісували лозняки поблизу села Плоске. Судячи з набоїв, а це була картеч, вони полювали не на качок. Йшла браконьєрська загінка на великого копитного звіра, полювання на якого цієї пори заборонено. Несподівано перед 29-річним ковельчанином Олександром К. замаячив чийсь силует. Напевно, чоловік сприйняв його за косулю чи лося й двічі натиснув на спусковий гачок рушниці. Обидва постріли були влучними. Величезна, десять на десять сантиметрів, рана виявилася несумісною із життям. Як повідомили в обласному управління лісового та мисливського господарства, учасники трагічного полювання неодноразово отримували попередження від єгерської служби про недопустимість протизаконних дій на полюванні і навіть притягалися до адміністративної відповідальності. Однак висновків не зробили. Як наслідок — загинула людина. За цим фактом порушено кримінальну справу.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

Правоохоронці виявили три гектари конопель

Це своєрідний рекорд для Тернопільщини. Дурман був добре замаскований високими бур'янами. Рослини конопель на фільтраційних полях Збаразького цукрового заводу, тож поживи мали достатньо. Сюди рідко хто заглядав (земля належить Базаринській сільській раді). Тернопільські міліціонери та оперативники управління СБУ в області, які виявили плантацію (скоріш за все, це самосіви), нарахували приблизно 900 тисяч наркомвісних рослин. З початку року в області із незаконного обігу вилучено майже півцентнера марихуани. Наймешому розповсюджувачу наркотичного зілля — 17 років, найстаршому — 65. Коноплі вирощують на присадибних ділянках, а один підприємливий чоловік навіть налагодив цей процес у власному двоповерховому будинку. Для цього на другому поверсі він спеціально обладнав кімнату з підсвічуванням, де росли коноплі.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

Випадкове знайомство скоротило віку мешканцю Харкова

Уночі на одній з вулиць Харкова випадкові перехожі побачили закривавлену людину та одразу ж зателефонували до лікарів і в міліцію. На жаль, допомога медиків, які приїхали майже разом із правоохоронцями, потерпілому вже не знадобилася — вони лише констатували смерть чоловіка. Міліціонери відразу затримали і підозрюваного у скоєнні цього злочину. Ним виявився 25-річний місцевий житель. Під час обшуку з його оселі вилучили спортивний костюм із плямами крові загиблого.

Як стало відомо, підозрюваний та потерпілий навіть не були знайомі. Однак це не завадило їм разом розпивати горілку. Якоїсь миті нові товариші посварилися. Дійшло до бійки. Розлючений молодик до нестями бив постраждалого головою об паркан. А потім пішов спокійно додому «відпочивати». Слідчим відділом Київського РВ порушено кримінальну справу за ч.2 ст. 121 Кримінального кодексу України (умисне тяжке тілесне ушкодження, що спричинило смерть потерпілого), яка передбачає покарання на строк від 7 до 10 років. Ведеться слідство.

Наталія ВІВІАН.

ВЗГ ГУМВС України в Харківській області.

У НОМЕР

ОДЕСА

Китайці хочуть стати партнерами Одеського порту

Делегація посольства КНР на чолі з Надзвичайним і Повноважним Послом відвідала Одеський морський торговельний порт. Китайських дипломатів і транспортників цікавили питання подальшого розвитку й залучення до Одеського порту контейнерних ліній та створення нових комплексів з перевалки вантажів із Південно-Східної Азії до Європи й у зворотному напрямку.

Цей візит китайської делегації став конкретним кроком, спрямованим на виконання угод, підписаних під час візиту Віктора Януковича до Китаю. Нині в Одеському морському порту обслуговуються чотири китайські лінійні перевізники, які обробляють 150 тисяч контейнерів.

Китайській делегації представили перспективний план розвитку порту до 2015 року та економічні проекти, в реалізації яких вони зможуть брати участь.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

КРИМ

663 держпідприємства автономії — в стадії банкрутства

В Автономній Республіці Крим і Севастополі в стадії банкрутства перебувають 663 підприємства, у статутному фонді яких частка державної власності перевищує 25 відсотків.

Сьогодні вимоги кредиторів, у тому числі із заробітної плати, найчастіше задовольняють шляхом ліквідації підприємства й списання боргів. «Застосовувати таку неефективну процедуру банкрутства необхідно лише в крайньому випадку. Оскільки закон орієнтований, у першу чергу, на відновлення платоспроможності господарюючих суб'єктів. Тому кредиторам і боржникам необхідно обрати тактику відновлення платоспроможності, а не знищення підприємства», — вважають у ГУ інформаційної політики Ради міністрів АРК.

Георгій ВЕРВЕС.

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ

Перерахували 354 мільйони гривень

Упродовж дев'яти місяців цього року Ужгородська митниця перерахувала до держбюджету майже 354 мільйони гривень, що на 86 мільйонів більше, ніж торік.

Із загальної суми справлених митницею податків 336,5 млн. грн. спрямовано для формування дотацій бюджету Закарпатської області, що на 76,9 млн. грн. більше порівняно з 2009-м. За словами начальника відділу адміністрування митних платежів Ужгородської митниці Наталії Погрібної, така тенденція намітилася через те, що зріс обсяг імпорту окремих товарних груп. Зокрема, більше почали ввозити вантажних та легкових автомобілів, побутової техніки та виробничого обладнання.

Василь НИТКА.

Гроші для пільговиків закінчились

Перевізники відмовляються возити пасажирів безплатно

ТРАНСПОРТ

Питання про те, хто кого переможе — перевізники чи пільговики, вже давно втратило свою актуальність. Переможців немає, зате образу відчувають як одні, так і інші. Час від часу з акціями протесту на майдані з'являються транспортники, вимагаючи від держави погашення перед ними боргів. Тепер, схоже, настала черга пасажирів.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Коли пасажири не можуть

Переважна більшість пенсіонерів обласного центру добре знають: до маршруток без квитка потикатися не варто. Після довгих і затятих боїв, які тривали між пільговиками різних категорій та водіями, останні все-таки отримали перемогу. Вже багато років поспіль власниками маршруток визнаються лише окремі пільги, та й то в дуже обмеженій кількості — не більше одного-двох пасажирів у салоні. Хто зробив розподіл між, скажімо, ветеранами та учасниками війни, не відомо. Але претендувати на безкоштовний проїзд у маршрутках останні чомусь не можуть.

Утім, навіть від щасливчиків, котрі дотепер ще не платили за проїзд, доля може відвернутися. На регіональній галузевій раді з питань транспорту при облдержадміністрації транспортники вирішили відмовити всім пільговикам у безплатному проїзді в приміському транспорті.

Таке рішення пояснили вже стандартно: держава не відшкодовує кошти за перевезення пільговиків. Як стверджують у спілці автоперевізників області, останні субвенції надійшли ще у квітні. Наступні місяці водії працювали в борг. Особливу стурбованість висловили автовласники із Хмельницького району, оскільки вони отримали роз'яснення з управління праці та соціального захисту, в якому чітко сказано, що кошториcні витрати, призначені для відшкодування проїзду окремих категорій пільговиків у приміському транспорті, вичерпані. Тож якщо надія отримати борг із держбюджету за травень і червень у декого ще жевріє, то на друге півріччя немає навіть обіцянок.

Ці фінансові затримки призвели до того, що автомобілісти Хмельницького району вирішили з початком жовтня відмовитись від перевезення будь-яких пільговиків. Подібні рішення підтримують власники маршруток практично половини районів області. А решта якщо і не заявила про це вголос, то, вірогідніше за все, підтримає акцію, коли вона розпочнеться. Чим усе це обернеться, поки що сказати важко. Однак, якщо свого часу на головний майдан обласного центру з акціями протесту виходили водії, то тепер подібних заходів цілком можна очікувати і з боку пасажирів.

Дехто вже встиг назвати такі акції передвиборними ходами опозиційних сил. Однак важко списати все це на заполітизованість. Проблема має дуже давні витоки.

Коли на останній сесії облради під час розгляду питання про виконання обласного бюджету депутат Надія Підсоцька поцікавилася тим, чи є якісь фінансові варіанти розв'язання цієї болючої проблеми, у відповідь знову не вдалося почути нічого втішного. Начальник головного фінансового управління області Сергій Пенюшкевич укотре наголосив, що борги за державними субвенціями перед перевізниками виникають щороку. Так, на початок нинішнього попередня заборгованість становила близько восьми мільйонів гривень. Зрозуміло, що цей фінансовий тягар ліг і на нинішні витрати. До того ж основні грошові надходження мали прибути в область аж у четвертому кварталі. Й це автоматично означало, що цілий рік перевізники повинні були працювати в борг.

...А перевізники не хочуть

Нікого не потрібно переконувати, що система державних транспортних субвенцій малоефективна, бо не задовольняє ні пільговиків, котрі так і не можуть скористатись своїми правами, ні водіїв, які постійно нагадують про те, що казна завинила. При цьому ніхто точно так і не може сказати, кому й скільки потрібно платити. Адже пред'явити чіткий облік безплатно перевезених пасажирів навряд чи зможе хоч один перевізник. Усі розрахунки до такої міри умовні, що врешті-решт доводиться просто пропорційно ділити між усіма районами та містами, аби нікого не образити.

Давно очевидно, що для державного бюджету це надто великий тягар. Про те, щоб перекласти його на місцеві бюджети, годі й говорити. Натомість на всіх рівнях пропонується єдиний вихід із ситуації — адресні дотації. Причому не для транспортників, а саме для пільговиків. До речі, якраз вони могли б зрівняти у правах як міського, так і сільського пасажира. Бо якщо одному доступний хоч якийсь безкоштовний вид транспорту, то інший практично позбавлений будь-яких варіантів. А тим часом гроші діляться на всіх порівну.

Очевидно, запровадження такої системи змусило б переглянути перелік тих, кому дотепер різні закони передбачають можливість безоплатного проїзду, бо винести на бюджетних плечах кілька десятків різних категорій пільговиків просто неможливо. При цьому навіть не варто хвилюватись за його непопулярність. Адже порожнє декларування пільг без реального фінансового підкріплення за багато років настільки дискредитувало себе, що важко придумати ще щось гірше.

На жаль, усе знову обмежилося лише листом з області до Прем'єр-міністра з проханням допомогти розрахуватись із боргами. Можна навіть спрогнозувати, що напередодні виборів влада не захоче псувати стосунків із виборцями, і частково розв'яже проблему. Та що далі?

Хмельницькі транспортники вже готові масово розтиражувати листівку з таким змістом: «Шановні пільговики! Просимо вас із розумінням поставитись до того, що в державі немає коштів на пільгове перевезення». Але ж не варто забувати, що всякому розумінню колись таки уривається терпець.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Запобігаючи продажу контрабандно ввезених товарів, податківці Закарпаття поповнюють державну казну

Два резонансні факти — вилучення податковою міліцією алкогольних напоїв та партії одягу (все — без належних документів) на мільйонні суми — стали інформаційним приводом для зустрічі керівництва Державної податкової адміністрації у Закарпатській області з журналістами.

Керівник податківців краю Василь Іванчо **(на знімку в центрі)** нагадав, що з квітня триває операція під умовною назвою «Щит», у рамках якої працівники податкової служби намагаються запобігти спробам реалізації незаконно ввезених товарів через кордон та їх подальшому обігу на внутрішньому ринку. От і днями в рамках проведення цієї операції податківці попередили чергову спробу незаконного переміщення великої партії одягу.

Отримавши оперативну інформацію, працівники податкової міліції поблизу Сваляви оглянули вантажний автомобіль DAF із причепом. Вантажівка належить приватному підприємцю, мешканцю однієї зі східних областей України. Водій надав товарно-транспортну накладну, з якої випливало, що він перевозить будматеріали, електрообладнання, дитячі речі, канцтовари, керамічні вироби тощо. Відправником значилося ужгородське товариство, отримувачем — сумське ТОВ. Але працівники податкової міліції виявили в машині 211 поліетиленових тюків (що може свідчити про контрабандне походження товарів). Після їхнього огляду з'ясувалося, що везуть чоловічий, жіночий та дитячий одяг китайського виробництва. Усього майже 27 тисяч виробів. Це джинси, куртки, комбінезони, напівпальта, светри, жіночі шуби з натурального хутра.

За словами голови ДПА в області Василя Іванча, на сьогодні вже провели експертну оцінку товарів. Так, вантаж потягнув на 2 мільйони 903 тисячі гривень. Наразі встановлюються особи, причетні до відвантаження товарно-матеріальних цінностей. Однак, швидше за все, вилучений товар буде реалізовано в дохід держави.

Про вилучення 294 тисяч пляшок алкогольних напоїв розповів перший заступник голови—начальник управління податкової міліції ДПА в області Михайло Тернущак. Він повідомив, що на виконання постанови слідчого було проведено обшук складських приміщень одного з товариств у Мукачевому, під час якого виявили силу-силенну різноманітних алкогольних напоїв вітчизняних виробників. Однак документів, які підтверджували б власника та походження алкогольних напоїв, на момент проведення обшуку представлено не було, тож алкогольні вироби, орієнтовною вартістю 5,7 мільйона гривень, описано, вилучено та передано на відповідальне зберігання. Після подальшої перевірки за цим фактом також буде прийнято рішення згідно з чинним законодавством.

Загалом з початку проведення операції «Щит», наголосив Василь Іванчо, працівниками податкової служби Закарпаття здійснено 30 планових та 2 позапланові документальні перевірки суб'єктів господарювання, за результатами яких донараховано до сплати 41 мільйон 717 тисяч гривень. Працівниками податкової міліції з незаконного обігу вилучено товарно-матеріальних цінностей на 27,8 мільйона гривень. Про ефективність операції «Щит» свідчить суттєве — майже в 1,5 разу — збільшення надходжень до держбюджету від легального оформлення товарів, ввезених на митну територію України.

Василь НИТКА.

Закарпатська область.

Фото автора.

До рацпропозицій кандидата «водяних» наук примазувалися чиновники

Приборкати вогонь нелегко, а ще важче приборкати рушійну силу води, вважає 79–річний кандидат технічних наук Володимир Котовський (на знімку), який на схилі літ із Києва переїхав до батьківської хати, що в селищі Демидівка на Рівненщині.

Володимир Іванович спробував себе у непростій ролі — приборкувача води, і багато чого досяг на цьому поприщі: був одним із проектантів дивовижного меліоративного каналу, в якому попри видолинки та горбаки вода не припиняла свого руху протягом 200 кілометрів; створив диво-апарат, завдяки якому замулені місцини самі «розмулювалися»; розробив систему видобутку сірки з-під землі за допомогою води. Загалом на його рахунку 16 авторських свідоцтв на раціоналізаторські впровадження, 4 авторські свідоцтва на винаходи та понад 50 розробок новітніх технологій, запроваджених в Україні, Білорусі, Росії, Узбекистані, Туркменістані, Таджикистані, Казахстані.

— У Демидівці, де народився і виріс, я навчався і за Польщі, і за радянської влади, — згадує В. Котовський. — Коли визволили Демидівку від фашистів, я пішов у четвертий клас, десятий закінчував у 1951 році переростком, якому пішов уже двадцятий рік. Що поробиш, якщо війна внесла в мою освіту корективи...

Проте це не завадило йому вивчити англійську, німецьку, польську, російську мови. Коли навчався на останньому курсі Харківського зоотехнічного інституту, декан запропонував залишитися на кафедрі механізації водопостачання, але для цього потрібно було вступати до аспірантури. Я відмовився, бо линув до рідного дому — як відмінник мав право вибору. Працював старшим механіком з механізації тваринницьких господарств, головним інженером. А потім неждано-негадано у моє життя ввійшла меліорація.

— У 1967-му я переїхав до Києва, — продовжує Володимир Котовський. — У Київському науково-дослідному інституті меліорації пропрацював сорок років. Сюди на роботу мене запросили тому, що на той час я уже мав два десятки авторських свідоцтв на раціоналізаторські впровадження. А робота в інституті давала можливість продовжити пошуки на цьому шляху. Зокрема, для себе я вибрав тему, за якою, по-перше, захистив кандидатську роботу, а по-друге, меліоратори отримали можливість будувати канали довжиною по сто—двісті кілометрів в такий спосіб, щоб вода на цих магістралях була постійно циркулюючою і щоб мул не створював для неї перепон. Першу таку магістраль ми побудували в Херсоні. Там і випробували мій винахід — апарат для очистки мулу, який діяв на принципах вакууму і який за доволі короткий час розчищав намулені місцини. За цей винахід належала «велика» винагорода. Але мені дісталася лише якась її десята чи двадцята частина, бо в той час до «винахідника» у співавтори «примазувалося» начальство. Інакше твоєму винаходу не буде «зеленого світла».

Один із винаходів В. Котовського застосували в місті Яворові. Його суть полягала в тому, щоб зменшити енергозатрати на видобуток сірки. Її, як відомо, можна видобувати двома методами — шахтним або відкритим. Перший — дуже затратний. Тому «пішли» другим шляхом. Тобто належало зняти 30—50 метрів верхніх шарів грунту, які залягали над сіркою. Весь цей грунт потрібно було забрати методом розмивання і доставити на відстань не менш як півкілометра від кар'єру. Для цього було задіяно три насосні станції. Мій винахід полягав у тому, щоб весь цей процес здійснювати за допомогою двох станцій. Тобто майже на третину зменшувалися енергозатрати. Згодом винахід Котовського використовували у всьому Союзі.

— Нині меліорацією займаються менше, і це, звичайно, не на користь сільському господарству, — розмірковує Володимир Котовський. — Свого часу на Волині ми створили експериментальну осушену ділянку для вирощування моркви. На ній морква вродила по 700 центнерів з гектара. В усіх очі просто розбігалися — морква вийшла вдвічі, а то й утричі більша від буряків. Причому жодних добрив ніхто не застосовував. Просто пожива землі виявилася оптимальною для цього продукту. Я тоді ходив «героєм».

До речі, створені Володимиром Котовським меліоративні системи вправно функціонують понині. Значить, вважає Володимир Іванович, і він залишив свій слід на землі.

Євген ЦИМБАЛЮК,
Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.
Фото Євгена ЦИМБАЛЮКА.

У Китаї в селах біля будинків встановлено 35 мільйонів біогазових установок

Аналогічне обладнання домашнього типу мають намір облаштувати в одному із сіл на Вінниччині

А ЯК У НИХ?

Студенти Вінницького національного аграрного університету Вероніка Всемірнова та Наталія Пришляк, які протягом двох місяців вивчали в Китаї досвід використання біогазових установок домашнього типу, переконані, що їх так само можна застосовувати й у наших селах.

Два тижні — і маєш газ

Навчальні курси з відновлювальних енергетичних технологій проводив Інститут біогазу Міністерства сільського господарства КНР. Організатори запросили до участі в проекті представників із 25 країн світу. Серед 41 учасника нашу державу представляли двоє обдарованих студентів ВНАУ, які займаються вивченням проблем біотехнології. Закордонна поїздка для студентів відбулася завдяки ініціативі й підтримці ректора їхнього університету народного депутата України Григорія Калетніка. Вероніка й Наталія стали свідками процесу від спорудження до запуску біогазової установки в одному із сільських населених пунктів поблизу 10-мільйонного міста Ченду провінції Сичуань.

— У цьому селі переважно глиняні хати, — розповідають Вероніка й Наталія. — Електрика в Китаї дуже дорога. Для приготування їжі господарі використовують дрова. Тому кухні в них аж чорні від диму. Біогазову установку біля будинку, в якому мешкає сім'я з чотирьох осіб, бригада спорудила протягом чотирьох днів. Це був, так би мовити, демонстраційний проект. Тому витрати на всі роботи взяло на себе Міністерство сільського господарства Китаю.

За словами співрозмовниць, спочатку викопали котлован. Стінки і дно укріпили. Потім обмурували цеглою. Її вкрили штукатуркою. Далі змонтували обладнання. Ємкість реактора для бродіння розрахована на вісім кубометрів сировини. Сім'я має господарство, в якому чотири свині, 20 кролів, приблизно стільки ж курей. Щоб розпочався процес бродіння гною, завезли частину матеріалу з уже працюючої установки. Його додали до сировини, яку ще раніше накопичили на обійсті господарів. Трохи більш як за два тижні в будинку з'явився газ. «Китайці дуже радіють тому, що їм тепер доведеться менше палити дровами», — наголошують співрозмовниці. Установки інших типів монтують ще швидше — приблизно за два дні.

Ми не готові до економії

На запитання, чи можна у наших селах поширювати досвід китайців, студентки відповіли, що вони навіть привезли з собою схеми біогазових установок домашнього типу. До того ж легально, як кажуть, на законних підставах. Організатори навчального проекту надали таку схему на прохання вінничанок.

— Проблемним місцем може бути температурний режим, — уточнюють студентки. — У китайському Ченду тепло навіть узимку — плюс 10—12 градусів. Улітку температура повітря у два рази вища — плюс 30—32 градуси. Саме такі умови є сприятливими для процесу бродіння відходів тваринництва. У нас, щоб досягти такого температурного режиму, доведеться встановлювати біогазові установки безпосередньо у хліві.

Утім, мова не тільки про це. Як уже згадувалося, в Китаї надзвичайно дорога електрика. Тому й економлять на всьому. У нас — навпаки. Чи погодяться селяни заради кількох кубометрів газу економити на електриці, на це запитання нема однозначної відповіді. Якщо взяти до уваги, що з першого серпня вартість газу значно подорожчає, можливо, дехто й задумається, чи не зробити так само, як це роблять китайці.

Ректор нашого університету професор Григорій Калетнік, який також давно працює над проблемами біопалива, каже, що маємо неодмінно втілити в життя те, чого навчилися в Китаї. Інакше, чого туди було їздити. Не виключаємо можливості, що домашню біогазову установку буде споруджено в одному із сіл нашої області. Звичайно, не без нашої участі.

Ніколи не вгадаєш, скільки китайцеві років

Китайці на вигляд молодші своїх років — таке враження склалося у Вероніки й Наталії після знайомства з тамтешніми жителями. На їхню думку, це пов'язано насамперед з харчуванням. Дівчата кажуть, що в селах мало їдять м'яса. Зате багато — овочів. Споживають їх або в сирому вигляді, або пареними. Зрозуміло, рис у меню тричі на день. Готують переважно без солі. Зате спецій так багато, що перші дні в роті від них вогнем пекло. Так само багато п'ють зеленого чаю, без цукру. З-поміж екзотичних страв запам'яталося смажене алое. Дуже полюбляють корінці лотоса.

— Відома страва качка по-пекінськи запам'яталася тим, — каже Вероніка, — що здалася мені не такою жирною, як м'ясо з наших качок. Їдять її з млинцями. Тоненько нарізають шматочки м'яса, кладуть на млинець, загортають і...

Півгодини дрімоти після обіду

Чи не найбільше наших землячок вразила традиція післяобіднього сну. «Півгодини дрімоти після їди в обідній час — святе правило для китайців, — каже, усміхаючись Наталія. — Де сплять, якщо обідали не вдома? А там, де обідали. Хто за столом у ресторані кладе голову на руки, хто те саме робить в офісі, хтось вмощується на лавочці у сквері. Китайці багато працюють. Тому їм треба відпочивати. Нам така традиція сподобалася. Теж дотримувалися її». Рівень життя у селах Китаю набагато нижчий, ніж у нас, стверджують співрозмовниці. Це вже видно навіть з будинків, в яких проживають тамтешні жителі. Переважну більшість помешкань побудовано з глини. Хоча вони не проминають нагоди нагадати, що глина — екологічно чистий матеріал. Щоправда, нині в деяких селах почали споруджувати двоповерхові помешкання на декілька сімей. Їх зводять за кошти держави. До них біогаз подають через газгольдери. Виробляють його на великих установках, що їх називають заводами. Сировиною служить солома. Щоправда, паралельно користуються й електрикою. Коли включають телевізор, наприклад. Енергії витрачають менше, ніж у нас. Не тільки з метою економії. Китайські сім'ї невеликі. Адже в Піднебесній суворо контролюється рівень народжуваності. «За народження другої дитини встановлено високі штрафи, — уточнюють співрозмовниці. — А якщо таке станеться в сім'ї державного чиновника, то він може через це навіть позбутися роботи»

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

ДОВІДКА

35 мільйонів установок з виробництва біогазу налічується нині в селах Китаю. Їхня потужність невелика — два кубометри газу на день виробляється на одній такій установці. Цієї кількості палива середньостатистичній китайській сім'ї вистачає для приготування їжі та освітлення приміщення. Сировиною переважно служить гній тварин. Одну трубу підводять безпосередньо до хліва, де розміщується худоба. Іншу — до туалету. Газ утворюється за принципом анаеробного бродіння — без доступу повітря. Водночас він потребує додаткового очищення. Така система передбачена в установці.

Біогазові установки домашнього типу недорогі — на наші гроші в середньому від двох до трьох тисяч гривень. Ціна залежить від матеріалу, з якого виготовляється реактор. Найдорожче коштує той, що виготовлений з цегли та цементу, найдешевше — поліетилену чи замінників гуми. Їх монтаж здійснюють спеціальні бригади фахівців.

Загалом у Китаї серійно виготовляють приблизно десять типів установок з виробництва біопалива. Серед них — так звані біоустановки-заводи, які виробляють газ у більших кількостях, його акумулюють у газгольдерах, звідки подають у будинки.

На знімках: вінницькі студентки Наталія Пришляк та Вероніка Всемірнова біля біоустановки, що виготовлена з відходів пластику і пластмаси; на спорудженні біогазової установки в одному з сіл провінції Сичуань.

Фото надано студентками ВНАУ.

Розкішні жебраки

Як повернути до життя стародавні палаци, замки і храми

Варто приїхати хоч у будь–який райцентр, як вас одразу заведуть у розкішний палац чи величний храм. От тільки потрібна неабияка фантазія, щоб уявити всю цю пишність, красу та багатство. Бо насправді ви опинитесь перед жалюгідними руїнами, захаращеними сміттям та бур'яном. Треба бути фантазером чи фанатом історії та рідного краю, щоб повірити в те, що коли–небудь цим злиденним пам'яткам–жебракам повернеться їхня слава і розкіш.

Ворота Городищенського Свято-Різдво-Богородицького чоловічого монастиря сьогодні відкриті для всіх.

Грошей — лише на проекти

А от нинішній настоятель Свято-Троїцької церкви у Старокостянтинові таки повірив, коли разом із громадою почав відроджувати церковне життя.

У середині XVII століття ця церква зведена князем Острозьким разом із вхідною брамою, муром, палацом. Кажуть, ніби підмурком для Старокостянтинова тоді став літописний град Кобудь. Його начебто ще князь Данило Галицький зруйнував за те, що місцеві жителі поклонилися монголам. Аж через кілька століть Костянтин Острозький відродив місто. Вже через десяток років після свого другого народження воно посіло дев'яте місце серед 114 тогочасних міст Волині.

У фундаменті середньовічного замку князя Костянтина Острозького знайдені рештки будівель XII століття.

А серцем і розумом міста стала Свято-Троїцька церква. З 1595 року тут почала діяти Костянтинівська академія — старша за Києво-Могилянську, й Острозькій не поступалася. При церкві працював друкар Іван Федоров.

Зате в 1990-х роках храм нагадував руїну — ні вікон, ні дверей, з насипами землі всередині... Дивно, як при цьому на стінах міг залишитись розпис майже півтисячолітньої давності.

> Потрібні мільйони. А в бюджетах минулого і нинішнього років не передбачено і кількох тисяч. І кого в цьому винуватити?

Тоді ж міська влада вирішила відбудувати церкву. Але грошей вистачило лише, щоб викупити реставраційний проект. Згодом міський бюджет частково профінансував консервацію залишків фресок. Про їх повне відновлення поки що не йдеться. Адже тільки ці роботи вартуватимуть близько чотирьох мільйонів гривень. Ще десять треба для відбудови замку, що є продовженням церкви. Для реконструкції Домініканського собору знадобилося б іще 16 мільйонів. А є ж іще сторожова вежа, брама. І ще — проект на 43 мільйони гривень для зниження рівня води у річках Случ та Ікопоть, що омивають архітектурну пам'ятку. Колись непродумано воду підняли майже на два метри, і фундамент комплексу опинився у грунтових водах.

Одне слово, потрібні мільйони. А в бюджетах минулого і нинішнього років не передбачено і кількох тисяч. І кого в цьому винуватити?

Це місце любить Господь

А от церкви Городищенського Свято-Різдво-Богородицького чоловічого монастиря сьогодні вкриті будівельними риштованнями. Й братія, й місцеві жителі, гості та всі охочі беруть участь у його відродженні. Колись він вражав величчю та силою духовного життя. Православний князь Богуш Корецький, який заснував його у 1538 році, пізніше напише у заповіті, щоб монастирські землі та будівлі «никто не отнимал, не расхищал и в свою пользу не обращал». Але історія та люди розпорядились інакше. Ще за татарських набігів монастир дуже збіднів. А за часів окатоличення перші дерев'яні будівлі взагалі були зруйновані.

Щоправда, в середині XVIII століття його почали відбудовувати польські ж магнати, але вже як костел та монастир для римо-католицького ордена кармелітів. Будівництво тривало майже сорок літ. Костел вийшов на славу, монастир володів капіталом більш як у сто тисяч злотих. Його багатство і слава були відомі у всій Польщі. Але — недовго. Російським імперським наказом у костьолі відкрили парафіяльний храм. Лиш за кілька десятиліть відродилося монастирське життя. Цього разу тут оселились черниці. Їм вдалося майже з руїн підняти монастир. Перед революцією йому належало 265 десятин землі, сад, три ставки з рибою, три водяні млини. А ще — двокласна жіноча школа, лікарня, аптека, притулок для прочан. Але потім...

Партшкола, педагогічний технікум, санаторій ЦК ЛКСМУ, дитячий інтернат і, нарешті, психіатрична лікарня — таким був «радянський» шлях обителі.

Кажуть, у цих палатах часто перебували політично неблагонадійні. Навіть центральний храм був розбитий на палати, а оскільки приміщення було дуже високе, то в ньому з'явився імпровізований другий поверх. Його підлога раптово обривалася посеред храму. Там поселяли «особливих» хворих: якщо хтось зривався з ліжка вночі, то міг запросто впасти із кількаметрової висоти вниз.

Перші чотири послушники повернулися сюди в середині 1990-х років. Нинішньому намісникові монастиря отцю Роману за два останніх роки вдалося зробити справжнє диво. Відремонтована церква Різдва Івана Предтечі вже сяє своєю красою. Розпочато будівельні роботи на головному храмі Різдва Пресвятої Богородиці. Масштабність робіт очевидна. Як і те, що реконструкція потребує мільйонних коштів. Однак ніхто і не сподівається на бюджетну копійку. Молитви братії, щира віра благодійників та Боже благословення роблять свою справу. Ченці розповідають: як у монастирі почали звучати молитви, відбуваються чудесні речі — проступають на стінах залишки стародавніх фресок, оновлюються ікони.

> Розповідають: як у монастирі почали звучати молитви, відбуваються чудесні речі — проступають на стінах залишки стародавніх фресок, оновлюються ікони.

Але скільки ще треба потрудитися тридцятьом ченцям, щоб відродити всю велич монастиря і дістатись до його сокровенних глибин. Нібито у його триповерхових підвалах є підземні ходи, що ведуть аж до Києво-Печерської лаври.

Щоб легенди не загубилися

Та суть навіть не в тім, чи є насправді підземні сховища, таємні ходи та загублені скарби, про які розповідають легенди. Головне — як зберегти те, що залишилось. Щороку в області гине кожна десята пам'ятка культурної спадщини. Із 124 пам'яток археології одинадцять під загрозою знищення, п'ять — у вкрай незадовільному стані. Про необхідність негайної державної підтримки в один голос заявляють керівники державних заповідників «Меджибіж» та «Самчики». А що казати про пам'ятки, які навіть не мають офіційного охоронного статусу? Навіть програму паспортизації об'єктів культурної спадщини, що була розрахована на сім років і закінчується нині, виявилося виконати не просто через брак фінансування. Із 1700 пам'яток археології в області паспортизовано трохи більше сотні. Часом здається, що міським архітектурним пам'яткам, колишнім замкам і фортецям навіть паспортів не треба, бо вони у всіх на очах, але їх майбутня доля тривожна.

Можливо, у цій справі не завжди варто покладатися лише на бюджет? А люди з гарячою вірою і за підтримки влади могли б зробити більше.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Фото автора.

Поряд з новими іконами на фресках монастирського храму проступають давні лики.

В 1990-х роках храм нагадував руїну — ні вікон, ні дверей, з насипами землі всередині...

Джерело Святої Анни приваблює паломників

ДУХОВНИЙ СПАДОК

Маленьке село Онишківці Дубенського району, що на кордоні Рівненської і Тернопільської областей, навряд чи знало б стільки людей, якби не джерело Святої Анни, до якого йде і їде люд з усієї України, щоб попити цілющої води і зануритись у неї, відчути силу й енергетику цього дивного місця.
Чим же воно дивне? Про це розповідає ігуменя Михаїла **(на знімку)**, настоятелька Городоцького Свято-Миколаївського жіночого монастиря, філією якого є скит Святої праведної Анни в Онишківцях:

— Ми заснували скит на джерелі десять років тому. Але перш ніж ми прийшли сюди, до джерела протоптували дорогу люди. Паломники по дорозі до Почаєва зупинялись біля джерела, умивалися, занурювались, а умившись, сповідалися.

З дня заснування скиту черниці ведуть його літопис, куди записують і речі буденні, і всі ті дива, що стаються на джерелі. Ігуменя Михаїла і старша сестра Рахіль, котра є головною в скиті Святої праведної Анни, розповіли про деякі з тих чудесних зцілень, які відбулися з паломниками за останні десять років.

— Це було тоді, як сестри тільки-но поселились тут, — розповідає ігуменя Михаїла. — Ми помітили, що до джерела приїхали з наметом люди. Познайомились із ними, а вони розповіли свою історію.

Місце зцілення вказав сон

Це була сім'я вчительки з Радивилова, якій після хвороби паралізувало ноги. Жила вона із чоловіком, двома доньками і зятем — чоловіком старшої доньки. І якось перед Трійцею, у поминальну суботу, взяв її такий жаль, що вона не може піти до церкви з хлібом пом'янути покійну маму, що вона аж заплакала. Тоді жінка вголос звернулася: «Мамо, ви доходили до смерті на своїх ногах, а я ще молода, а вже ходити не можу...». А вночі їй сниться мати, яка промовляє: «Йди до джерела Святої Анни».

Вчителька розповіла про свої дивні сни, відтак сім'я вирішила повезти її до джерела. Жінка зовсім не відчувала ніг — ані уколи, ані холод, ані тепло не викликали жодної реакції. Чоловік і зять піднесли її на руках і занурили у воду. А вода у джерелі холодна — цілий рік чотири градуси. І їй здалося, що ноги опекло. Тільки-но нерухома, жінка побігла із джерела своїми ногами із криком: «Ох, ноги мої! Вкутайте мені ноги!». Відтоді вона із сім'єю щороку приїжджає до джерела принаймні на тиждень, щодня занурюється і дякує цій чудесній воді за своє зцілення.

— Був й інший подібний випадок, — продовжує сестра Рахіль. — Приїхав із Полтави автобус з паломниками. Ми із сестрами були в церкві, коли почули із джерела крики та галас. Виходимо, а там люди радіють і розповідають про диво, що сталося. Серед тих паломників був батько із восьмирічним хлопчиком, що не говорив від народження. Батько зайшов у джерело з німою дитиною на руках, занурився разом із сином, а той як закричить: «Тату, не купай мене! Вода холодна!». Якби ви бачили, як вже вони раділи! Дитина вісім років мовчала, а в джерелі заговорила.

Ікона в траві

Нинішні дива, свідчень про які є багато і різних, живляться багатою на дивні події історією цих місць. Народні легенди й перекази донесли до наших часів деякі подробиці. Розповідають, що місце біля джерела, за кілометр від заснованого багатієм Ониськом села Онишківці, не випадково стало об'єктом паломництва. Кількасот років тому тут стояв храм, який «втік» від наруги татарської орди, провалившись під землю (можливо, в карстову печеру, які є в цих місцях). Але яким би не було пояснення цього факту — природним чи дивовижним, та храм зник під землею. Ординці сплюндрували село і подалися далі, на Почаїв. А коли згодом село відродилося на старому місці, на лузі неподалік нього пастушки знайшли в траві ікону Святої Анни. Урочисто, хресним ходом її віднесли до місцевої церкви і залишили там, але наступного дня ікони в церкві не було. Знайшли її на тому ж лузі. Люди повторно занесли ікону до храму, віддали їй усі почесті, довго «намолювали» її, але диво повторилося. Третього дня ікона знову була на лузі. От і пішов серед людей поголос, що Анна сама обрала собі місце. А невдовзі на тому місці забило джерело, вода якого має надзвичайно цілющу силу. Біля джерела спорудили капличку, де довгий час зберігалася ікона.

Минали століття, через Онишківці прокочувалися війни. Капличку руйнували, потім знову відбудовували. Джерело засипали землею, а воно пробивалося з-під землі знов. Тепер над джерелом стоїть, сяючи золотими банями, церковиця. Зліва від неї у кам'яному коробі є криниця, звідки люди черпають цілющу воду, наливають у пляшки, банки й бідони та везуть додому. А під муром церкви, навпроти криниці, видно і саме джерело, яке тече під будівлею і вливається з протилежного її боку в басейн. Він голубіє праворуч від храму. Джерело підтримує в басейні постійний рівень води. Мабуть, вапняково-кремнієве дно надає цій воді біло-голубого непрозорого забарвлення, яке, проте, не відштовхує відчуття надзвичайної чистоти цієї води.

Після спаду завжди наступає підйом

У басейн можна спуститися дерев'яними східцями, тримаючись за поручні, — усе це влаштували, поселившись тут, насельниці. Навпроти басейну стоїть роздягальня. Заходячи у басейн, люди тричі осіняють себе хрестом і тричі пірнають у морозну воду з головою. Спочатку страшно, а потім це дуже приємно. Кажемо це з власного досвіду, бо пірнали у джерело в різні пори року, і щоразу після цього відчували прилив сил.

Ігуменя Михаїла розповідає, що кількість паломників на джерелі з кожним роком збільшується. Особливо багато людей буває тут два дні на рік — на Водохреще, коли занурюються у джерело не тільки вдень, а й протягом усієї ночі, а також в день Успіння Святої праведної Анни 7 серпня. Машини й автобуси паломників стоять у ці дні вздовж шляху на декілька кілометрів від скита, а в джерело занурюється не менше десяти тисяч (!) осіб.

Близькість до Кременця — 12 кілометрів — обумовлює природні властивості води джерела Святої Анни. Кременець тому й назвали так, що він стоїть на кремнії. Поля довкола Онишківців рясно усіяні цим білувато-сірим каменем. Білоруський учений А. Д. Малярчиков відкрив «феномен кремнію»: якщо кинути кремінь у воду на 6–7 діб, вона стає чистою і свіжою, наче джерельна, отримує структуру талої води, проявляє бактерицидні і навіть цілющі властивості. Зокрема, кремнієвої води боїться вірус грипу, вона лікує ангіну, нежить, пародонтоз, тамує зубний біль, дещо знижує рівень цукру в крові діабетиків, поліпшує функцію нирок, печінки, обмін речовин і сприяє росту волосся. От звідки цілющі властивості джерела Святої Анни.

Чи не завдає таке масове паломництво шкоди джерелу? Ігуменя Михаїла вважає, що ні. Хоча минулого року насельниці скиту Святої праведної Анни і були стривожені зниженням рівня води в басейні. Одна з найстаріших тутешніх схимниць, людина дуже суворого життя, яка живе без жодних благ цивілізації, навіть без електрики, сказала з цього приводу: «А як же ви думаєте? Стільки людей занурюється. Гріхи ж то очистити треба».

Може, й справді так. Хоча помічено, що джерело має певний цикл, і рівень води в ньому знижується приблизно раз на сім років. Приїжджали сюди торік голова Держводгоспу України з групою вчених, пропонували провести розвідку, щоб дізнатися, звідки живиться джерело, але черниці не погодились, щоб його розкопували. І, мабуть, правильно зробили, бо ж втручання людини далеко не завжди йде на користь природі. Джерело в Онишківцях багато років жило власним життям і давало собі раду, багато разів тут після спаду наступав підйом води, а розкопки могли б порушити цю рівновагу. Тому черниці намагаються не втручатись у життя джерела, а тільки розбудовують «інфраструктуру» довкола нього. Сестра Рахіль розповіла, що прийшовши сюди, сестри знайшли біля джерела тільки церквицю і невеличку сторожку на вході. А за ці десять років встигли змінити це місце майже невпізнанно. І церквицю розбудували та оздобили, і джерело благоустроїли, і збудували галерею під накриттям, яка дає можливість паломникам відпочити біля джерела. З'явилися тут також корпуси для сестер, роздягальня, іконна лавка, невеликий монастирський готель для паломників.

Ігуменя Михаїла, підсумовуючи 10-річну історію скиту, зауважила: «Я думаю, що прийде час, коли тут буде окремий великий монастир, бо це місце дуже притягальне для людей».

Кількість паломників на джерелі з кожним роком збільшується. Особливо багато людей буває тут два дні на рік — на Водохреще, коли занурюються у джерело не тільки вдень, а й протягом усієї ночі, а також в день Успіння Святої праведної Анни 7 серпня. Машини й автобуси паломників стоять у ці дні вздовж шляху на декілька кілометрів від скита, а в джерело занурюється не менше десяти тисяч (!) осіб.

Людмила МОШНЯГА,
Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

На знімку: джерело Святої Анни в Онишківцях Дубенського району.
Фото Людмили МОШНЯГИ.

Валькірії не прилетять

1.

101-й гвардійський полк за один день прорве три лінії оборони німців за Віслою й осідлає шосе на Лодзь. І коли ми, мінометники, із своїми «самоварами» на плечах доженемо піхоту, наш командир батареї старший лейтенант Сухов сидітиме на високому кам'яному мурі містечка Гловачув у розстебнутій шкірянці й збитій на потилицю кубанці і щось весело розповідатиме офіцерам батальйону.

Помітивши нас, раптом спохмурніє, легко сплигне з високого муру.

— Ходімо, — скаже мені. — Покажу, де лежить Лучин, — і, не оглядаючись, рушить назад, через німецькі траншеї і нейтральну смугу, до нашого покинутого переднього краю.

Трупи, трупи — на кожному кроці, по всій нейтральній смузі. Наші. В сірих шинелях та бушлатах, в обмотках і черевиках, в основному — американських. Між ними шастають санітари з сумками через плече, шукаючи поранених, доки не стемніло.

— Швидше, швидше! — Квапить мене Сухов, перестрибуючи через убитих. — Треба зараз же вернутися! Штаб дивізії ставитиме нашому полку бойове завдання на ніч. І мені треба обов'язково бути при цьому.

Зупинившись над порожніми, ніби чужими, траншеями скаже:

— Ось він...

Начальник штабу батальйону капітан Лучин, красень-москвич, мій ровесник, лежить на дні траншеї, скоцюрблений і маленький, коли дивишся на нього зверху, й нещасний. Забутий усіма навіки.

— Заберу його планшет, документи й нагороди, — Сухов сплигне на дно траншеї, схилиться над Лучиним. — Уже й захолов, — озветься, мов із могили. — Швидко...

У Гловачув повернемося в синіючі сутінки, і Сухов одразу відправить свого ординарця Корницького в штаб полку здавати документи капітана Лучина, якого любила вся дивізія за дотепність, виправку і вроду. Без нього важко тепер уявити наш батальйон.

А генерали зберуться тут, у вузькій траншеї чи в ході сполучення, розгорнуть карти, намічаючи нові маршрути дивізіям, полкам і батальйонам. Курять над картами, суворі і зосереджені, і до них не підступишся без діла. Але всім нам судиться одна доля, один успіх чи смерть. Особливо яскраво це відчувається під час атаки і наступу.

2.

А на плацдармі за Одером, ще до нашого наступу 16 квітня, вже цвістимуть сади. Кожна гілочка, зранена кулею, й та цвіте! Під розбитими будинками, понад дорогами і в садах. А ми на світанку йдемо асфальтом автостради, облаштувавши за ніч запасні позиції. З них будемо вести артпідготовку з загальному артилерійському наступі.

Небо ясне, як у дитинстві, і сади цвітуть, аж дух забиває!

А ми йдемо асфальтом, якого багатьом з нас ще не довелося й бачити. Йдемо: цок-цок! — цок-цок! — кованими каблуками по асфальту. А старший лейтенант Сухов, такий молодий, як і ми:

— Корницький! — гукає свого ординарця, заряджаючого моєї першої мінометної обслуги, і сміється. — Корницький, розкажи, як ти в містечку Коло цілував Терезу, — а сам сміється. — Розкажи нам про свою любов у Польщі! — а сам сміється. — Ну, розкажи!

Асфальт чистий — по ньому ніхто в цій смузі не їздить. Тільки припорошений пелюстками вишневого цвіту, що вже починає облітати.

— Ну, розкажи, Корницький, як ти цілував Терезу в темряві і схопив ляпаса! — сміється Сухов весело й радісно. На душі в нього, мабуть, весна.

Шапка на потилиці, з-під неї вибивається чуб, і на ньому сріблиться нічна роса. А шкірянка розстебнута, і зелена діагоналева гімнастерка ладно облягає хлопчачу постать, зворушливо струнку і тоненьку під широким офіцерським ременем.

Сухов так заразливо сміється, що й ми всі як один, нічого не знаючи про ту пригоду в містечку Коло, а тільки передчуваючи щось смішне, регочемо, як дурні! А може, ми нічого й не передчуваємо? Може, нам просто радісно від того, що успішно закінчили тяжку нічну роботу, що так сонячно й тихо у світі? І таке ясне небо над нами. І так буйно й розкішно цвітуть сади, як у нас в Україні. А головне — Сухов із нами! А нам тільки по дев'ятнадцять-двадцять. Хто його знає, чого ми сміємося.

І раптом несподівано й беззвучно вигулькує із-за сусіднього дерева «Юнкерс-87» —пікірувальник «Fluqer-Schtukas» із хижо висунутим шасі та захисними щитками над колесами. Вилітає і — просто по нас: «р-р-р-р-р!» — зі скорострільного крупнокаліберного кулемета.

Нас усіх так і змете з траси! А Сухов вихоплює свій пістолет «ТТ» і — «бах-бах-бах!» — «Юнкерсові» в лоб. «Юнкерс» хитне крильми, а тоді раз! — закладе неймовірно крутий віраж, розвернеться і заходить знову. Пілот, мабуть, розсердиться, що ми йдемо німецькою землею та неїждженим у цій зоні асфальтом, як у себе вдома, серед квітучих садів, серед війни, серед руїн. І сади цвітуть, мовби спеціально для нас! А це ж його сади і його земля! Чорт його знає, що він подумає? Але розвертається і знову: «р-р-р-р-р!». У нього немає бомб — усі, мабуть, викине на наші війська десь за Одером. А то б він і бомбу кинув на нас, щоб зіпсувати нам весінній настрій, а може, й стерти всіх з лиця землі.

Олександр СИЗОНЕНКО.

Ми й цього разу миттю попадаємо в кювети, наче нас вітром здує! А Сухов стоїть посеред автостради. І — «бах-бах-бах!» — в цього нахабу. «Бах-бах!» — а сам сміється. І ми, лежачи в кюветах, сміємося разом з ним. Підводимося, ідемо далі і сміємось. Бо з нами Сухов — неушкоджений, з пістолетом у руці. А «Юнкерс» віддаляється — летить над самою землею! Сердитий, злий і безсилий.

А Сухов знову, вклавши пістолет у кобуру:

— Корницький! — гукає, сміючись. — Розкажи, як ти цілував Терезу!

Що не кажіть, а весело було нам отак іти по німецькій землі, серед квітучих садів. Радісно було йти і нікого не вбивати.

3.

Дванадцятий день рвемося з боями від Кюстріна в тому останньому весінньому наступі і не спимо ні вдень, ні вночі — все бої та бої, та марші, та атаки. Та контратаки приречених на поразку і загибель фашистських частин. А дрімаємо то десь під деревом під час затишшя, то в якомусь підвалі, як відіб'ємо контратаку. А потім знову вперед і вперед — по лісах, по гаях, по садах-садочках чудової дачної зони Берліна.

Все бої та бої. Та окопи, з яких доводиться вискакувати, так і не доверивши. Щоб йти знову вперед.

Якось вночі наш полк на марші завернуть на рокадну автостраду, щоб вийти до Темпельгофського аеродрому в передмісті Берліна.

Бійці і командири так потомляться і виб'ються із сну, що, коли начальник штабу полку — молодий і високий майор Кавун — зайде перед світом в освітлену електрикою будку шляхового майстра, щоб звірити маршрут по карті, — весь полк вляжеться покотом на зеленій траві узбіччя автостради, «прийнявши вправо» за відданою командою, і в одну мить засне!

Двадцятидвоволітній майор Кавун — високий, дужий і терплячий — теж вронить чубату голову на розстелену карту і, по-дитячому солодко зітхнувши, провалиться в сон.

— Майоре Кавун! — гукне йому командир полку Андреєв, прискакавши з штабу дивізії.

— Що ж ти наробив, майоре? Що ж ти, голубе мій, увесь полк вклав спати на автостраді?

А Кавун стоїть перед ним в тонко затягнутій ременем гімнастерці, застебнутій на всі гудзики, і не може розплющити очі. Стоїть і хитається, готовий ось-ось упасти своєму командирові полку під ноги. Тільки не з каяттям за недогляд, а з недоспаними ночами своєї воєнної юності, принесеними сюди, під Берлін, від Волги, Дону й Дніпра у наступах, відступах, оточеннях і виходах та проривах з оточень.

— Ех ти, Кавуне-Кавуне, — скаже йому незлобиво і тихо підполковник Андреєв. — Прокинься ж нарешті! Ну будь же мужчиною, бойовим офіцером, майоре Кавун!

А майор Кавун хитається перед ним, борючись зі сном, — видряпується з нього, як у дитинстві вивільнявся з маминих обіймів, і кучерява голова його хилиться вниз, як голівка українського соняха у степу, і він ніяк не може втримати її, щоб стати струнко перед командиром полку. А той дивиться на нього поблажливо й іронічно.

Потім вони вийдуть зі шляхової будки на свіже повітря і рушать між рядами поснулих бійців і командирів. А за ними по п'ятах ітиме кінь Андреєва і обнюхуватиме сплячих воїнів, що розметаються під чужим небом біля чужої автостради. І навіть доторки вологих кінських губ і ніздрів не зможуть вирвати їх з міцних обіймів молодечого сну.

Над автострадою проклльовується світанок, і обличчя сплячих починають світитися над чужим шляхом. І командир полку, дивлячись на своїх бійців, думатиме про них щось сокровенне і ніжне, бо і його обличчя світитиметься ще яскравіше за їхні. Батьківською ласкою і батьківським жалем та співчуттям світиться воно. І довго-довго стоятиме він над своїми солдатами й офіцерами. А потім приглушено скаже Кавунові:

— Хай ще трохи посплять. Тільки зброю прикрийте плащ-палатками та плащ-накидками. Щоб не блищала на сонці та не впадала в око німецьким пілотам.

— Літаків не буде! — Впевнено скаже Кавун. — Немає вже в них літаків...

— Може, й не буде, — погодиться Андреєв. — А кухні чекатимуть вас у містечку. Це отам, за лісом, на третьому кілометрі. І я вас ждатиму там.

Де вони тільки не ждали нас, наші командири! І куди тільки не водили нас за своїми топографічними картами-двоверстками, що зеленіють нам з далини фронтових воєнних літ! Так само, як зоріють і досі прапори наших полків і дивізій...

А тільки ж і цього нікому вже не розкажеш.

Та навряд чи хто й слухатиме тебе за телевізійними блок-бастерами, бойовиками з морями невідомо за що пролитої крові. З гвалтуванням, убивствами й тортурами крупним планом, з сексом у підворіттях та брудних привокзальних клозетах — що в «антироманах», те і в кіно. Наче на людський глум. Або щоб убити людину в людині.

Назавжди!

4.

Ліс, у який втягнеться після ранкового сну на автостраді наш полк, виявиться чистеньким підліском в широкій улоговині з білою двоповерховою конторою спиртозаводу в центрі, під знаменитим готичним черепичним дахом. А по піднятих амфітеатром краях зеленої улоговини — одноповерхові похмурі виробничі бараки і довгі складські будівлі, які у нас в Україні називають клунями. Улоговина ніби сховалася од війни — мирна й тиха. І день якраз видається прихмареним, м'яким, задумливим. У зволоженому після ночі повітрі виразніше запахне квітучими абрикосами й вишнями. І повітря насичене ніжними пахощами весінннього квітування.

Полк відпочиватиме після безперервних проривів та маршів, а всіх офіцерів десь об одинадцятій ранку скличуть у штабі дивізії, розташованому в конторі, ставити нові бойові завдання, оголошувати накази частинам і підрозділам. У всіх відберуть топографічні польові карти-двоверстки і замість них роздадуть довгоочікувані плани Берліна — кожному полку й батальйону на них відведено окремий район для штурму і взяття.

З тими розгорнутими планами в руках чи вже і в планшетах офіцери великою групою згрудяться перед конторою, обговорюючи нові райони бойових дій. Нетерпляче вивчають характер місцевості — самі развалища після бомбардувань Берліна авіацією наших союзників.

— Вулиці й провулки тут, на планах, заштриховані, — пояснюватиме своїм офіцерам майор Кавун. — Значить, будинків не існує. Немає й вулиць та провулків у звичному для нас розумінні. А є тільки нагромадження битої цегли, арматури, цілі гори всякого сміття й мотлоху. Орієнтуватися на місцевості буде дуже важко — прошу це врахувати!

Не встигне він закінчити свою інформацію, як зовсім близько гримне потужна черга «MG-42»! Одна, а за нею

— друга, третя! І офіцерів ураганом куль змете з площі перед конторою — всі попадають мертвими, немов скошені! І першим, змахнувши довгими й тонкими руками, грянеться об землю найвищий за всіх майор Кавун.

Зі штабу дивізії тієї ж миті вискочать розвідники в маскхалатах і з автоматами — вони озирнуться, визначать, звідки стріляють, і, зорієнтувавшись по трасуючих кулях, вихором метнуться до одного з бараків на узвишші. Саме звідти озветься чергою ще раз кулемет, добиваючи поранених. А з контори — вирвуться, мов ураган, старші офіцери, стріляючи з автоматів і пістолетів туди ж, у бік барака. І з нього полетять уламки шиферу, шматки розтрощених дощок, а над покрівлею хмарою здійметься пил.

Усе це мені видно як на долоні, — саме примощуся під деревом на узвишші писати Галі листа.

Під прикриттям вогню вискочить на ганку і однорукий командир дивізії полковник Смолин у розстебнутій шинелі, з «ТТ» у правій здоровій руці. Отак само, в розстебнутій і розвіяній вітром шинелі, він зупинятиме на плацдармі під Кітцем сотий полк, охоплений панікою після дванадцятої за день контратаки групи армій «Вісла», якою командуватиме Генріх Гіммлер. Рейхсфюрер немилосердно гнатиме на наші кулемети й міномети своїх підлеглих, щоб скинути нас в Одер.

— Сталінградці! — кричатиме тоді Смолин. — Від кого тікаєте, туди-розтуди! Де ж ваша сталінградська гордість і слава? — і стрілятиме з пістолета вгору, зупиняючи панікерів перед нашою батареєю. І ми, вискочивши з вогневої, допомагатимемо йому й дивізійним розвідникам вгамовувати панікерів.

Тепер він не кричить. Тепер він у потрясінні стоїть над полеглими офіцерами, дивиться на них, зрізаних близьким і прицільним вогнем кулемета «MG-42». Забуде і про свій пістолет, і про все на світі. Обходить їх, розметаних по всій площі. Вони лежать у неприродних позах там, де кого вцілить куля. Перед ним — убиті його вірні соратники по Сталінградській битві. Комдив не може відірвати погляд від моторошного видовища.

Розвідники тим часом у слухове вікно викидають кулемет з довгою стрічкою. Потім білявого хлопця років чотирнадцяти-п'ятнадцяти, але вже в попелястій льотній уніформі з трьома срібними птичками в червоних петлицях. Хлопець підтримує закривавленою лівою рукою вибите око. Воно теліпається на нервах, сухожиллях чи кровоносних судинах. А правою затискує носа, з якого теж цебенить кров.

За ним розвідники викидають, мов великий лантух, старого фолькштурмівця в солдатській зім'ятій уніформі, в насунутій на вуха пілотці, у величезних, мабуть, сорок п' ятого розміру, чоботях. І нарешті — бравого тридцятилітнього фельдфебеля СС, неушкодженого і акуратно одягненого. Тільки чомусь простоволосого, без пілотки. А вслід і самі розвідники по-кошачому легко вистрибують з того самого слухового вікна.

Коли я підбіжу до полонених, старшина-розвідник з трьома орденами слави пояснюватиме тим, що оточать смертників:

— Стріляло, братці, оце щеня! Фельдфебель-есесівець подаватиме йому стрічку. Коли я першим увірвуся на горище, воно саме добивало поранених і тих, хто намагався втекти. А коли відірву його від кулемета, тут же вигукне по-нашому: «Мщуся вам за свого батька-аса, збитого над Смоленськом!» Спеціально, мабуть, вивчить цю фразу для такого случаю. Видать, спеціально готувався до цього! — Старшина сплюне з огидою і витре закривавлену долоню об маскхалат.

— А око? Хто йому вибив око? — спитаю несподівано для себе.

Старшина скоса гляне на мене, а відповісти не встигне: в цей час зчиняться ґвалт, крики й плачі! На нас хлинуть з усіх сторін, як вода, що прорве греблю, старі розпатлані жінки в темних одежах, з розпущеним сивим волоссям, молоді дівчата в легеньких весінніх сукенках і хусточках:

— Улю-лю-лю! Доннер-веттер! — крутими схилами підвищеного амфітеатру скочуються в улоговину і кричать на бігу по-німецьки, не вгаваючи. — Віддайте нам нашого хлопчика!

— Стій! — Кидається їм назустріч і строчить з автомата старшина. — Замри і ляж! — дає він ще одну чергу понад самими головами.

А за ним інші розвідники, стріляючи, кидаються навперейми збожеволілому жіночому натовпові. Жінки, перелякавшись, зупиняться враз, мов укопані. А потім так само раптово, як і з'являться, наче ноги вломлять, — крутнуться й кинуться перелякано дертися назад крутими схилами, голосячи й щось приказуючи. І мені стане моторошно.

Все життя ношу це видовище в душі й пам'яті! А нікому ж про нього й слова не промовлю й по сьогодні! І досі не вірю в те, що станеться в тому тихому лісі. І не втямлю, що це було і як могло таке статися?!

Аж тут підлітає на трофейному мотоциклі «Цундап» з кулеметною люлькою начальник дивізійної розвідки капітан Чумак з двома портупеями на маскхалаті, двома пістолетами на ремені та сонцезахисними окулярами на гоночному шоломі:

— Розвідка! За мною! Німці контратакують від Зеєловських висот! Розвідники миттю обліплять могутній мотоцикл і щезнуть із своїм капітаном Чумаком, наче їх тут і не було. Стане тихо й порожньо на площі.

А перед бараком, з якого вони стріляли і з якого будуть викинуті розвідниками з слухового вікна разом з кулеметом, стоять троє дуже різних, абсолютно несумісних німців. І навколо них, як мені здасться першої миті, — анікогісінько! Але я помилюся: з найближчого ганку повільно підведеться вродливий юнак, що досі сидів мовчки і нерухомо, весь у гарно видубленій шкірі: чорний шкіряний піджак, шкіряні брюки, такі ж чорні шеврові чоботи. Простоволосий, без жодних воєнних відзнак. Весь чорний у тій гарно видубленій шкірі, мов мара!

Підійде впритул до старого, широкого в кості фольксштурмівця з величезними, роздавленими тяжкою селянською працею руками, вийме з кишені «Вальтер» і, підвівши його врівень із зморшкуватим лобом старого, натисне курок: клац! — осічка.

Старий фольксштурмівець упаде перед ним на коліна, молитовно притисне величезні, мов клешні, руки до грудей:

— Mein Got! Ich schiesse nicht! — Скрикне не своїм голосом. — Schiesse nicht! Main Got!

Той, у шкірянці, роздумливо пересмикне затвор, відкине патрон, що дав осічку, і знову приставить «Вальтер» майже до зморшкуватого лоба: клац! — осічка.

— Не смійте більше стріляти в нього! — крикну в нестямі і схоплю стрільця за руку. — Заведено ж прощати того, в кого зброя відмовляється стріляти!

На мій крик він не обернеться, не зреагує, а руку вирве з моєї різко, з великою силою, з гнівом чи навіть з огидою.

У мене закрадеться підозра: чи він не глухонімий?

«Вальтер» і третій раз дасть осічку! Аж за четвертим пострілом, майже в упор, куля зі страшною силою перекине старого німця навзнак — так, що зігнуті ноги, на яких він стояв навколішки перед своїм убивцею, підломляться, і він складеться вдвоє, мов складаний ніж. Та так і заклякне: не то сидячи, не то лежачи у своїй несподіваній і жахливій смерті.

А мовчун тільки змахне пістолетом есесівцю, як той з готовністю, ніби тільки й чекав сигналу, підбіжить і стане боком до стрільця. Але стрілець повільно підійде до нього впритул, візьме за чуба, поверне йому голову обличчям до себе і вистрелить йому межи очі! Бризки крові й мозку вилетять з есесівського обличчя на шкірянку стрільцеві, але не втримаються на її глянцевій поверхні і скотяться вниз.

Стрілець з розвороту, не цілячись, розстріляє й хлопця, що тримає дитячою рукою око, вибите тоді, як викидали його з кулеметом «MG-42» у слухове вікно.

Кат спокійно покине страшне місце розстрілу, не проронивши й слова! І що дивно: попрямує не до штабу дивізії, а повільно піде в протилежному напрямку, долаючи крутий схил амфітеатру, підніметься з улоговини й щезне за його гребенем. Наче його і не було тут.

Мені й досі здається, що то був німий. Але хто він? Чому саме він розстріляє захоплених у полон убивць офіцерів нашого полку? Хто йому наказав убити їх без допиту й розслідування? Це лишиться таємницею до кінця мого життя. А тоді, дивлячись йому вслід, згадаю біблійне: «Посланий!»

Але посланий ким? Богом чи дияволом? Боги давно відвернулись від нас. А диявол грається з нами в піжмурки? Посилає отаких добровільних розстрільників на всі випадки: і у війну, і в мирний час? Бо скільки б їх не було, отаких випадків — судових вироків, а чи самосудів, як оце зараз, — а катів, як не дивно, завжди вистачає!

І вони розстріляють кожного з нас за милу душу! Є привід чи немає його...

Постою ото в самотині над пострілянними німцями. З них тільки фельдфебель СС, і мертвий, лишається справжнім ворогом. А на старого селянина й біленького хлопчика важко дивитися без співчуття.

5.

Нарешті одвернусь від мертвих німців і попрямую до розстріляних наших офіцерів. Багатьох знаю особисто. І не лише по семимісячній обороні за Віслою, де люди стають такими рідними, як сусіди в селі. А й по виступах в імпровізованих концертах художньої самодіяльності. З видатним баяністом, командиром 5-ї роти старшим лейтенантом Абрамовим, і начальницею санітарної роти нашого полку, старшим лейтенантом медслужби разом виступатиму не раз. Вони співатимуть дуетом в супроводі баяна Абрамова «Позарастали стежки-дорожки...», а я читатиму напам'ять оповідання Чехова чи Коцюбинського. А з бойових позицій 7-ї роти капітана Ценних постійно вестимемо спостереження за противником. І ми часто буватимемо на СП.

Були вони, як кажуть у народі, нерозлийвода — дружили ще з Дніпра, а може, й з Курської дуги. І тепер лежать рядочком з отими берлінськими топографічними планами в руках. Меншенький і стрункіший Абрамов і колись високий, а тепер довгий, як верста, білявий капітан Ценних, що вражав усіх блакитними очима і могутнім басом. Вічність вже поклала на їхні обличчя свою строгу печать, і вони видаються мені зараз набагато значнішими, ніж були досі. Все побутове облетить з них, як листя восени облітає з дерев, і залишиться тільки їхня сутність, індивідуальність і неповторність.

Капітан Ганопольський з Вінниці — командир мінометної роти сусіднього 102-го полку — теж лежить навзнак біля них. На плацдармах за Віслою й Одером часто відвідуватиме нашу вогневу, звіряючи відомості про вогневі точки противника із спостереженнями Хуратова та Сухова. Здавна, ще з Сталінграда, дружитиме з ними. І напевне знав усіх у нашому полку, як ми всі знали й любили його.

Кучерявий, високий і ставний, він красується й зараз серед усіх своєю смаглявою вродою й інтелігентністю. З його очей, з лиця, з усієї статури струмує життєрадісність. Лицарською статечністю віяло від усієї його доладної статури. А з вуст не сходила привітна усмішка, трохи іронічна і лукава, бо великий мастак був цей Ганопольський на дотепи, гумор і свіжі анекдоти. Здавалось, війна зовсім не торкнулась його, і він буде жити вічно із своєю веселою натурою.

Тепер всі вони лежать мертві на площі перед білою двоповерховою конторою, що на короткий час стане штабом дивізії. І в смерті — молоді й красиві! І полковник Смолин ходить поміж ними, мертвими, скинувши папаху, ніби прощається, все ще не вірячи, що їх уже в нього забрано навіки. Ходить в супроводі начальника штабу дивізії майора Підрубенка і, зупинившись над Абрамовим, скаже тихенько, немов сам до себе:

— Так, товаришу старший лейтенанте, «позарастали стежки-дорожки...». Навіки. Назавжди... І ніякі Валькірії не прилетять і не зцілять вас! — Він ударить об полу шинелі здоровою рукою із затиснутою в ній папахою, підвівши вгору ліве плече з протезом замість лівої руки. І я тільки зараз помічу, який він старий і вивоюваний!

— Так точно, — погодиться майор Підрубенко. — Валькірії не прилетять, бо вони ж з германського епосу «Нібелунги». То яке їм діло до наших пострілених офіцерів? Але що ж ми робитимемо без них? — кивне на вбитих. — Обезглавив усі батальйони і роти нашого 101-го гвардійського божевільний отрок!

— Він не божевільний, — роздумливо заперечить полковник. — Таким жорстоким з юності його зробила війна. І помста за батька. Це треба розуміти, якщо не простити.

Важко зітхнувши, він стомлено опуститься на лаву перед конторою, покладе на коліна папаху.

— Готуйте рапорт, майоре...

— Кому й про що?

— Та вже ж не про те, що Валькірії не прилетять, — гірко всміхнеться полковник. — А про те, як ми підставили під кулеметний вогонь у мирній обстановці майже всіх офіцерів 101-го гвардійського полку! — підвищує голос. А потім зривається на крик: — Батальйони й роти перед Зеєловськими висотами ми лишилися без командирів! Не вберегли таких золотих хлопців! Мені немає й не буде прощення! — зірвавшись на ноги, вдарить папахою об землю. А потім нагнеться, підніме, затулить нею обличчя й, важко здригаючись, заридає, тіпаючись, мов у лихоманці. Я отороплю, почувши його несамовитий і розпачливий крик.

Від того крику луна рознесеться по всій улоговині. І замре між квітучими абрикосами й вишнями.

І тут майор Підрубенко помітить мене:

— Сержанте! Ані руш! — Гаркне він і попрямує до мене. — Як ви тут опинились? Ми ж виставили навколо улоговини по всьому периметру охорону! Чому не в розташуванні підрозділу? — І, оглянувшись на комдива і стишивши голос: — Щоб мені ні слова про... Ну, про те, що бачили тут. Ясно? — І знову на весь зичний командирський голос: — Кру-гом! В розташування підрозділу кроком — руш!

Крутнусь через ліве плече і, несподівано для себе, заридаю й сам уголос. І кроки мої різко відлунюватимуть над асфальтом перед конторою і над розстріляними нашими офіцерами.

Тільки я їх за своїми риданнями не чутиму.

6.

Дачною зоною Берліна, яка облягає його радіусом 60 кілометрів, вночі біттиму в штаб батальйону з терміновим донесенням командира роти старшого лейтенанта Сухова, коли раптом в замкненому будинками дворі, обрамленому по периметру квітучими шпалерами бузку, почую над головою тихий і вкрадливий рокіт нашого «кукурузника» — нічного бомбардувальника з авіадивізії Марини Гризодубової чи Поліни Осипенко. Рокіт нагадує шум шевської машинки «Zinger» моєї бабусі Гапки, що обшивала нас усіх. Літачок-біплан навіть бачу у відсвітах пожеж, що палають над усіма містами й містечками конаючої Німеччини. Бачу, як він похитнеться, і з нього скинуть вручну невеличку авіабомбу, і вона шугоне прямо на подвір'я, теж освітлена в пользоті.

Я ледве встигну метнутися в розчинений під'їзд! І саме цієї миті рвоне так, що вуха мені позакладає, оглушить та засліпить спалахом близького вибуху, накриє пилом і їдким димом. А прийшовши до тями, одразу ж почую стогін чи виття багатьох розпачливих голосів у другому крилі цього самого довжелезного будинку.

Вискочу з під'їзду і шугону туди навмання, стрімголов, щоб надати комусь допомогу. Але кругом — ні душі! Крики й зойки линуть з-під землі, із бузкових заростей.

Пригнувшись, шасну під них, і в їхній гущавині побачу при самій-самісінькій землі освітлені електрикою продовгуваті підвальні віконця. Упаду на землю перед таким віконцем і з жахом побачу в ньому обрушену стелю! Нею привалено масу людей!

А з-під тієї брили, у вузесеньку щілину, зирять на мене з жахом і відчаєм придушені бетонним перекриттям жінки, діти, старі баби й діди!

У них вилазять з орбіт очі, синіють обличчя, висовуються з ротів язики! Вони ледь ворушать скрученими й розчавленими руками й пальцями, шукаючи рятунку. Моторошно й страшно зирять на мене з благанням і каяттям, і я сам заплющую очі, щоб не бачити їх.

Крики й стогони їхні дедалі тихшають, а вони так само благально дивляться на мене! Я ж нічим не можу їм допомогти! Лежу пластом на теплій квітневій землі і плачу від їхніх страждань і від свого власного безсилля. І хоч пахне квітучим бузком і весінніми вітрами, Німеччина здається мені суцільним кладовищем! Цвинтарем, у якому можна тільки вмирати за заподіяне людству лихо. А життя ніби й зовсім тікає й тікає з неї!

Пальці привалених на смерть перестають ворушитися, очі їхні заплющуються, крики переходять у стогони, а потім і зовсім затихають. І я підводжуся із страдженної німецької землі, позбувшись помсти і ненависті, — мені невимовно жаль цих людей!

Пробираюся руйновищами у відсвітах пожеж до штабу батальйону, а очі їхні дивляться мені вслід, переслідують мене! Їхні очі, крики і стогони все життя снитимуться мені! Та не покидають і досі. І вже не покинуть до кінця моїх днів!

Олександр СИЗОНЕНКО.

Конча-Озерна, 5 серпня 2010 року.

З-під брили, у вузесеньку щілину, зирять з жахом жінки, діти, старі баби

ГОЛОС УКРАЇНИ № 189 (4939)
СУБОТА, 9 ЖОВТНЯ 2010

У НОМЕР

На Буковині діє 35 шкільних лісництв

Майже сто юних лісівників з усіх областей країни зібралися у Чернівцях на IV всеукраїнський зліт шкільних лісництв. Як повідомили в обласному управлінні лісового та мисливського господарства, наразі на Буковині діє 35 шкільних лісництв, де проводять профорієнтаційну роботу та виховують майбутніх лісівників. Найстарше — Полянське шкільне лісництво Хотинського району — відоме за межами області. Торік буковинська команда була найкращою на змаганнях юних лісівників у Рівному. У програмі цьогорічного злету — презентація науково-дослідних проектів кожної команди, конкурси і вікторини, екскурсії у держлісгоспи Чернівецького обласного управління лісового та мисливського господарства та національний природний парк «Вижницький». На завершення зустрічі юні лісівники створять Алею дружби біля готелю «Черемош», висадивши берізки й горобину, які вже заготовив Сторожинецький держлісгосп.

Сергій СУЛИМА.

Чернівці.

Хічкоку й не снилося

Близько 50% біологічних видів у Європі можуть зникнути до 2050 року. Такі перспективи викладені в доповіді про зміну природоохоронного законодавства ЄС, **повідомляє ІТАР-ТАКС.**

Автор документа, депутат від Європейської народної партії Естер Де Ланге впевнена, що масштаби скорочення біологічного різноманіття сьогодні «перебувають на критичному рівні». Так, у доповіді зазначається, що через 40 років у Європі можуть зникнути 42% ссавців, 43% птахів, 30% земноводних, 45% рептилій і 52% прісноводних риб.

Де Ланге підкреслила, що збереження біорізноманіття важливе не тільки з погляду екології, а й з економічних позицій. «Зникнення біологічних видів призводить до перебоїв з постачанням енергії, продовольства, деревини, медикаментів, знижує рекреаційний потенціал регіонів і перешкоджає боротьбі зі зміною клімату», — відзначила депутат.

Рослини вміють пристосовуватися до радіації

Учені виявили механізми, які дають змогу рослинам пристосовуватися до радіоактивного забруднення у закритій зоні навколо Чорнобильської атомної електростанції.

Дослідницька група вивчала поведінку соєвих бобів і льону. В 2007 році вчені посіяли ці рослини на забрудненій ділянці біля Прип'яті — містечка працівників ЧАЕС, яке спорожніло після аварії. Одночасно із цим дослідники поклали в землю насіння сої й льону на полі, очищеному від радіоактивного забруднення.

Виявилося, що рослини за досить короткий строк зуміли пристосуватися до умов високого радіаційного фону. «Просто неймовірно, наскільки швидко зуміла адаптуватися ця екосистема», — сказав один із членів дослідницької групи Мартін Хайдух.

Після аварії на Чорнобильській АЕС у 1986 році багато експертів припускали, що забруднена зона навколо станції протягом багатьох років залишатиметься територією, на якій не виживають ні тварини, ні рослини. Однак у 30-кілометровій зоні відчуження, що включає в себе міста Прип'ять і Чорнобиль, стала бурхливо розвиватися рослинність. Експерти припускають, що рослинам було досить просто освоїтися у нових радіоактивних умовах, оскільки мільйони років тому життя на Землі вже було змушене боротися з високими дозами радіації. І події на ЧАЕС могли відродити ці древні механізми.

«Імовірно, у рослинах уже є якісь алгоритми. На Землі завжди була присутня радіація з перших етапів формування нашої планети, — відзначає Хайдух. — У ті часи рівень радіації на земній поверхні був набагато вищий, ніж зараз. Судячи з усього, рослини зіткнулися з радіацією, коли життя на Землі тільки зароджувалося, і через це виробили нинішній механізм», **повідомляє ВВС.**

Яку воду п'ють кримчани?

Нестача якісної води веде до спалахів захворювань

Вода — основне джерело життя. Чи замислюємося ми про це, коли п'ємо воду, варимо їжу, купаємося, одне слово, споживаємо. Що означає для нас вода, ми розуміємо, коли вона зникає в кранах, колодязях і природних джерелах. Кримчани з нестачею води зіштовхуються постійно — багато міст і селищ одержують її за графіком. Ситуація ускладнюється тим, що Крим засмічений промисловими й побутовими відходами. На півострові немає нормально обладнаного полігона, і часто відходи викидають у річки та струмки. У результаті страждає вся гідромережа півострова.

Головний природний нагромаджувач води на півострові — це кримські гори, що вбирають у себе воду як губка. Випадаючи над яйлами — плоскими вершинами кримських гір, опади проникають крізь карстові порожнини і живлять кримські річки, виливаючись багатоводними гірськими джерелами (загалом їх більш як 2500. — **Авт.**). Крім того, опади підживлюють підземні водоносні горизонти (у Криму виявлено й розвідано 11 родовищ прісних підземних вод. — **Авт.**). Міста й села, розташовані в передгір'ях, горах і на Південному березі Криму, забезпечуються водою кримських річок. На багатьох річках Південнобережжя влаштовані водозабори; у горах і передгір'ях частіше використовуються водосховища. Води кримських річок накопичуються у п'ятнадцяти водосховищах природного стоку, вісім з яких призначені для питного водопостачання.

Основне джерело якісної питної води в рівнинному Криму — артезіанські води, що залягають на глибині до 270 метрів. Цей водоносний горизонт добре захищений, і з нього отримують воду багато сіл і селищ північного та центрального Криму. Води підземних горизонтів, розташованих ближче до поверхні землі, менш захищені й найчастіше засолені, і забруднені в результаті діяльності людини.

Крім того, у Крим Північно-Кримським каналом надходить вода з Дніпра, яка, накопичуючись у наливних водоймищах, використовується для пиття (її одержують жителі Феодосії, Судака, Керчі, Ленінського району, Сімферополя. — **Авт.**) і для зрошення.

За нехлюйство платить споживач

Із кримських поверхневих і підземних джерел сьогодні відбирається близько 0,216 млрд. м³ води на рік (дані за 2008 рік). Обсяг води, що забирається з Північно-Кримського каналу, в останні роки зменшився і становить близько 1,2 млрд. м³ на рік (2008 рік). Близько 23 % води використовується для пиття та побутових потреб, 70% іде на зрошення і близько 6% використовується промисловістю. Фільтрація з Північно-Кримського каналу, русло якого наполовину просто земляна канава, досягла 40% і є сьогодні однією з основних причин підтоплення територій і вторинного засолення ґрунтів. У середньому втрати води зі старих та аварійних трубопроводів під час транспортування становлять близько 30—40% . І за ці витоки платять споживачі, адже в тариф включена оплата цих втрат. Тому в містах Криму встановлені величезні норми водоспоживання — до 400—500 л води на людину за добу (людина споживає в середньому близько 200 літрів води за добу, включаючи воду для пиття й побутових потреб. — **Авт.**).

Чи вистачає води, що залишилася, природі? Показовий приклад річки Кача. Її вода після нагромадження в Загорському водосховищі перекидається в Ялту, а сама річка міліє, в неї скидаються неочищені стоки Бахчисарая, і в нижній течії вона являє собою стічну канаву. Свій внесок в обміління багатьох кримських річок роблять і мешканці прибережних сіл, які забирають воду на полив своїх ділянок, забудовують прибережні захисні смуги й розорюють там городи, туалети та ін. Таке «водокористування» несе загибель екосистемам річок — чисту воду така річка вже не «створить».

У степовому Криму багаторічний відбір високоякісної артезіанської води, що збільшився у 70-ті роки XX століття в десятки разів (вода використовувалася на зрошення!), призвів до «підсмоктування» більш солоної води і засолення основних питних водоносних горизонтів.

Пити чи не пити?

Нині, за оцінкою фахівців, можна виокремити чотири ключові проблеми з якістю питної води в Криму. Води близьких до поверхні підземних горизонтів, що використовуються для пиття, в північному й центральному Криму містять більші концентрації мінеральних солей. Наприклад, у Первомайському районі півострова більша частина населення не має доступу до якісної питної води. За даними Кримської республіканської асоціації «Екологія і світ» із обстежених 63-х артезіанських свердловин у Джанкойському і Красноперекопському районах більш як 70% дають воду з високою мінералізацією і значною твердістю води (вміст мінеральних солей і рівень твердості у 2—5 разів вище від гранично допустимої концентрації. — **Авт.**). Таку воду не можна назвати питною — це мінеральна вода. Люди не можуть приготувати на ній нормальну їжу, «садять» собі нирки, заробляють інші хронічні захворювання. Особливо чутливі до цього діти. При аналізі захворюваності жителів Джанкойського району, які споживають воду з високою мінералізацією й твердістю, з'ясувалося, що джанкойці хворіють на хронічний пієлонефрит (запалювальне захворювання нирок. — **Авт.**) удвічі-втричі частіше, ніж керчани, для яких такої проблеми з питною водою не існує. Поверхневі води Криму містять велику кількість природних органічних речовин, що веде до підвищеної кольоровості та мутності води.

У районах півострова, куди надходить дніпровська вода через Північно-Кримський канал, інше лихо — додаються ще й синтетичні органічні забруднювачі. Щоб уникнути поширення інфекцій, застосовується гіперхлорування. Як наслідок — зростання кількості онкологічних захворювань. Це видно добре на прикладі Керчі (за період 1995—2003 рр. рівень онкологічної захворюваності в Керчі перевищував загальнокримські показники в середньому на 13%. А порівняно із Джанкойським районом, де хлорорганіки в питній воді немає, в Керчі показники онкологічної захворюваності за період 1995—2003 рр. вищі на 36%. — **Авт.**).

Незначно поступається Керчі в цьому й Феодосія, а от у Сімферополі ситуація краща. Оскільки, використання преамонізації (насичення води аміаком для зв'язування вільного хлору. — Авт.) на спорудах водоочищення в Сімферополі значно знизило вміст органіки у воді.

Ґрунтові води в Криму, що залягають на глибинах до 20 метрів і живлять багато колодязів і свердловин, часто містять більші концентрації нітратів і мають високу бактеріальну зараженість, що пов'язано із забрудненням водозбору стічними водами поселень, ферм, фільтрацією з вигрібних ям. Це саме стосується й багатьох джерел. Вода в джерелах Сімферополя, Керчі й більшості Феодосії забруднена нітратами (концентрація нітратів вища від гранично допустимої норми в 10—20 разів. — **Авт.**). Не кращі справи з колодязями й деякими свердловинами, наприклад, у селищах Кам'янка й Біле неподалік Сімферополя. Останніми роками ці забруднення зареєстровані й у глибших водоносних горизонтах.

Вживання води з високим бактеріальним, вірусним забрудненням веде до шлунково-кишкових розладів і поширення інфекційних захворювань (холера, гепатит, дизентерія). У Криму відзначається одна з найвищих в Україні захворюваність на вірусний гепатит А (спалах захворювання відбувся в 1997—1998 роках. — **Авт.**). У водоймах часто виявляють холерний вібріон (спалах холери в Криму відзначався в 1994—1995 роках. — **Авт.**).

За останні роки обсяг подачі питної води сільським споживачам на півострові скоротився майже в 4 рази, й одержують селяни її удвічі менше від городян. У літній період забезпеченість питною водою сільського населення становить близько 50%. Особливо великий дефіцит води в селах Чорноморського, Сакського й Первомайського районів. Нестача якісної води в сільській місцевості веде до спалахів інфекційних захворювань.

У природних водах Криму і воді Північно-Кримського каналу низький вміст йоду і фтору. Півострів, як і практично вся Україна, визнано йододефіцитним регіоном (це обумовлено й низьким вмістом йоду в ґрунті, продуктах харчування, нестачею у раціоні кримчан морепродуктів. — **Авт.**).

У семи няньок...

Однією з головних причин загострення водних проблем у Криму, на нашу думку, є криза управління водними ресурсами. Держава слабо справляється з управлінням складною системою «природа-суспільство». Відомчість, розрізненість моніторингу, науково необґрунтовані рішення, нездатність зібрати й ефективно використовувати фінансові кошти, відсутність ефективних стратегій та економічних механізмів — ось риси сучасного державного управління водокористуванням у Криму. Щоб розв'язати водні проблеми, потрібні термінові зміни в управлінні.

Ученими визнано, що найефективніша сьогодні система інтегрованого управління водними ресурсами. В її основі — екосистемні принципи і басейновий підхід. Вона передбачає відтворення чистої води в басейнах і збереження природних джерел води, підтримку необхідних умов для життя природних екосистем і гарантоване водопостачання населення. Засобами для досягнення цих цілей є збереження мережі природних територій як екологічного каркаса, охорона водозбірних басейнів, створення басейнових органів управління водними ресурсами, запобігання забрудненню вод неочищеними стоками, точний облік використовуваної води та скидних очищених стоків, впровадження єдиної моделі обліку водокористувачів для повного збору платежів за воду й використання цих коштів на відтворення води, зміна законодавчої бази (наприклад, розробка і прийняття закону «Про зони відтворення води»), широке залучення організацій і соціальних груп до обговорення та реалізації дій щодо поліпшення ситуації, розробка ефективних водозберігаючих стратегій для різних галузей. Як ключовий інструмент розглядається інтеграція — відомчих мереж моніторингу в єдину систему, інтеграція управлінських структур і фінансових потоків у рамках водного басейну.

Нині в АРК іде процес інтеграції мереж відомчого моніторингу за станом навколишнього середовища. Зроблено перший практичний крок до басейнового управління — в 2008—2009 рр. На півострові реалізовано проект зі створення системи управління басейну річки Салгир (проект виконувався Кримським басейновим управлінням водними ресурсами й Республіканським комітетом АРК з водогосподарчого будівництва та зрошуваного землеробства разом з Водною радою провінції Доммел (Нідерланди. — **Авт.**).

Що п'ємо, від того й хворіємо

Завдання забезпечення якісною питною водою кримчан і відпочивальників — один із стратегічних напрямів і пріоритетів у регіонах півострова. В 2009 році чотири райони Криму (Бахчисарайський, Первомайський, Джанкойський, Радянський. — **Авт.**) прийняли стратегії стійкого розвитку, в яких забезпечення населення районів якісною питною водою і реконструкція систем водопостачання стоять на одному з перших місць. У низці шкіл установлено системи доочищення води. З 1995 року в Криму діє Програма розвитку й інтеграції Криму (ПРІК) ПРООН, у рамках якої реалізовано цілий ряд проектів з розвитку сільського водопостачання.

Однак, для досягнення на півострові однієї із ключових цілей тисячоліття, поставлених в Україні, — збільшення на 12% частини населення, що має доступ до чистої питної води в період з 2001 до 2015 рік, потрібні не тільки зусилля кримської влади, а й державні рішення та підтримка в масштабах країни. Необхідно, нарешті, прийняти державну програму «Питна вода для Криму», проект якої був розроблений кілька років тому, погоджений Радою Міністрів АРК і потім загубився десь у відомчих київських кабінетах. Потрібне вжиття термінових заходів для забезпечення кримчан якісною питною водою — установки локальних систем доочищення води, насамперед у дитячих і лікувальних установах, у густонаселених житлових мікрорайонах.

Час припинити вакханалію з державними санітарними правилами на питну воду: не домігшись виконання правил 1996 року, Мінохорони здоров'я України скасувало їх і запровадило у 2010 році нові правила, знову відклавши контроль за вмістом хлорорганіки у воді — до 2015 року. Якщо не побороти цинізм чиновників, громадяни України, у тому числі й кримчани, і далі питимуть неякісну воду із хлорорганікою, онкологічна захворюваність зростатиме, водоканали будуть «прикриватися» Держстандартом 1982 року, а місцеві СЕС «заплющувати очі» на загрозу такої води для здоров'я десятків тисяч людей. Давно варто внести зміни до закону «Про місцеве самоврядування», поставивши право виділення землі місцевими радами в залежність від винесення ними меж прибережних захисних смуг і водоохоронних зон. Що робити для поліпшення якості питної води — давно й добре відомо, ось тільки чомусь завжди немає коштів... А може, просто не вистачає розуміння, що вода — це джерело життя.

Андрій АРТОВ,
керівник Центру екологічного здоров'я, заступник голови Кримської республіканської асоціації «Екологія і світ»;
Георгій ВЕРВЕС, власкор газети.

Фото з архіву.

На знімку: установка для доочищення води у школі села Лобанове.

P. S. а) В Україні діють два нормативних документи, що встановлюють вимоги до якості питної води: Держстандарт 2874-82 «Вода питна. Гігієнічні вимоги й контроль за якістю» і Державні санітарні правила і норми (СанПіН) 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до питної води, призначеної для споживання людиною».

б) Інтегроване управління водними ресурсами — це скоординований розвиток і управління водними, земельними та пов'язаними з ними ресурсами для того, щоб максимально досягти справедливого економічного й соціального благополуччя без шкоди для стійкості природних систем.

За останні роки обсяг подачі питної води сільським споживачам на півострові скоротився майже в 4 рази

ОГОЛОШЕННЯ

«Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «Україна» повідомляє, що в зв'язку з втратою бланків страхових полісів, вважати недійсними:

Група І Бланк "Зелена карта Білорусь»

№	Найменування бланків	Серія	Початковий №	Кінцевий №	Кількість
1	Зелена карта Білорусь	UA035	4836722	4836731	10

Група ІІ Бланк "Зелена карта Вся Європа"

№	Найменування бланків	Серія	Початковий №	Кінцевий №	Кількість
1	Зелена карта Вся Європа	UA035	5197173	5197174	2
2	Зелена карта Вся Європа	UA035	5197177	5197182	6
3	Зелена карта Вся Європа	UA035	5197235	5197243	9
4	Зелена карта Вся Європа	UA035	5197332	5197332	1
5	Зелена карта Вся Європа	UA035	5207622	5207627	6
6	Зелена карта Вся Європа	UA035	5207728	5207728	1
7	Зелена карта Вся Європа	UA035	5207730	5207730	1
8	Зелена карта Вся Європа	UA035	5207837	5207837	1
9	Зелена карта Вся Європа	UA035	5207886	5207899	14
10	Зелена карта Вся Європа	UA035	5213527	5213527	1
11	Зелена карта Вся Європа	UA035	5213535	5213536	2
12	Зелена карта Вся Європа	UA035	5213541	5213545	5
13	Зелена карта Вся Європа	UA035	5213548	5213548	1
14	Зелена карта Вся Європа	UA035	5213550	5213550	1
15	Зелена карта Вся Європа	UA035	5213580	5213589	10
16	Зелена карта Вся Європа	UA035	5610120	5610120	1
17	Зелена карта Вся Європа	UA035	5610143	5610150	8
18	Зелена карта Вся Європа	UA035	5610161	5610181	21
19	Зелена карта Вся Європа	UA035	5610508	5610510	3
20	Зелена карта Вся Європа	UA035	5610525	5610525	1
21	Зелена карта Вся Європа	UA035	5610529	5610533	5

Група ІІІ Бланк "Зелена карта Болгарія, Румунія, Молдова, Білорусь"

№	Найменування бланків	Серія	Початковий №	Кінцевий №	Кількість
1	Зелена карта Болгарія, Румунія, Молдова, Білорусь	UA035	4830262	4830271	10
2	Зелена карта Болгарія, Румунія, Молдова, Білорусь	UA035	4830673	4830673	1
3	Зелена карта Болгарія, Румунія, Молдова, Білорусь	UA035	4830783	4830792	10
4	Зелена карта Болгарія, Румунія, Молдова, Білорусь	UA035	4830796	4830796	1
5	Зелена карта Болгарія, Румунія, Молдова, Білорусь	UA035	4830812	4830820	9

Регіональне агентство з питань банкрутства в АРК та м. Севастополі та ліквідатор Підприємства "Агролон" проводять публічні торги (аукціон) з продажу майна банкрута. Загальна характеристика об'єктів продажу: нежилі будівлі та споруди комбікормового заводу загальною площею 8 431,1 кв.м. з промисловим устаткуванням у кількості 192 найменування, розташовані за адресою: АР Крим, Красногвардійський район, с. Полтавка. Майно продається єдиним лотом. Початкова ціна - 2,6 млн. грн.

Інші характеристики: комбікормовий завод розміщується на земельній ділянці площею 4,2444 га з земель комунальної власності. Право на землю за Підприємством "Агролон" не оформлено. З детальними характеристиками заводу та номенклатурою промислового устаткування можна ознайомитися за адресою Агентства або отримати інформацію у електронному вигляді.

Гарантійні внески (5% від початкової ціни) перераховуються на рахунок РА з питань банкрутства в АРК та м. Севастополі №26004440025300 в КРФ АКБ "Укрсоцбанк" МФО 324010, ЗКПО 31059557 до 15.11.2010р. включно. Заявки на участь в аукціоні приймаються до 15.11.2010р. включно за адресою: м. Сімферополь, вул. Севастопольська, 76. З питань ознайомлення з технічним станом об'єктів продажу, оформлення участі в аукціоні звертатися за тел.: 050-360-41-78.

Публічні торги (аукціон) відбудуться 16.11.2010р. о 10:00 за адресою: м. Сімферополь, вул. Севастопольська, 76.

Переможцем аукціону визнається той учасник, який запропонував найвищу ціну за об'єкт продажу. Результати публічних торгів (аукціону) оформлюються протоколом, якій є підставою для укладення протягом 15 днів договору купівлі-продажу між покупцем та боржником.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Вища кваліфікаційна комісія суддів України, відповідно до підпункту 2 пункту 3 статті 74, пункту 1 статті 76 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», повідомляє про підготовку матеріалів щодо обрання кандидатів Олійник Алли Сергіївни, Наумчука Миколи Ілліча, Лагнюка Миколи Михайловича, Вільгушинського Михайла Йосиповича, Марчук Наталії Олегівни, Дьоміної Ольги Олександрівни, Дербенцевої Тетяни Пилипівни, Орлової Світлани Олександрівни, Єленіної Жанни Миколаївни, Мельника Андрія Володимировича, Євграфової Єлизавети Павлівни, Чуйко Олени Георгіївни, Шибко Людмили Володимирівни, Ткачука Олега Степановича, Пузиревського Євгена Борисовича на посаду судді Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ; Жаботинської Світлани Володимирівни, Гайдара Андрія Володимировича, Ханової Раїси Федорівни на посаду судді Донецького апеляційного адміністративного суду безстроково; Колдіної Олександри Олегівни на посаду судді Голосіївського районного суду м. Києва безстроково; Мельника Юрія Петровича на посаду судді Тернівського районного суду м. Кривого Рогу Дніпропетровської області.

life:)
Прагни кращого!

Про оновлення умов надання Послуг "МелоРінг", "Лайм" та "life:) пошта" в мережі life:)

Компанія "Астеліт", що надає послуги рухомого мобільного зв'язку під торговою маркою life:), повідомляє про зміну умов тарифікації наступних послуг:

- Мелорінг
- Лайм
- life:) пошта

Починаючи з 17 жовтня 2010 року для всіх абонентів life:), які ініціюють замовлення однієї з вказаних вище послуг, у разі недостатності коштів на основному та бонусів на бонусному рахунках, запит абонента буде збережено до його виконання, але не більше ніж 30 днів. Якщо протягом строку збереження запиту на замовлення Послуги на рахунках абонента буде забезпечено наявність коштів та/або бонусів в сумі, яка необхідна для надання Послуги, Послугу буде активовано в день, коли було здійснене забезпечення наявності таких коштів та/або бонусів.

Детальна інформація про тарифи, умови користування послугами, на: www.lifebox.com.ua, 800 20 5433 0 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів у межах України), 5433 (безкоштовно у мережі life:)) або у пунктах продажу life:).

Ліцензія НКРЗ АБ № 222715 від 17.11.2005 р. ТОВ "Астеліт", 03110, м. Київ, вул. Солом'янська, 11, літера "А".

Постановою Господарського суду Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) від 23.09.2010 р. по справі № 10/98-10 Закрите акціонерне товариство «Райагробуд» (24000, Вінницька область, Могилів-Подільський район, вул. Дністровська, 3), код ЄДРПОУ 03582586 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Глєбова Василя Федоровича (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 23, тел. (0432) 67-33-66, ліцензія серія АВ № 158475 від 13.12.2006 р.).

Постановою Господарського суду Луганської області (91016, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3А) від 01.10.2010 р. у справі № 22/67б визнано банкрутом Мале приватне підприємство «КРОНАС» (ід. код 31996239; адреса; 91016, м. Луганськ, вул. Коцюбинського, буд. 8, прим. 20) та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено Сиволобова Максима Марковича (поштова адреса: 91002, м. Луганськ, діл. Цупова, 22, ліцензія АВ № 347064 від 25.06.07 р.). Заяви кредиторів приймаються ліквідатором протягом місяця з дня публікації цього оголошення.

Господарським судом Запорізької області (69600, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) 09.09.2010 р. порушено справу № 19/178/10 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Альфаторг-2007», (ЄДРПОУ 35114443, 69035, м. Запоріжжя, пр-т. Леніна, 147, п/р 26008808271 у філії ВАТ «Морський транспортний банк» м. Дніпропетровська , МФО 307297). Розпорядником майна призначено Ковальову О. В. (ліцензія АВ № 547708 від 09.08.10 р., м. Дніпропетровськ, вул. Кармелюка, 15). Претензії приймаються протягом 30 днів від дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Дніпропетровської області по справі № Б24/469-09 від 28.09.2010 р., суддя Калиниченко Л. М., Комунальне підприємство «Широківський комбінат комунальних підприємств» (код ЄДРПОУ 03342356, юридична адреса: Дніпропетровська область, Широківський район, смт. Широке, вул. Зарічна, 1, п/р 26004104814 у «Райффайзен Банк Аваль», МФО 380805) визнано банкрутом, відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Дубовик Світлану Валеріївну, ліцензія АВ № 470464, поштова адреса: 50065, м. Кривий Ріг, а/с 3374, тел. (067) 492-02-42.

Заяви з вимогами до банкрута приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації даного оголошення.

Постановою господарського суду Черкаської області від 02.09.2010 року по справі № 01/1367 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру щодо Фізичної особи — підприємця Бабскова Євгенія Олександровича (18001, м. Черкаси, вул. Чиковані, 34, кв. 1, ідентифікаційний номер 2873110055).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Новосельцева Володимира Петровича, ліцензія АВ № 347393 від 05.03.2008 року (м. Черкаси, вул. Добровольського, 38/2, тел. (096) 666-63-60). Кредитори мають право заявляти свої претензії до боржника, який ліквідується, в місячний строк з дня публікації оголошення про визнання боржника, який ліквідується, банкрутом.

Постановою Господарського суду Чернігівської області (адреса: пр. Миру, б. 20, м. Чернігів, 14000) від 28 вересня 2010 року по справі № 9/92-б визнано банкрутом Дочірнє підприємство «Промінь» Відкритого акціонерного товариства «Корюківська фабрика технічних паперів» (юридична адреса: 15300, Чернігівська обл., Корюківський р-н., с. Буда, вул. Войкова, 10-А, код ЄДРПОУ 14232292) та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Горбача Сергія Федоровича (Ліцензія Міністерства економіки України АВ № 158496 від 12.01.2007 р.).

Вимоги поточних кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення за адресою: 14037, м. Чернігів, вул. Борисенко, 45.

Ухвалою господарського суду Харківської обл. від 02.08.2010 р. по справі № Б-50/137-10 порушено провадження по справі про банкрутство акціонерного товариства "Теплоенергетичний центр Роганського промвузла", м. Харків, вул. Роганська, 155; код за ЄДРПОУ 14085922, п/р 26008133100011 у ПАТ АКБ "БАЗИС", м. Харків, МФО 351760.

Ухвалою господарського суду Харківської обл. від 28.09.2010 р. по справі № Б-50/137-10 введено стадію розпорядження майном. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого П'янова С. В. (61007, м. Харків, вул. 2-ої П'ятирічки, 15, кв. 33). Вимоги кредиторів та пропозиції санаторів приймаються протягом 30-ти днів від виходу оголошення.

Господарським судом Запорізької області (69001, Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) ухвалою по справі № 16/251/10 від 10.09.2010 р. порушено провадження у справі про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Агроплемтрейд» (69050, м. Запоріжжя, вул. Східна, 8-В, код ЄДРПОУ 35888990, п/р 26009300102525 в Запорізькій філії ВАТ «ВіЕйБі банк», МФО 373317).

Розпорядником майна призначено Швеця Дмитра Івановича (69124, Запоріжжя, вул. Калнишевського, 10, кв. 44 , тел. (067) 611-06-20, ліцензія серії АВ № 081115).

Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Хмельницької області. (29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) по справі № 4/69-Б-10 від 29.09.2010 р. Госпрозрахункове комунальне підприємство «Житлово-експлуатаційне об'єднання» (Хмельницька обл., м. Деражня, вул. Заводська, буд. 6, р/р 26006315110267 в філії Деражнянського відділення ВАТ «Ощадбанк», МФО 315784, код ЄДРПОУ 31549270) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Мельник Таїсію Михайлівну (ліцензія серія АВ № 158400 від 17.11.2006 р., м. Деражня, вул. Першотравнева, буд. 6, кв. 9).

Господарським судом Запорізької обл. (69001, Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) ухвалою від 23.09.2010 р. порушено провадження у справі № 25/169/10 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Всі — Авто», що розташовано: 70530, Запорізька область, Оріхівський район, смт. Комишуваха, вул. Б. Хмельницького, б. 61, код ЄДРПОУ 34119943. Обслуговуючий банк: ДОФ ПАТ УСБ р/р 26002600431540 7151, МФО 334011. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Іщенко В. Д. (ліцензія АВ № 307221 від 29.01.2007 р., 72311, Мелітополь, а/с - 21, т/ф (0619) 42-09-74. Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів.

Постановою господарського суду Харківської області (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) від 28 вересня 2010 р. по справі № Б-19/195-10 відповідно ст. 51 ЗУ "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" товариство з обмеженою відповідальністю "Джерельний парк" (код за ЄДРПОУ 35246943; 61039, м. Харків, вул. Свірська, буд. 24) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Тризну О. В. (ліцензія АВ № 470226 від 27.02.2010 р.); 61068, м. Харків, вул. Польова, 10, кв. 17.

Публічне акціонерне товариство "ВТБ Банк"

повідомляє, що за ініціативою акціонера, що володіє більш як 5 відсотками голосів, до порядку денного позачергових Загальних зборів акціонерів ПАТ "ВТБ Банк", що відбудуться 25 жовтня 2010 року о 14 годині 00 хвилин за адресою: Україна, м. Київ, вулиця Гоголівська, 22-24, 2 поверх, актовий зал (далі по тексту - позачергові Загальні збори), включено додаткове питання, а саме:

"Про визначення кількісного складу Спостережної ради ПАТ "ВТБ Банк"

Проект рішення:

"На підставі пункту 10.1. Статуту ПАТ "ВТБ Банк" визначити кількісний склад Спостережної ради ПАТ "ВТБ Банк" як такий, що становить вісім членів".

Повідомлення про проведення Загальних зборів опубліковано у газеті "Голос України" № 177 (4927) від 23.09.2010 та у газеті "Хрещатик" № 136 (3767) від 22.09.2010.

Реєстрація акціонерів почнеться 25 жовтня 2010 року о 13 годині 00 хвилин та закінчиться за 15 хвилин до початку позачергових Загальних зборів. Для реєстрації та участі у позачергових Загальних зборах акціонерам при собі необхідно мати паспорт або інший документ, що посвідчує особу; представникам акціонерів - паспорт або інший документ, що посвідчує особу та довіреність на право участі та голосування, оформлену та видану відповідно до законодавства України.

Право на участь у позачергових Загальних зборах матимуть акціонери внесені до переліку акціонерів ПАТ "ВТБ Банк" складеного на 22 жовтня 2010 року відповідно до законодавства про депозитарну систему України.

З матеріалами з питань порядку денного можливо ознайомитись за місцезнаходженням ПАТ "ВТБ Банк": Україна, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка / вулиця Пушкінська, будинок 8/26, кімната 707. Відповідальна особа - начальник Відділу корпоративного управління Айбабіна Вікторія Олександрівна. Телефон для довідок +380 (44) 498-64-46.

Відповідно до статті 25 Закону України "Про акціонерні товариства" і Статуту ПАТ "ВТБ Банк" участь акціонера у позачергових Загальних зборах є його правом, а не обов'язком.

ПАТ "ВТБ Банк".

СПОРТ

№ 189 (4939) СУБОТА, 9 ЖОВТНЯ 2010

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, у центральних, східних і північних областях — дощі. Вітер південно-східний, північно-східний, 5—10 м/с. Температура вночі 2—9 градусів тепла, удень 6–14, на крайньому півдні — 15–16 градусів тепла.

ЦЬОГО ДНЯ, 9 ЖОВТНЯ

1596. Брестська (Берестейська) унія. Об'єднання православної церкви України та Білорусії з католицькою. **1621.** Хотинський мир. **1829.** Перше сходження на гору Арарат (5156 м). Одним з учасників був Хачатур Абовян, письменник, основоположник нової вірменської літератури та літературної мови. **1919.** УНР оголосила війну армії Денікіна. **1930.** Перший номер газети "Київський піонер" (виходила до 1934 р.). **1940.** У Києві, в театрі ім. Франка, відбулася прем'єра вистави "В степах України". **1940.** Народився музикант Джон Леннон, один з лідерів славетного гурту "Бітлз".

Повернутися на високі позиції

Хокей. Україна може розраховувати на проведення чемпіонату світу з хокею у вищому дивізіоні в 2016 році. Про це заявив міністр у справах сім`ї, молоді й спорту України Равіль Сафіуллін.

«Відбулося засідання гуманітарної ради під патронатом Президента України Віктора Януковича, на якому було ухвалено рішення про щорічне введення в експлуатацію 15 льодових палаців у нашій країні. Сподіваємося, що через два—три роки ми зможемо повернутися на ті позиції, які були властиві українському хокею в союзні часи. Вважаю, що ми матимемо повне право 2016 року розраховувати на проведення чемпіонату у нашій країні», — сказав міністр під час зустрічі з заступником генерального секретаря Міжнародної федерації хокею (IIHF) Ганнесом Едерером.

Равіль Сафіуллін повідомив, що за останні кілька років в Україні введено в експлуатацію чотири льодових палаци, а нині йде підготовка до будівництва ще 12 крижаних арен. При цьому він відзначив, що в Україні робиться багато чого для розвитку хокею.

Равіль Сафович також підкреслив, що в країні буде споруджено льодові палаци, розраховані на 15 тисяч глядачів і більше, згідно з вимогами Міжнародної федерації хокею, для проведення чемпіонату світу з хокею у вищому дивізіоні в 2016 році.

На київському льоду

Як відомо, з 17 по 23 квітня 2011 року в Україні відбудеться чемпіонат світу з хокею в першому дивізіоні (група В). За єдину путівку до групи найсильніших команд світу позмагаються збірні Казахстану, України, Великої Британії, Польщі, Естонії та Литви.

Усі матчі відбудуться в київському Палаці спорту. Отже, пропонуємо вашій увазі календар ігор за участю українців:

17 квітня (20.30). Велика Британія—Україна. **18 квітня (20.30).** Україна—Литва. **20 квітня (20.30).** Україна—Польща. **21 квітня (20.30).** Україна—Естонія. **23 квітня (19.30).** Казахстан—Україна.

Тур — на екрані

Футбол. Усі матчі 13 туру Прем'єр-ліги транслюватимуться телебаченням.

15 жовтня, п'ятниця. «Таврія» — «Іллічівець» (17.00, Футбол). «Металург» Д — «Шахтар». (19.30, Футбол).

16 жовтня, субота. «Оболонь» — «Севастополь» (15.00, Перший). «Динамо» — «Карпати» (15.00, 1+1). «Металіст» — «Волинь» (19.00, 2+2).

17 жовтня, неділя. «Ворскла» — «Арсенал» (13.30, Футбол). «Кривбас» — «Металург» З (16.00, 2+2). «Дніпро» — «Зоря» (18.00, 2+2).

Сторінку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Одноголосно...

Сергія Бубку **(на знімку)** переобрано президентом Національного олімпійського комітету України на звітно-виборній XXIV генеральній асамблеї НОК України. За результатами таємного голосування, за Бубку проголосували всі 107 зареєстрованих членів НОК. До речі, Сергій Назарович був єдиним кандидатом на цю посаду.

Першим віце-президентом обрано міністра України у справах сім'ї, молоді та спорту Равіля Сафіулліна, віце-президентами — Володимира Бринзака, Валерія Борзова, Віталія Кличка, Григорія Суркіса і Віктора Коржа.

На посаду генерального секретаря НОК переобрали Володимира Геращенка. Учасники засідання асамблеї затвердили й новий склад виконавчого комітету НОК, який складається з 29 осіб.

Без Сіма де Йонга

Футбол. Сьогодні в Роттердамі на стадіоні «Гет Кастіл» відбудеться перший матч плей-оф Нідерланди—Україна за вихід до фінальної частини молодіжного чемпіонату Європи (U–21). Наша команда на місце події прилетіла ще у четвер.

Зрозуміло, що господарі налаштовуються на перемогу. Але в них з'явилися певні кадрові проблеми. Лідер молодіжної збірної Нідерландів Сім де Йонг з «Аякса» пошкодив на тренуванні підколінне сухожилля. Хоча, звісно, втрата одного гравця, навіть дуже сильного і корисного, ще не катастрофа. До речі, Йонгові знайшлася заміна в особі Госсенса.

Ну, а наші хлопці, хоч і поважають суперника, але під його дудку танцювати не збираються. Головне — не програти сьогодні. А потім удома, на столичному стадіоні «Динамо» 12 жовтня, довести справу до успішного підсумку. Зустріч розпочнеться о 20.00 за київським часом. Пряма трансляція на каналах ICTV та Футбол.

Зростають поверхи

Каркас чаші стадіону у Львові готовий на 70 відсотків. Про це повідомив директор компанії з будівництва стадіону ФПГ «Альтком» Василь Огородник. Окрім того, розпочалися роботи з монтажу складок стадіону зі східного боку другого ярусу. Також фахівці компанії «Альтком» перейшли до зведення третього поверху адміністративного будинку стадіону, закінчити який планується вже до кінця листопада, повідомив пан Огородник. Триває проведення водних і каналізаційних мереж, розпочалося складання зливного колектора.

Словники для залізниці

У рамках підготовки залізничної галузі до проведення в Україні Євро-2012 Укрзалізниця підготує спеціальні словники-розмовники для поїзних бригад, провідників і працівників вокзалів.

Також для залізничників, які безпосередньо контактують з пасажирами, організовано курси іноземних мов. Зокрема, Дніпропетровським національним університетом залізничного транспорту вже розробляється словник-розмовник, укладений англійською, німецькою, французькою та польською мовами. Загалом до Євро-2012 їх заплановано підготувати 5 тисяч примірників. Крім того, Донецькою залізницею розроблено українсько-англо-німецький словник, а Південною залізницею — тематичний розмовник для працівників залізничного транспорту.

ФОТОФАКТ

Перед будинком Черкаської обласної держадміністрації обладнано майданчик для гри в міні-футбол **(на знімку).** Зараз тут триває футбольний чемпіонат міста, в якому змагаються дитячі дворові команди.

Фото Лідії ТИТАРЕНКО.

Відкрита студентська ліга: плани і перспективи

Футбол. Санкт-Петербург (Росія). Тут відбулася конференція, у котрій брали участь представники 12 держав. Були представлені не тільки країни СНД та Балтії, а й навіть Федерація футболу Чехії. До північної Пальміри прибув президент ФФЧ Іван Гашек та Філіп Владика, котрий відповідає за студентський футбол у своїй країні.

Учасники вели мову про розвиток і перспективи студентського футболу. Президент РФС Сергій Фурсенко торкнувся питання створення студентської ліги у країнах СНД, Балтії та Східної Європи. На його думку, це допомогло б повернути у великий футбол багатьох талановитих гравців, які не встигли розкритися до 18 років. Більшість із них потім вступають у вузи і згодом розчиняються у великій кількості аматорських команд, так і не показавши до кінця свій талант. Варто сказати, що такі юнаки коштують своїм державам немалі гроші, бо вкладалися великі кошти на їх підготовку в дитячо-юнацьких спортшколах.

Потім відбулися презентації структур студентських змагань, які проводились у рамках проекту «Студентська футбольна ліга Росії». Доповідав керівник департаменту масового та дитячо-юнацького футболу РФС Володимир Олексін. Про організацію діяльності футбольного клубу у вузі розповідав ректор Іжевського державного технічного університету Борис Якимович.

За дорученням української делегації перший віце-президент Всеукраїнської футбольної асоціації студентів (ВФАС) Олег Первушкін ознайомив присутніх із футбольною справою у вищих навчальних закладах нашої країни. Також Олег Аркадійович озвучив пропозицію створити відкриту студентську лігу країн Східної Європи, СНД та Балтії. Приємно, що всі пропозиції української сторони одноголосно схвалили учасники конференції і взяли за основу проведення таких змагань. Зійшлися на тому, що починати першість треба з літа наступного року, а фінальну частину проводити в Сочі в останній декаді вересня.

Після цього відбулось обговорення структури змагань та ключових положень проекту регламенту «Відкритої студентської футбольної ліги», а також узгодження учасниками конференції самого проекту меморандуму. Нашу країну на тому зібранні представляли: віце-президент ФФУ Анатолій Біденко, представник комітету фізичного виховання і спорту Міністерства освіти і науки В'ячеслав Гамов, президент ВФАС Віталій Пилипенко та вже згаданий Олег Первушкін.

Інформація прес-служби ВФАС.

Лише результати

Футбол. Х чемпіонат країни серед вищих навчальних закладів. **Інформаційну підтримку змаганням надає «Голос України».**

Слідом за командами Конференції «Захід», котрі стартували тиждень тому, в турнірну боротьбу включилися студентські колективи з Конференції «Центр—Південь». Пропонуємо результати першого туру.

«Легпром» (Київ) — «КПУ-Спартак» (Запоріжжя). 2:3. КЕІ КНЕУ (Сімферополь) — «Меркурій-КНТЕУ» (Київ). 1:2. НУДПСУ (Ірпінь) — «МАУП-Єдність» (Київ). 3:1.

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2010 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15

Зам. 18029

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

